

POLIROM

Top 10+

FLORIN IARU

Fraier
de București

Fraier de București

FLORIN IARU

POLIROM

virtual-project.eu

Florin Iaru

Fraier de București

povestiri

POLIROM

- 2015 -

©2011, 2015 by Editura POLIROM

Foto copertă: © © by bixentro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

IARU, FLORIN

Fraier de București / Florin Iaru. – Iași: Polirom, 2015

ISBN print: 978-973-46-5368-3

ISBN ePub: 978-973-46-2299-3

ISBN PDF: 978-973-46-2997-8

821.135.1-32

Printed in ROMANIA

FLORIN IARU este unul dintre cei mai cunoscuți poeți ai generației optzeciste. A fost unul dintre membrii proeminenți ai „Cenaclului de Luni” condus de Nicolae Manolescu. A fost vicepreședintele Uniunii Scriitorilor în perioada 1995-1996. A realizat și prezentat emisiuni de cultură la postul național de televiziune și la TVR Cultural. Face parte din echipa redacțională a săptămânalului *Academia Cațavencu*. A debutat cu volumul de poezii *Cântece de trecut strada* (Albatros, 1981), apoi, alături de Mircea Cărtărescu, Traian T. Coșovei și Ion Stratan, a publicat *Aer cu diamante* (Litera, 1982). Alte volume: *La cea mai înaltă ficțiune* (Cartea Românească, 1984), *Înnebunesc și-mi pare rău* (Cartea Românească, 1990), *Poeme alese* (Aula, 2002), *Tescani 40238* (volum colectiv, Image, 2000), *Povești erotice românești* (volum colectiv, Trei, 2007), *Prima mea beție* (volum colectiv, Art, 2009). Poemele sale au fost incluse în antologii din Germania, Italia, Anglia, Franța, Spania, Statele Unite, Rusia etc.

„Dacă doriți să revedeți trecutul, într-o nouă prezentare!” – astfel ar putea fi rezumat volumul de povestiri al lui Florin Iaru. Textele pendulează între orașul cufundat în bezna din anii comunismului și Capitala (cu majusculă) cuprinsă de fiorul capitalismului (cu minusculă). Fiecare pastilă de răs lasă în urmă mai mereu un gust amar, anulat însă de următoarea pastilă de răs. Viața literară sau intim urbană, viața de șomer sau de gazetar în libertate (și cu carte de muncă) oferă cele mai neprevăzute și mai inedite momente, surprinse în *Fraier de București* cu o extraordinară măiestrie narativă și umor debordant. O carte care, odată deschisă, poate da dependență.

„Pentru Iaru, orașul începe pe vremea Pobelilor, automobilele rusești pentru ștabii vremii, și vine de curge până azi. Din poveștile astea a scos o carte cu care, nu spun vorbă mare, a dat lovitura. Nu-ți vine să te desparți de ea și, când vezi că se apropie de sfârșit, o mai lași, fiindcă nu vrei să se termine.”

Cristian Teodorescu

Fleica nimeni

La baza civilizației stă ura neistovită și neîmpăcată a semenilor noștri.

Am crezut că anumite povești nu pot fi spuse decât în București, pentru că orașul meu e din altă poveste. Cum ar fi asta. Mult înainte de '89, pe când era ghid și însoțea autocarele cu turiștii nebuni și străini care voiau sălbăticie – dar nu oriunde, ci chiar în inima fierbinte a comunismului românesc – ori cu legendarele străineze ce visau la virilitatea românească, Mircea Nedelciu trebuia să ia legătura cu agențiile, recepționerii, bucătarii, mă rog, făcea și el tot ce făceau ghizii tineri și veseli de pe vremea aia. Deși erau amatori de senzații tari, turiștii, neobrăzați, pretindeau de multe ori paturi curate ori hrană comestibilă și caldă.

Într-o seară, la Nord Hotel, pe când făcea distribuția pe camere, Mircea a fost chemat la bucătărie să negocieze micul dejun. Tratatative îndelungate (adică ce să se mai scoată pe șest din meniul lăcustelor occidentale îmbuibate). Până la urmă, cad la pace. Adică:

— Mai lăsați și voi ceva în farfuriile lor!

Exact la moment intră un chelner cu un platou plin, neatins.

— Clientul zice că friptura nu-i destul de făcută!

Bucătăreasa, întreruptă din discuție, rostogolește niște ochi grozavi, înșfacă bucata de carne cu mâna dreaptă, iar cu stânga își ridică poalele și trece „obiectul” printre picioare. Apoi trânteste grozăvia la loc pe platou și zice:

— Du-i-o, acu' s-a făcut!

Nedelciu a înghițit în sec. În clipa următoare – mi-a zis – și-a jurat să nu returneze nimic, niciodată. Depun mărturie, așa a fost.

Când mi-a povestit, am crezut că numai la noi, în București, se poate întâmpla una ca asta. De curând, m-am liniștit. Orașul nostru intrase, de fapt, în rândul marilor metropole ale lumii, unde bucătarii îi urăsc de moarte pe clienții fomiști.

Mehr Licht!

Mă zbârlesc când aud: „România mea”. Ce, nu vă mai ajung Bucureștii?

Noaptea, orașul e mai misterios și mai sexy dacă ai jeep – sau mai primejdios dacă ești infanterist. Eu n-am jeep. Venind de la redacție, spre casă, o iau ba pe Victoriei, ba pe Academiei. De regulă, luni mă prinde trei-patru dimineața, după ce îndes *Cațavencu* pe țeavă, în tipografie. N-o să vă plictisesc spunându-vă câte bordeluri ambulante sunt pe traseu, că știți mai bine.

Zâmbesc rezervat și fac semn discret că nu, n-am nevoie de-o fată frumoasă, între noi fie spus, frumusețea tre' că e un lucru foarte mare, foarte încăpător și foarte tolerant, dacă încap în ea atâtea căzături. Până la urmă, dau o țigară peștelui, spun cât e ceasul și-mi văd de drum. Mai complicat e când sunt luat de străin. Nu știu dacă la mișto. Atunci chiar trebuie să-mi dovedesc originea dacică.

Bunăoară, luna trecută. Treceam pe lângă pasajul Mercur. Din grupul de pierde-vară răsare unul care le zice celorlăți:

— Să vedeți cum îl fac pe ăsta.

Apoi, către mine:

— Ă gărl, mistăr?

Eu dau să trec mai departe și faptul că nu zic nimic îl înfurie pe cocoș. Trece în stânga mea și, printre dinți:

— Dacă nu te sparg io, s-o f... pă mă-ta! Ă boi, părăps!

— Lasă-mă, bă, în durerea mea! – zic eu, să nu-și mai întindă coarda.

Brusc, se destinde, iar grupul râde aprobator. He, he, sunt și eu de-ai noștri.

— Hai, bă, c-am glumit! N-ai o țigară?

Și, pentru că tot eram lângă Mercur, mi-am amintit replica unui student de odinioară, care-și însoțea profesorul homosexual la un coniac, în localul din gang:

— Maestre, când ziceți Mercur, parcă ați fi marele Goethe spunând „Mehr Licht!

Uite că Mercur și-a onorat numele!

Arabul din colț

Minunile care nu țin trei zile țin numai o secundă.

În Paris am aflat și eu cum stă treaba cu arabul din colț. E o instituție neoficială. La noi, însă, nici măcar alea oficiale nu merită băgate în seamă.

Prin vara lui 2000, mă oprisem la Piața Domenii, să caut niște cafea fără cofeină. Am dat o tură prin buticuri. Pachete decolorate de soare, cu găurici și nume fistichii. Drace, urma să mă prezint cu mâna goală. Înjurături nerostite la adresa neglijenței personale, lăsasem totul pentru ultima clipă... Cum să deschizi ușa gazdei (mergeam în vizită) fără o măslină simbolică? Și atunci (ați ghicit), mi-a surâs norocul, mi-a ieșit în cale arabul din colțul rătăcitor. Tocmai se certa cu niște neica nimeni și-și vărsa focul într-o românească de baltă. Dar, de îndată ce m-a văzut în pragul buticului, a lăsat baltă invectivele și m-a luat la bani mărunți. Uimitor. Magazinul pe care scria „Cafea” avea chiar cafea: în borcane și borcănele, în cutii și în saci. Cafea Columbia, cum nu mai văzusem din copilărie, și cafea braziliană sau de la antipozi, amestecuri și rase pursânge. Mirosea de-ți lua mințile.

— Da’ fără cofeină n-aveți?

Avea. Și s-a apucat să turuie despre diferența dintre aia la pachet și cea din borcane. Avea una super, da, da, fără cofeină. Româneasca lui înflorea. Știa ce-mi doream, să iau pe încredere! Am luat, cu sufletul îndoit, și m-am prezentat, ceva mai târziu, în vizită, cu pungulița de plastic.

A fost de senzație. S-a vorbit ani de zile despre parfumul unic al cafelei de la „arabul din colț”. Când l-am căutat altă dată, ca să reînnoiesc minunea, ia-l de unde nu-i! Firma „Cafea” dispăruse și nimeni nu știa nimic de destinul lui.

— Care arab? m-a întrebat zarzavagiul cu portocale, banane și ananas.

Iar eu, prostul, nici nu l-am întrebat de nume. Na, că l-am pierdut!

Masaryk, fostă Fucik

Țineți ochii deschiși! S-ar putea să vă revedeți trecutul, într-o nouă prezentare!

În 1991, pe când lucram la *Cotidianul*, în creierii nopții, ne lua o dubiță fără ferestre să ne lase pe la cășile noastre. Formam o echipă mică și stăteam la mama naibii, în toate cele patru puncte cardinale. Asta se întâmpla pe la 1-2 noaptea, când se încheia, cu chiu, cu vai, ediția. Fiind șef, de multe ori îmi ocupam locul în față, lângă șofer. Trupa orbecăia înăuntru, lângă o binemeritată sticlă de votcă. Așa și în noaptea aceea de decembrie, când am ajuns pe Strada Masaryk, fostă Fucik. Frână grea. O înjurătură. Îmi salt ochelarii pe nas. În lumina chioară, în mijlocul străzii, o mogâldeață. Șoferul zice: „Un mort.”

Ziarist curajos, însetat de senzațional, am sărit din cabină și m-am apropiat. Nu era un mort. Erau doi. Dar într-o poziție ciudată. Direct pe caldarâm era întins pe spate un bărbat între două vârste, neras, cu mustață pe oală, cu ochelari mari cât roata carului. Era îmbrăcat cu o jacă pestriță de camuflaj. Iar peste el zăcea o fetișcană slabă moartă, cu capul într-o parte, ca și cum, în ultima clipă, i-ar fi măsurat bătaile inimii. Avea niște pomeți foarte proeminenți. Străluceau livid în lumina chioară. „Ce cuplu de morți interesant!” mi-am zis. Când colo, morții s-au mișcat la unison, au deschis pleoapele și s-au uitat drept în ochii mei. Erau amândoi beți pulbere. Fata s-a ridicat bodogănind și a șters-o, ținându-se dreaptă, dar șuie, cu o comică demnitate. Bărbatul a rămas pe caldarâm și și-a aprins o țigară, apoi a închis ochii. Ar fi murit, chipurile, la loc. Iar noi ne-am continuat drumul, ocolindu-l.

Deunăzi, mergând pe Academiei, am revăzut-o. Acum e o femeie matură, din care n-am recunoscut decât pomeții. Își dădăcea liniștită fetița. Purta o basma, din acelea care trădează o anume înclinație religioasă sau numai snobism. Cum trece timpul!

Dar cu mortul în jacă de camuflaj ce s-a întâmplat, doamnă, o fi zăcând și acum pe Masaryk, fostă Fucik?

Ora închiderii

Gloria nu cântă. Gloria nu zboară.

Gloria îmbătrânește și moare ca noi.

Dacă încropeam doișpe lei, era lucru mare! Capșa ne surâdea după colț, chelnerii ne înțelegeau și ne tratau ca pe niște învingători, cu trei lei cincizeci luam o cafea, iar cu opt, o bere Okocim. Plusam, uneori, când ieșea soarele financiar al bursei studențești, ba cu o bere, ba cu o altă cafea. Și țigări – cât cuprindea. Orice bacșiș era bun, era în regulă. Viața de student avea farmec la Capșa. Ne cheltuiam banii cu folos. Zilele treceau pe nesimțite. Parcă de-abia ne ridicam de la masă, că se și făcea ziuă și ne așezam la loc. Ca orice student la Litere, știam că aici se vânтурase, odinioară, toată crema literară interbelică. Dar și noi eram tari: numai în perioada 1976-1977 au intrat acolo, la braserie, mai toți poeții din manualele de română de acum. Adică T.T. Coșovei, Cărtărescu, Stratan, Madi Marin, Matei Vișniec, sumedenie, domnule – și subsemnatul.

Cel mai vesel era în ziua de bursă. Atunci să te ții turniruri poetice și comenzi grele și rânduri peste rânduri. În restul timpului, trăgeam mâța de coadă, dar, cu cei doisprezece lei de care vă spun, necesari și suficienți, săream pârleazul. În 78 am avut și eu momentul meu de glorie, când, cu o mie-n buzunar, am comandat o sticlă de Courvoisier. Chelnerului i-a stat ceasul.

— Costă patru sute de lei!

— O sticlă de Courvoisier, dacă ești amabil!

Și am plătit-o, spre groaza admirativă a asistenței. Și am băut-o, împreună cu toți prietenii clipei. Au glumit ani de-a rândul pe socoteala mea: „Florine, ia mai dă, bă, o sticlă de coneac franțozesc!”

După 78 au scos fumatul și ne-au turtit pălăria. Studențimea progresistă și fumătoare și-a căutat de lucru pe la Union, Trocadero, Dunărea, Havana. Chiar și în Turn... Capșa trăgea obloanele – pentru noi. Iar acum, când trec zilnic pe lângă ferestrele goale ale restaurantului tăcut, pe lângă braseria uitată de Dumnezeu și de mușterii, mi se pare că nimeni nu le va mai anima vreodată.

Extraterestri de schimb

Credeți că, după ce se închid ușile, bodyguardii garantează succesul?

Lucrurile nu se schimbă numai la suprafață. Sub pământ s-a declanșat aceeași goană a schimbării fără de care Europa n-o să vie pentru ca să recunoască. Dar Bucureștii care se îngroapă acum pentru a nu mai fi redescoperiți niciodată (nu există fotografii și nici studii sociologice) au câteva povești ce merită puse, pentru ultima dată, pe hârtie. În urmă cu treisprezece ani, am aflat de existența câinelui de la metrou. Pentru cei care nu știu, câinele acesta călătorea sub pământ. Cobora uneori pe la Semănătoarea, alteori pe la Tineretului, aștepta cuminte și nepăsător, ca un detectiv sub acoperire. Venea trenul, el iar privea la becuri și, numai după anunțul: „Atenție, se închid ușile!”, se strecura printre picioarele pasagerilor și se posta în fața unei uși. Apoi cobora la Crângași.

Călătorii l-au adoptat. Eu am râs la început. Apoi am intrat la idei. Într-o zi, l-am urmărit. Câinele nostru se învârtea în jurul unui cerșetor. Vorbeau aprins, pe limba lor, c-o fi, c-o păți. Brusc, câinele a luat-o la goană spre stația de metrou. Eu, după el. Călătorim împreună, fără să ne facem

ocheade, iar el, la Crângași, o tulește. Da' și io, țuști la suprafață! Șmecherul, m-a plantat! M-am învârtit prin piață ca un prost. Când colo, hop, se proțăpește în fața mea un ciudat cu mustață și ochelari de soare cât foaia de varză, care-mi zice verde-n față:

— Cauți câinele!

Apoi, după pauza mea prefăcută, a continuat:

— Fraiere! Țsta e schimbul doi! Fac schimb de mesaje!

Și-mi arată, spre uimirea mea, un cerșetor care bolborosea ceva la urechea câinelui meu. Iar ciudatul s-a înclinat spre mine, ironic:

— Extraterestri, bă, ascultă la mine! Iar cerșetorii sunt bazele lor!

Și-a pornit în fugă spre gaura neagră, unde câinele de schimb tocmai își începea teleportarea.

6 Martie

Pericolul crește farmecul amintirilor; dar ironia le dă lovitura de grație.

Căminul de la Drept purta (de ce – nu știu) un alt nume: 6 Martie. Nu-mi cereți să vă spun ce s-a întâmplat pe șasele acelei luni istorice. Nu știu. Dar știu ce am făcut eu în căminul cu pricina.

Era pe la mijlocul anilor 70, ehe, ce vremuri – ar spune nostalgicii; fugi, bă, cu poveștile tale de adormit copiii – ar zice modernștii. Eram căzut în limbă după o fată care își făcuse loc acolo, fără pile, fără bani, fără trafic de influențe frumoase. Azi, mâine – așa, hogeac – ioc. Ne pupam cu foc prin toate locurile, inclusiv prin Parcul Operei, unde bântuiau homosexuali neliniștiți și neostoți. Și, într-o noapte, după ce o conduc la intrare, ce-mi dă-n gând? Hai să-mi încerc norocul și să intru în cămin. Pe la poartă – imposibil. Cămin de fete. Morală justă. Protecție maximă. Așa că, după ce ne despărțim, escaladez scara de incendiu, trec de luminator și, cu inima strânsă cât un purice, dar înfocată ca o pălălaie, ies în holul lung și feminin. Dau nas în nas cu o groază de fete care ies de la duș (pe vremea aia nu se pusese în discuție apa caldă), mă las scanat de privirile atotcunoscătoare („aha, uite-l și pe ăsta”) și ajung la camera secretă a dorințelor mele. Ca în poveste, toate celelalte conlocuitoare dormeau duse. Numai a mea, nu.

Dimineța, pe la cinci jumate, când am ieșit, strecurându-mă ca un borfaș pervers, dau nas în nas cu patru băieți care luau, și ei, drumul scării

de incendiu. Am respectat, tăcând mîlc, ordinea de ieşire. Jos, după ce am sărit în iarbă, ne-am oprit, încurcaţi. Ce mama dracului să zici? Cum să taci? Cu mâinile-nfip-te-n buzunare? În sfârşit, unul mai răsărit a dat ordinul de lăsare la vatră:

— Să vă fie de bine, nănaşilor!

Noaptea cea mai luminoasă

Nu succesul, ci supravieţuirea contează.

Dacă n-ar fi orgoliul, am fi fericiţi ca nişte zei.

Era prin '87. Uneori, când întunericul mânca oraşul, aveam obiceiul să dăm buzna prin casele oamenilor. O dată, ne-am trezit pe Ion Maiorescu, unde stătea I.B. Lefter şi, cu căţel, cu purcel, i-am sunat la uşă. Eram vreo cinci, patru doar cu chef, al cincilea abţiguit bine. Bogdan, bine-crescut, ne-a poftit în casă şi la discuţii şi, spre bucuria noastră, chiar la o sticlă de vin. Ne-am apucat noi să facem guverne, să dezgropăm morţii, inclusiv cartierul Uranus, să dăm drumul la curent, la căldură şi la cultură în România şi-n Bucureşti, când, ce să vezi, unul dintre cei trei, cu auzul mai ascuţit, zice: „Bogdane, vezi c-ai lăsat apa deschisă! A debordat chiuveta!” Gazda s-a uitat în jur, fără să priceapă. Ce s-o lungesc...

Al cincilea adormise-ntr-un scaun, iar acum îl uda vîrtos. Se pişa pe el, arborînd o figură de îngeruş adormit. Curgea din scaun ca dintr-o arteziană. Ne-am luat, prin urmare, tălpăşiţa, lăsând gazdei moştenire un scaun îmbibat. Împreună cu Ghiu şi Mareş, am cotit-o spre Obor. Era unşpe noaptea şi o beznă de să-ţi bagi deştele-n ochi. Iar în buza unui magazin alimentar, dintr-un camion, se descărcau saci cu pui. Şi nimeni la coadă. Ne pusese Dumnezeu mâna-n cap. Ceilalţi erau pârliti rău şi priveau galeş, resemnaţi la comoara cu pulpe. M-am socotit. Aveam vreo trei sute de lei.

I-am pus la bătaie şi am cumpărat, fără buletin, fără înjurături, zece kile de pui. Apoi, pâş, pâş, ne-am hotărât să ne despărţim, să nu mâniem norocul. Eu mi-am înghesuit în jacă vreo zece punguliţe cu stîrpiturile salvatoare. Ne-am luat la revedere şi ne-am jurat să nu scoatem o vorbă, nu de alta, dar să nu ne caute-n congelatoare! Aia a fost cea mai norocoasă noapte din viaţa mea!

Încalc acum jurămîntul şi povestesc pentru că mi-am adus aminte că nici azi Ghiu nu şi-a plătit datoria! Doru Mareş e martor.

Burghezul gentilom

Între cauză și efect nu e decât un muc. Sau un sfârc.

O vreme, *Academia Cațavencu* a locuit, cu cățel, cu purcel, pe Strada Armoniei, aproape de Piața Galați. Timpuri eroice, înghesuială mare, curat murdar. Peste drum, se construia o rotiserie lângă o butică. Vizavi – o vilișoară. Printre case, se ițea un bloc (ăsta n-avea să fie terminat niciodată, falimentul bătea la ușă). Numai noi, muncind la patron, visam clipa sfântă când ne vom conduce singuri destinele. Din când în când, intram în sediu pe fereastră, noaptea, să mai smulg o taină din mașele calculatorului. De ce? Păi, fiindcă lui Florin Călinescu i se părea că se „consumă” computerele de atâta muncă. Noaptea mașinile să doarmă ca oamenii – zicea el. Ieșeam tot pe fereastră dimineața și nici usturoi nu mâncasem, nici nu-mi mirosea gura. Dacă nu știe patronu’, atunci e pace.

Așa și în ziua aia a lui '94, spre seară. Intram pe Armoniei din Dacia, printre cărămizi, moloz și nisip, hotărât să dau gata Photoshopu’. Când colo, drept în fața mea, trei puști, doi băieți și o fată, îmi ațin calea. O cotesc la stânga, ei tot la stânga. Fac la dreapta, ei tot la dreapta, ca în filmele cu proști. N-aveau mai mult de doișpe-treișpe ani... Și, hop, puștoaica își ridică tricoul și-mi arată triumfătoare țîțele ei copilărești. Jur, foarte frumoase! Și foarte copilărești. În loc să mă blochez ca un burghez, mă umflă râsul și întreb:

— Doar atât?

Brusc, grupul se rușinează și o șterge englezește. Iar eu escaladez fereastra și intru la muncă, privind, în gând, țîțele săltărețe. Numai că, dimineața, când am ieșit, am uitat apa deschisă la bucătărie și i-am inundat pe vecinii de la subsol.

Hai, acum psihanalizați-mă!

Luminița și tunelul

La o anumită vârstă, curajul e numai inconștiența bucuriei de a trăi.

S-a-ntâmplat acum douăzeci de ani¹¹¹. Mă duceam la Casa Scânteii să-mi încerc norocul la Editura Eminescu. Aveam un volum de poezii și

credeam că... hm. Cel puțin o dată pe săptămână, mă înființam, gata de luptă. Dacă nu știți, Casa Scânteii era păzită cu arma-n mână, era obiectiv militar-ministerial-editorial-tipografic. Militarul se împletea organic cu litera tipărită. La etajele inferioare, unde zăceau linotipul, ministerul și cenzura, la toate intrările și ieșirile străjuiau un soi de gărzi patriotice, cu consemn și, uneori, cu suspomenita armă. Dacă, prin absurd, ai fi trecut de cerberii de la poarta mare... Ce mai, un inexpugnabil bastion al presei. Intrați numai programat sau dacă un suflet milos de editor te trecea pe listă. Mai ușor de intrat era pe aripi, pe la reviste, mai ales alea culturale. După ce pălăvrăgeam cu scriitori, critici și tehnoredactori plictisiți, care frecau piesele de șah, șeplicul sau tablele, plecam în durerea mea. Se chema că-mi încercasem norocul.

Ei, aș. Așa s-o creadă ei! Descoperisem că, dacă o luam pe la subsol, prin niște culoare sumbre, dacă așteptam și eram suficient de precaut, puteam păcăli paza. Am străbătut de multe ori zonele interzise, tipografia, *Scânteia* – și eram atât de senin, că nici un gardian nu m-a oprit vreodată. Iar Eminescu (editura) se trezea cu mine la ușă, fără să mă fi invitat. Doamne, ce de minciuni mi-a fost dat să aud! *Mâine apare. E în lucru. Citim cu atenție. E în plan. Nici o grijă...* Numai speranța m-ar fi putut minți mai convingător. Au trecut ani și eu eram tot la un pas de publicare. Dar încă nu era momentul.

Știam cotloanele cu ochii închiși, așa că nu-mi făceam griji. Aveam sentimentul că, descifrând secretele sumbrei Case, într-o zi, inevitabil, voi descâlci și labirintul publicării. O să apară volumul meu genial! O să-i înving! Abia după revoluție m-am prins de poantă. Volumul se pierduse de la început, încă de pe vremea când nici nu intrasem în primul tunel. Și nimeni n-a avut curaj să-mi spună.

Fericire franțuzească

Pentru unii, mumă, pentru alții, ciumă. Așa e viața.

Am copilărit pe Doamna Oltea, la un subsol, în casa familiei Polihron, exact în spatele stadionului Dinamo. Ce ciudat, îmi aduc aminte numele proprietarilor numai prin asociere cu cel al generalului Șoarec, martorul viu (acum răposat) al primei mele poezii... În zidul care apăra stadionul era o gaură și pe-acolo intram să vedem fotbal adevărat, de oameni mari. Tot pe-

acolo fugeam de-mi sfârâiau călcâiele, să scap de lecțiile de franceză cu madam Cosinschi, o bătrână cu nasul coroiat. Prin gaura de la Dinamo mi-am făcut prima declarație de dragoste către Luminița, o fată țigăncoasă și băiețoasă. După care am rupt-o la fugă, nu?

Copiii de pe Doamna Oltea purtau lungi meciuri de fotbal împotriva echipelor de pe Buestrului sau Comandorului, un fotbal cu reguli ciudate: obțai, trei cornere = penalti. Acolo am văzut primul automobil, o Pobedă gri. Ciudat e că tocmai repetam ca la patefon „otomobil”, „oto”, ca să mă deprind cu regulile de pronunție ale blestematei limbi (ambitia lu' mama, ce mai), când am auzit prima frână din viața mea. Madam Cosinschi a ridicat ochii din cărticica ei fonfăită, iar eu nu m-am putut stăpâni, am năvălit pe ușă. Țn otomobil! Iună otó!

Ce minune! Pobeda a oprit câteva secunde, apoi a rulat ușor, flancată de puștime. Cei dinăuntru n-aveau treabă cu noi. Priveau numa-n stânga și-n dreapta, măsurând casele. Apoi ne-au părăsit, lăsând în urmă o legendă care ne-a luminat viețile săptămâni de-a rândul. M-am întors obidit la chinul poliglot, gata să mai sufăr jumătate de oră în jurul mesei rotunde cu macrameu și mușama. Numai că am găsit ușa închisă. Am sunat, am ciocănit – toată trupa. Ca prin minune, aveam în față o casă nelocuită și neprimitoare. Atâta mi-a trebuit. Am chiuuit și am șters-o fericit. Unde mai pui că, o săptămână încheiată, madam Cosinschi n-a mai umblat din ușă-n ușă să strângă copiii la lecții. Nici nu știu dac-a ieșit din casă. Habar n-am dacă a primit pe careva între timp. Iuhu!

Apoi au zidit gaura lui Dinamo, Luminița s-a pupat cu alt băiat, iar eu m-am mutat pe Bulevardul 1 Mai, la Piața Clăbucet, dar căreia toată lumea îi zicea, nu știu de ce, Chibrit. Acolo, Pobedele au devenit, peste noapte, niște vehicule banale.

Motanul l-a-ncălțat

Nu paria decât atunci când știi rezultatul dinainte!

Sunt pisicar. Pisicarii sunt o specie aparte. Ei nu pot fi descriși, dar îi simți imediat. Le sclipesc ochii pe întuneric și nu pot fi dictatori. Dar de ajuns cu introducerea!

Asta e povestea lui Ștefan Agopian și pe el îl cunoașteți prea bine. Locuiește la ultimul etaj al unui bloc de la Podul Cotroceni. În 1996, la

sfârșitul lui iunie, înainte de turul doi la alegerile locale, într-o joi, Agop iese din apartament și se împiedică de un pisoai, așternut pe covorașul din fața ușii. Exact ca în filmul *Shrek II*, ființa păroasă cascadează doi ochi enormi la eroul nostru, îl vrăjește și dă să intre. Armeanul, care văzuse multe la viața lui și pe care nu-l păcălești cu una, cu două, îi pune piedică, îndreaptă arătătorul către animal și-i zice (nu râdeți, chiar i-a zis-o):

— Domnule, stai locului! Mai sunt trei zile până la alegeri! Dacă înving ai noștri, intri! Dacă nu, nu!

Mai târziu, Agop mi-a zis că a avut o slăbiciune și că de aia a promis. Dar era convins că pisoaiul se va topi dracului, iar el va rămâne cu conștiința nepătată. A doua zi, animalul – pe covoraș, privindu-l în ochi. Sâmbătă, lihnit, pe același covoraș, cu ochii după marele șef. Cunosându-și limitele pacienței, Agop nu și-a făcut probleme. O să plece. În fine, vine și duminica hotărâtoare. După ora zece seara, după exit-poll, entuziasmat și învins, Ștefan deschide ușa.

— Hai, intră, bestie!

Pisoaiul înalță coada, intră triumfător și se ospătează după pofta inimii. Apoi primește numele Victor⁴²¹ și devine primarul apartamentului. Iar amicul meu și-a redescoperit lumea de pisicar, pierdută, până atunci, în negura copilăriei.

Compostorul

Istoria obiectelor e uneori mai ciudată decât a oamenilor.

În 1989 mirosea a revoluție, dar noi nu știam a ce mirosea. Împreună cu prietenii, bântuiam prin felurite locuri, să punem țara la cale, dar care țară? Ne uitam cruciș la telefoane, le acopeream cu perna, dădeam muzica tare (inutil, s-a aflat totul). Una din căsuțele conspirative era la Stelian Tănase, pe Bulevardul 1 Mai, colț cu Turda.

Ajungeam acolo cu tramvaiul 20. Într-o seară, pe când mergeam noi spre reședința maestrului (tot ca acum, gomos și atoateștiutor – spun asta cu toată simpatia), la o zdruncinătură, mă agăț de compostorul care era plantat în mijlocul tramvaiului. Și cad cu el. Stâlpul fusese legat cu niște sârme, așa că n-a fost mare lucru. Mă ridic și trag stâlpul cu compostor după mine. Lumea – nici pâs. Cobor cu compostorul și nimeni nu zice nimic. Călin Angelescu, de lângă mine, râde de se strică:

— Și-acum, ce-ai să faci cu el?

— Hai să i-l ducem lui Tănase. Nu mai luăm vin. Ne ducem cu ăsta. E bun!

Zis și făcut. Urcăm cu obiectul sensibil și sunăm la ușă. Iese Stelică.

— Uite, i-am zis, n-am venit cu mâna goală. Plantează-l aici și pune-i pe toți care te vizitează să composteze la intrare.

Tănase s-a uitat lung. Să fie o glumă? Să fie o provocare? Să fie un microfon cu o antenă enormă? Nu se putea hotărî, așa că a făcut o figură lungă. Poți să-ți contrariezi prietenii bețivi?

Compostorul a tronat în holul amfitrionului toată seara. Discuțiile au fost rupătoare. În sfârșit, spre miezul nopții, plecăm, îmbărbătați și plini de certitudini. Și numai ce se aude din curtea interioară: BUM, ZDRANG. Stelică tocmai scăpase de compostorul care ar fi făcut din el un om cu simțul umorului.

Faună la înălțime

Nu există înălțimi fără viață. Și nici viață fără moarte.

Prietenii mei nu se lasă mai prejos și îmi povestesc lucruri greu de crezut. În 1993 eram foarte deprimat (foame, bani, femei), la o crăsmă, și comentam toate cele. La o masă, o gagică trăsnet, roșcată, sexy și, mai mult decât atât, cu priviri aprinse, nou-nouțe... Mi-au sclipit ochii (cine n-ar face-o dacă i s-ar ivi ocazia?) și am dat să-mi urmez chemarea. Și instinctul. Amicul meu, care lăncezise la masă fără nici un gând, mi-a tăiat avântul din rădăcină și mi-a zis: „Pe mine mă cheamă!” Degeaba m-am îmboboșat. S-a dovedit că avea dreptate. Îl alesese, iar el deja se simțea favoritul destinului. După numai o zi, a venit amărât la raport:

— Băi, fraților, am dat de dracu'. Am plecat cu tipa, am băut bine, am bulănit-o. Era fierbinte ca vulcanu'. Mă invita prin toți porii, de nici nu mă puteam ține pe scaun. Când am ieșit, noaptea, ea m-a luat din toate părțile, ca un război mondial. Mai că s-a urcat pe mine, pe verticală! Mi-am pierdut udul rațiunii. Acasă nu se putea (știți voi de ce, nu mai rânjiți ca proștii!), la hotel – n-aveam bani. Am luat metroul, până la ea, în Sălăjan. Am urcat într-un bloc păduchios. Fata a deschis ușa cu fereală. Alături, într-altă cameră din apartament, zăngănea și clocotea o petrecere. Nimeni nu părea să fi remarcat întoarcerea ei. M-am cam pleoștit. Ne-am retras în sufrageria

întunecoasă din stânga. De fapt, ea m-a împins pe tăcute acolo. M-a pus jos imediat și hainele au zburat de pe mine. Nu toate hainele. Și dă-i, nene! Ca în poveștile de doi bani, numai că erau bani adevărați, deși știu că nu mă credeți! Cum stăteam eu așa, sprijinit în mâini, simt o boare rece pe degetele mâinii drepte. Apoi, aceeași boare umedă, pe mâna stângă. Ca un burețel. Ca o râmă. Ca un bot de miel. Și un sunet: „Fâr, fâr”. Io eram înfierbântat, mă durea unde bănuți și voi de mama tuturor foșnetelor. Dar, când am terminat, m-am gândit să rezolv și enigma. Am întors capul și, în lumina săracăcioasă care venea de la petrecerea din celelalte camere, prin fereștrăuica ușii întredeschise, am văzut. Ce credeți, bă, că era? Mi-a sărit inima din piept. Am văzut o ceată de iepuri fremătători și cumiți în jurul nostru. Douăzeci, treizeci de iepuri. Iar în mijloc, am văzut o iepuroaică mare, întunecată, care mă sorbea, și ea, din ochi, ca pe un morcov. Mâncau și-și făceau nevoile acolo! M-am simțit, în clipa aia, aterizat într-o fantezie bolnavă. Unde eram? De unde veneam? Ce urma să se-ntâmplesse cu mine? Ce se întâmplă cu iepuroii nevinovați? Dar cu cei vinovați? Tipa a deschis ochii și mi-a zis... Nu pot să repet ce mi-a zis... Am fugit, bă! Voi credeți în reîncarnare?

Cafele filoloage

Nu e pentru cine se pregătește, ci pentru cine se binenimerește!

Prin 76, împreună cu Traian T. Coșovei și Radu Chintilă, am pus mâna pe clubul facultății, de la etajul patru, și s-a lăsat cu discotecă. Eu și Traian eram disc-jockey (mai mult el), căram magnetofone cu lămpi și magnetofone cu tranzistori, benzi ORWO (care dădeau cu șmirghel pe capete) și discuri abia scoase din țiplă, îmbrăcați mai de Doamne-ajută, cu pantaloni superevazați, cu cămăși colorate, ne urcam pe stație și dansam odată cu sala. Conu' Radu Chintilă rupea bilete, zbârlindu-și mustața. Făcea figură de dur. Pentru un filolog, era inflexibil și nemilos. Clienți nu prea aveam, că era Arhitectura la doi pași, mai bine utilată și mai profesionistă. Dar, când era plin la ei, și asta se întâmpla în fiecare sâmbătă, picau și la noi ceva mușterii. Boxele duduiau, așa că, de bine, de rău, era și Filologia un loc de omorât timpul și de agățat gagici.

Munca era o plăcere, că era muncă voluntară. Toți banii care ieșeau din bilete sau din cafele se duceau nesmintit la CUASC, sau ASCR, sau ce

mama dracului o fi fost aia. Așa ne-a încolțit ideea.

Am cumpărat două kile de cafea și am fiert-o pe cont propriu. Cum, în seara aia, intrarea era liberă, lumea a gălgăit cafele în draci. Ei beau, iar nouă ne sălta inima de bucurie, în ritmul muzicii. La un leu cincizeci bucata, ăia eram!

Ei, și când să facem socotelile, transpirați, transfigurați, răsare un băgător de seamă UTC și ne saltă banii.

— E cafeaua Facultății, nu? ne-a zis el cu subînțeles.

Cafele filoloage – am zis? Mai degrabă oloage, ar fi trebuit să spun, dar ce farmec ar mai fi avut?

Momentul soldatului necunoscut

Imaginați-vă, o clipă, că viața și-ar pune în cap să ne miroasă pe toți, să vadă câte parale facem.

Înainte de '89, Nicolae Nic Iliescu era ca noi toți, adică vorbea, râdea și se dădea în bărci, nimeni nu bănuia că o va lua prin miriște. Nic era profesor la un liceu economic, așa îl botezase Ministerul Învățământului din acea vreme. Azi cred că-i zice Madgearu. Ce-o fi având Madgearu cu comerțul, nu știu! Tot pe vremea aia, era ordin ca orice loază să absolve douășpe clase – la ce foloseau toate douășpe, nu mă-ntrebați! Nic Iliescu ne aducea din când în când tezele și compunerile și le citea, cu gura întinsă până la urechi. Râdeam cu lacrimi. Și beam – de necaz că lumea e absurdă. Numele elevilor erau caraghioase, de parcă destinul s-ar fi hotărât să-i pună o pată în frunte fiecărui amărât. Din mulțimea elevilor, un nume mi s-a lipit de creier ca o hârtie de muște. Butiri Florin. ăsta provoca nesmintit hohote de râs. Am crezut atunci că tizul meu va sfârși prin vreun local de trei lei, asudând, socotind și scriind de-a-mboulea pe notele de plată. După '89, după ce am scăpat de moarte ca prin urechile acului, după ce am auzit de la Nic că aș fi fost un profitor ordinar al regimului, viața mea a luat un curs, iar cea a amicului – altul.

Întâmplător, am descoperit printre victimele din 21 decembrie, de la Inter, un nume care mi-a tăiat răsuflarea: Butiri Florin, elev, un decrețel, cum am fi spus tot noi, râzând în hohote. Dar uite că băiatul acela a luat viața în piept de tot. Spre deosebire de profesorul lui, care a rămas să râdă la urmă.

Ascultați-mă bine. Inteligența singură nu face nici cât o ceapă degerată. Mai trebuie și un pic de suflet, lucru care, din păcate, nu se va preda niciodată la școală!

Un ospăț de pomină

Nu-i da omului cât poate răbda. Mai bine dă-i cât poate duce cu el!

Când se face decembrie, mi-amintesc invariabil de prietenul meu, pictorul Ion Dumitriu. Cu Ion am început revoluția, cu Ion am fost arestat și bătut zdravăn, pe 21 decembrie. Dar nu despre asta vreau să vorbesc.

Ion avea atelierul lângă Biserica Amzei și acolo ne strângeam, cu cățel, cu purcel, să-i vedem ultimele tablouri și să vorbim, până noaptea târziu, câte-n lună și-n stele. Atelierul lui a fost de poveste. Rar, Ion organiza o expoziție. Cum era obiceiul pe atunci, artiștii se ocupau de tot: băutură, papa, „locatie” și mizanplas. La ultimul vernisaj dinainte de '89, Dumitriu s-a pregătit *di granda*. A adus de la părinții podgoreni 300 de litri de vin și 50 de țuică. Numai la auzul numerelor și m-a luat cu amețală. Păi aveam să petrecem trei zile și trei nopți! A pregătit gustările, ajutat de rude și de prieteni, mai ceva ca la nuntă. Apoi, tacticos, ne-am mișcat fundurile către Galeria Simeza, plini de încredere și de voie bună. Aveam rezerve nesfârșite. Ne-am hlizit la milițienii care, la rândul lor, beleau ochii la noi. Eram cam mulți... Eram cam gălăgioși. Să fi fost vreo reuniune tovărășească? Prea veseli...

După o oră de farafastăcuri, după discursuri pline de o imensă și sinceră apreciere, am luat drumu-napoi, triumfători și pofticioși, spre atelier. Eram tot mai mulți. Și tot mai pofticioși. Urcăm scărița, la etajul doi, lângă atelierele lui Grimalschi și Tede Moraru, și unde nu se destubă bidoanele, unde nu se-nvârtoșează stacanele, unde nu se ciocnesc în iureș de asalt pahare și păhăruțe, țoiuri și ceșcuțe! Și curg oaspeții, și-l pupă pe pictor și curge vinu-n valuri, de spumega pocalul. Dar nu se încinge bine atmosfera și-l văd pe Ion, palid, că ne ia pe câțiva deoparte și ne zice aiurit:

— Fraților, s-a terminat băutura!

Trei sferturi de oră. Nu mai mult. Răseserăm tot. Ca lăcustele. Atât de monstruoasă și de insațiabilă era setea aceluia timp!

De câte ori vine decembrie, dau să urc la etajul doi și să râd, cum am râs atunci, ca proștii, de petrecerea care încheia un deceniu de groază.

Numai că acum, acolo, sus, e liniște.

Portofele, portofele...

Băutura e o artă. Artiștii ei sunt mai rari!

Am început să beau ca un prost. Ghiogârț, primul pahar peste cap, iute al doilea, he, he, să mă cherchelesc, să fiu bărbat cu B mare. După un timp, balang, balang, dându-mă cu capul de pereți și de ceasul morții, să găsesc bobocii amatori de senzații și gusturi tari. Așa credeam că se impresionează femeile. Târziu, mi-a spus o fată că lucrul cel mai nașpa e damful de beție. Dar eu aflasem între timp că băutul e o artă și o tehnică.

El cere precizie, antrenament și răbdare.

Cel care m-a învățat asta era un prof zurliu și nonconformist de la Litere. Își făcea veacul la barul Union, iar noi l-am urmat și am avut ce deprinde de la el. Bea scurt, cu înghițituri mici, zăbovea nesfârșit în fața primului pahar și abia de la al zecelea prindea aripi. Poate că i s-or fi împleticit picioarele câteodată, dar jur că nu l-am văzut sprijinit de garduri sau căzut sub masă. Are și băutura demnitatea ei!

Povestesc acum despre el pentru că ne căzuse cu tronc aceeași fată, așa că beam cot la cot într-o veselie. Carmen era fata, era de gașcă, numai că nu avea treabă cu noi. Sufeream împreună și ne studiam cu coada ochiului. Compătimeam. Of of of masculin. Într-o zi, îmi dă întâlnire la un pahar de vorbă, la Gara de Nord. Și, cum stăteam și ne plângeam de milă și drămuim paharele taman în crâșma dintre trenuri, numai ce-l văz pe prof că alunecă sub masă. Când să mă-ntind, dau de două cutii de diazepam, goale! Afurisitul! Lașul! Voia să se sinucidă cu martori. Ca să aibă cine povesti nepoților! L-am luat în spinare și l-am cărat până la popularele taxiuri. L-am vârat înăuntru și tuleo la Urgență. Acolo, altă belea. N-aveam bani la mine, așa că i-am lăsat șoferului un portofel de piele, nou-nouț. Poate că de atunci urăsc portofelele și nici n-am avut noroc cu ele: veșnic goale!

Iar profu'? L-au spălat pe dinăuntru, iar după trei zile a plecat acasă. Culmea e că s-a lăsat de băut!

Atac la farmacie

*Nu cumva locul meu e în altă parte?
La pârnaie sau în fruntea unei familii cu șapte copii?*

Ați auzit de prezervativele chinezești „Butterfly”? În copilărie, le umflam. În adolescență, am probat primele, pe sec. Și, când s-o pornesc voinicește la drum, au dispărut! Ah, blestemați să fiți, tovarăși! Cum intrați voi, insidioși, în pătuțurile noastre și ne luați ultimul scut împotriva uitării... Au pățit-o prietenii mei, s-a întâmplat și cu mine. Am trecut prin necazuri și le-am rezolvat așa cum erau vremurile: injecții cu hormoni și sărituri de la înălțime, băi clocotite și vitamina PP, sonde Tiemann și ser fiziologic sau soluție de glucoză...

Iar când norocul ne surâdea, aveam parte de un doctor scump și milos. Ptiu, drace, bine că n-a murit și nu s-a nenorocit nimeni dintre noi! O dată am fost la mare strâmtoare. Nu tu medicamente, nu tu doctor, nu nimic! Era pustiu ca-n Sahara. Așa că am zis să intru în lumea infractorilor. M-am hotărât să sparg o farmacie și să iau ce-mi trebuia. Era una, pe Calea Griviței, cu o fereastră ce dădea în spatele blocului.

Zis și făcut! Noaptea, pe la unu și jumătate, înarmat cu șurubelniță, bomfaier, patent și diamant, am început operația. Am desfăcut pe tăcute grilajul, am tăiat geamul cu băgare de seamă, am desfăcut chitul, julindu-mi degetele, și am pus, cuminte, toate deoparte. Apoi, hop, dau să mă cațăr. Drace! Uitasem că eram un tânăr slăbănog, fără forță de tracțiune. Nu mă puteam cățăra înăuntru! Când tocmai căutam o soluție, s-a aprins o lumină deasupra, la etajul unu. Brusc, mi-am pierdut curajul. Am tulit-o și am lăsat lucrul baltă. „Mai bine mă însor!”

Dar nu m-am însurat. Asta, însă, e altă poveste și nu e numai a mea.

Opera fantomei

Ceea ce nu este poate să fi fost, dar ceea ce este dispare cât ai zice puf!

Între 1999 și 2001, am locuit pe Cernica, cu chirie, într-o garsonieră dublă. Fusese a părintelui Stăniloae, preot și teolog celebru. Iar acum ne înființaserăm, eu și iubita mea, izmene pe călător. N-aveam nici o treabă. Știți cum e atunci când iubești: dai cu barda-n Dumnezeu, azi aici, mâine-n Focșani, ce-am avut și ce-am pierdut! Toate poftele, toate fanteziile. După ce ne făceam de cap, urma un dulce prilej de vorbă lungă, de țigară și vin.

Eu susțineam că viața e frumoasă. Ea, că nu. Dar mă puteți crede pe cuvânt că știu eu ce spun. Era frumoasă. Și comentam, râzând în hohote, ce-ar zice sfinția sa dacă ar ști cum îi sporcăm apartamentul.

Cred că ar fi fost mai bine să ne fi mușcat limba. Într-o noapte, din iarna lui 2000, pe la trei dimineata, deschid ochii brusc. Am auzit, în tăcerea groasă și neagră, cum cineva trage scaunul din bucătărie, iar scaunul a scârțâit sub greutatea unui corp. După ce te obișnuiești cu o casă, îi știi toate zgomotele. Asta era unul nou și foarte sugestiv!

Iar sunetele străine îți sar în auz. Convinș fiind că halucinez, am întors capul și am văzut ochisorii holbați ai fetei. La fel de deschiși, la fel de convinși. Auzise și ea. Ne treziserăm amândoi. Dar eram treji?

Ne-am reținut răsuflarea la unison. Era cineva în bucătărie, îl auzeam pândindu-ne. Am înșfăcat un pantof și am dat buzna, aprinzând toate luminile. Nimeni. Nu cred, nu credeam în fantome. Dar am auzit amândoi, altfel n-aș povesti!

Ce-a urmat? Am fost atacat de un motan care mi-a vorbit și era să fiu omorât de o canapea care nu voia să iasă din casa aia. Într-o bună dimineată, am părăsit locul faptei. Cel care s-a mutat după noi n-a rezistat decât două luni. Mi-a spus că îi dădea fiori. Doamne, da' el ce prăpăd o fi făcut?

Șoferi cu subînțele

N-am carnet și nu mă doare capul, încă nu s-a fabricat covrigul care să mă supună.

Taxiurile au șarm numai în București. Am călătorit peste tot cu taxiul, dar, fie că eram la Washington DC, fie că mă împotmolisem la Cluj, aventuri ca în Capitală n-am avut niciodată. Am scăpat din încercuire cu taxiul, pe 22 decembrie, dimineata, am ajuns din urmă avioane sau trenuri, am plecat până-n Grecia, am transportat marfă de contrabandă, am vrăjit gagici, am dormit. În taxiurile din București se întâmplă întotdeauna ceva.

În ultima perioadă, discut cu taximetriștii câte-n lună și-n stele. Dacă vrei să știi cum merg lucrurile, acordă-ți o zi de curse prin București și vei fi informat. De la politică, poliție și economie până la curve, pești și droguri. Cel mai tare barometru de opinie este cel al taximetriștilor din București. Când un taximetrist te face prost, nu mai e nevoie de patalama.

În ianuarie 1984, Ștefan Agopian se întorcea din Germania. Plin de daruri, pachete și pachetele de la rude. Iarna era mai aspră ca acum, iar Bucureștiul aceluia an – mort. Frânt de pe drum, tot ce visa era să ajungă acasă. Se săturase de atâta bine. Se scârbise de Germania. Numai că era tare greu să găsești pe-atunci un taxi la Gara de Nord. Însă norocul nu l-a părăsit și a prins unul, la coloane, un cobălcesc. Și-a înghesuit bagajele, au pornit-o, au intrat în vorbă și demonul cel neadormit l-a pus pe amic să mărturisească de unde s-a întors el.

— Sunteți neamț?

— Nu, domnule, român.

— Da, am înțeles, da' stați acolo, nu?

— Nu, domnule, sunt de-aici!

— ȘI V-AȚI ÎNTORS?!

Imediat, omul frânează și, fără o vorbă, îl dă jos și îi aruncă lucrurile în stradă:

— Jos proștii din mașina mea!

Și dus a fost.

Întoarcerea fiului risipitor

*Eu nu cred în destin. Însă întâmplarea e atât de bogată, încât poți să crezi c-a potrivit-o
cineva cu mâna.*

Pentru bucureșteanul-bucureștean, cel mai negru moment al orașului a fost mineriada din 14-15 iunie. De aceea nu poate înțelege Ion Iliescu cât rău a făcut. Pentru că nu e de-aici. Alături de el, cârdul de pripășiți care au văzut în București nu un oraș, ci a mai mare mahala a României.

Dar nu despre asta vreau să vă vorbesc.

În toamna lui '91, pe când eram șef de secție la *Cotidianul*, s-a declanșat mineriada împotriva lui Petre Roman. Dincolo de neagra satisfacție că FSN-ul o lua în bot, m-am comportat normal (nici șef, nici celebru). Mi-am înșfăcat aparatul de fotografiat și m-am aruncat în vâltoare. Fotografia lui Andrei Frumușanu⁽³⁾ dus pe brațe este a mea. Luată spre seară, nu știam pe cine îngropasem în argintul peliculei.

Am ajuns la redacție pe la opt, am intrat în pagină, am aruncat pe hol o lacrimogenă confiscată de la buluceală, de s-au muiat toți. Gluma era să mă coste postul. Doina Bâscă a țipat, ca de obicei: „Sabotaj!” Apoi, neprihănit,

am tulit-o spre Piața Universității. La Filologie, pe trepte, ca-ntr-un tablou, am contemplat mineri odihnindu-se. De data asta fără să mai spargă la cap cuibul de legionari, doar odihnindu-se. Printre ei, două femei. Una era Doina Cornea, care, cu același glas mititel, îi îndemna să plece acasă, că va fi rău de ei, că nu-și vor mai vedea copiii. Cealaltă, care o întovărășea, a fost oprită de un miner mai tânăr. A întrebat-o cu sfială:

— Doamnă, io cre' că ne cunoaștem.

— Da, i-a răspuns femeia, m-ai pocnit acum un an, te-am recunoscut. Ce ți-am zis atunci?

— C-o să mă întorc, doamnă...

Sună ca dracu', știu, hollywood de doi lei, dar am fost martor. Așa s-a întâmplat. S-a făcut liniște, o liniște ostentivă rău, la Filologie. Eminescu privea la mineri ca la studenți: cu nepăsare.

Strămutarea

Nu știu dacă viața e în altă parte, dar; cu siguranță, nu e aici.

În 1984, în februarie, Mircea Nedelciu m-a luat de o aripă și m-a dus cu el pe Uranus. Era în perioada în care buldozerele pregăteau apariția capodoperei de pe dealul artificial, feuda poporului din capul conducătorului. Oamenii încărcau în bocceluțe, în mașini, în taxiuri, iar buldozerele ștergeau locul. Fața locului era, firește, umflată.

Când am ajuns, mai era o singură casă în picioare, casa lui Alice Botez. Pentru cei care nu știu, Alice Botez, care pe atunci avea șaptezeci de ani, a fost și scriitoare, printre altele. Cât a putut, s-a împotrivit strămutării. Refuza să plece, pur și simplu. Ce dacă moare. Dar noi strângeam, știind că o să trăiască... Ne privea cu resemnare cum îi împachetam lucrurile, cum îi sortam mobila și amintirile, pentru că noi știam că va fi învinsă. Nu mai avea pe nimeni. Doar prieteni decedați. Toată istoria ei personală zăcea în fotografii, manuscrise și obiecte vechi. Iar casa ei, casa care urma să fie făcută una cu pământul, era minunată. Calmă, spațioasă, primitoare. Am colindat prin ea trei zile, minunându-mă. Și strângând întruna, împachetând, înjurând ușurel, așa cum blestemi furtuna sau grindina.

Pentru cei mai bine de 150 de metri pătrați, cu curte, urma să primească alți 25, sub forma unei garsoniere, la bloc, la Cățelu. În diminețile de februarie în care am parlamentat cu buldozeriștii, doamna

Botez părea că își așteaptă moartea. După trei zile în care, încet, încet, au dispărut apa și curentul electric, i s-a găsit o locuință, chipurile, mai potrivită. Toată viața ei a fost întoarsă cu lama și larma oțelului. Ne-am fotografiat, eu și Nedelciu, dimpreună cu gazda noastră improvizată din Uranus. Am plecat încetișor, tustrei. După noi, buldozerele au înaintat, au depășit toate liniile de apărare și, în sfârșit, s-a făcut liniște.

Blugii cei noi ai împăratului

Deși mi-am îmbrăcat normal prima pereche de blugi, ei mi s-au urcat la cap.

Eu eram împăratul. Căci așa mă simțeam după ce taică-meu m-a dus la un magazin de lângă podul Basarab. Am ales bine, niște Super Rifle de 475 de lei. Taică-meu a oftat, dar, cum era un înțelept, a plătit și mi-a zis să-i rup sănătos. Maică-mea și-a făcut cruce: nu puteam să-mi iau niște pantaloni de stofă? Sau o pijama? Avea ce-avea cu pijamalele. Va trebui să calce odioșeniile alea? Pe atunci nu creșteau blugi în toți copacii, dar nici nu înfloreau imitațiile pe toate drumurile.

— Nu, mamă, ăștia nu se calcă!

Oricum, la școală nu-i puteam purta, da' în restul timpului – ehei, eram fericitul posesor al unor blugi veritabili. Am tras de ei trei ani (asta chiar că e o dovadă că erau veritabili). Și, după examenul de la facultate, tot în blugi am plecat în armată.

Și armata le-a purtat ghinion. La liberare, când i-am scos din pachet, se fleșcăiseră, erau vai de mama lor. Încă o dovadă că armata scoate untul din tine și visele din capul tău. Mai îmbracă-i dacă poți! Alții – spuneți? Ehei, nemernicii din comerțul socialist stopaseră orice urmă de import de mizerie capitalistă.

Trebuia să-i recondiționez. Acasă am cumpărat ață galbenă groasă și m-am pus pe treabă. Apoi, cu sentimentul datoriei împlinite, m-am dus la culcare. Dimineăta, dezastru. Blugii cei atât de greu încercați străluceau într-o feerică lumină bleumarin, care n-avea nimic de-a face cu originea lor sănătoasă. Mama se gândise să le dea, în sfârșit, un căpătâi și-i vopsise. De-ar fi știut ea leacul, l-ar fi aplicat mai degrabă. I-am făcut pierduți. I-am îngropat. Adolescența mea se sfârșise, iar blugii s-au dus după ea. Mi-am cumpărat niște imitații ieftine și uite-așa am intrat în facultate.

Infatigabila ușurare a ființei

Cele mai bune idei îți vin pe tron. Și cele mai proaste.

Ce s-a schimbat cel mai mult în Bucureștii ultimilor ani? C-o fi, c-o păți, nu vă mai frământați... S-au schimbat WC-urile. Dacă alea de la Gara de Nord, din autogări și de la mama dracului au rămas aceleași triste defulări ale libidoului cu încrustații, celelalte locuri unde nici împărații, nici noi nu intrăm călare au intrat în normal...

Ce am să vă povestesc s-a întâmplat în 1988, la Casa Scriitorilor.

Era pe vremea când lumina se stingea ca proasta, iar toaleta publică era ultima bolgie. La Casa Scriitorilor, doamna Miți închidea localul, iar partidul stingea lumina. Singurul WC era de groază, spart, ud, mirositor, capricios. Dacă te puteai abține, era bine. Dacă nu, nu.

Seara, mai ales vara, trebuia să intri ținându-te de brăcinari și de nas. Ei bine, era vară. M-am despărțit, pe la zece seara, de meseni și m-am dus în treaba mea. Întuneric – să-ți bagi deșteale-n ochi. Dau să intru – ocupat. Aștept într-un picior, bombănind, ca băieții. Se deschide ușa și zdam!, din întuneric, un pumn în nas. Nasul meu.

— Ce mama dracului... n-apuc să zic, când zdam! al doilea pumn în nas.

Mi s-a rupt filmul. Am trecut vijelios la atac. L-am călcat în picioare pe ăla, cine-o fi fost, am dat în el ca la fasole, până l-am pus jos. Ah, greu de descris satisfacția cu care lovești într-un om căzut. În spiț stătea însuși Dumnezeu! În clipa aia am avut revelația că pot să-l omor și m-am oprit.

Era Tavi Stoica. Pe întuneric, mă confundase cu un securist care-i spiona intimitatea. După ce a ieșit din spital, mi-a zis la un pahar de vorbă, vânăt la față și pansat la mână:

— Da' aprig ești la mânie, Iarule! Ai dat, nu glumă!

Am oftat. WC-urile sunt un rău necesar.

Arta cere sacrificii

Când îi văd pe băieții de la Flamingo Boys, mă gândesc că am avut, și eu, o dată, picioru-n gips.

Între 1983 și 1989, am lucrat și ca fotograf de nunți (aoleu, era să zic ca și fotograf). Era greu cu bateriile, lua-le-ar dracu', nu țineau mai mult de zece-cinșpe flashuri, așa că trebuia să iau decizii importante. Ori când popa-i dădea vinul miresei, ori când punea coroana mirelui – nu mergeau toate-ntr-un set. Într-o sâmbătă, când să plec la muncă, adică la pozat fericiții miri, constat că-mi uitasem aparatul în depozitul de la Cartea Românească. Fuga la editură. Drace. Totul închis, sâmbătă liberă, drept românesc^[4]. Sar gardul de 2 metri, forțez fereștrăuica de la subsol, mă strecur pe suportii cărților, ajung la aparat, îl pun pe umăr, urc la loc, trag fereastra și-o proptesc cât să pară închisă, pentru că nu mi-a fost niciodată teamă de hoți, escaladez gardul și sar la loc în stradă. Tros, glezna. Aterizasem greșit. Șontâc, șontâc, hai la casa miresei, unde se făceau preparativele, și mai șontâc, hai la ofițerul stării civile, șchiop de-a binelea la biserică, la marginea orașului și, în sfârșit, olog, desculț, umflat la petrecere. Schimbasesm deja bateriile de trei ori. Numai pe mine n-avea cine să mă schimbe.

Și mă pune dracu' să mă așez, să mă odihnesc. Acolo am rămas. Noroc cu mirele, care, la spartul petrecerii, m-a urcat în Dacie și m-a dus la Urgență. Acolo, să vezi ce mă întreabă doctorul:

— Nu vă dați pantalonii jos?

— Nu, de ce? Glezna mă deranjează, nu altceva.

— Totuși...

— Lasă, domne! Merge și-așa!

— Biiine!

Și mă înfășoară în ghips.

— Nu e rupt, e mai rău. E entorsă. Da'...

Am râs. Doctorii ăștia. Abia ajuns acasă i-am înțeles întrebarea. Nu-mi puteam da jos pantalonii de bariera de ghips. A trebuit să-i tai.

Buzunare vesele și triste

Bucureștii sunt paradisul hoților de buzunare.

Dacă n-are bani, bucureșteanul e posomorit. Cum traversează gologanul fanta buzunarului, cum îi lucesc ochii, fluieră și redevine omul senin dintotdeauna. Mi s-a întâmplat de multe ori să-mi întorc buzunarele

pe dos cu disperare. Nici un sfaț. Poate sunt mână spartă. Prea bine. Asta înseamnă că sunt bucureștean.

Într-o seară, călătoream în 117, într-o aglomerație mortală. Când, ce să vezi, o mână îndemânatică se strecoară spre buzunarul meu. Și dă-i, și avântă-te, și cotrobăiește! Am talent la simțit intrușii. Mi se urcă sângele la cap și, în loc să tac mîlc, ca românul fricos și falit, trosc, cu telefonul mobil în capul invadatorului! Și unde nu se înfoaie baragladina, că agrez un cetățean onorabil, și unde nu mă amenință cu tribul, cu onoarea lui de afacerist, și unde nu-mi dă cu dolarii lui peste nas (chiar așa, a fluturat ceva de mi-au curs balele – să convingă poporul că nu se pune el cu un amărăștean ca mine) și dă să scoată cuțitul. Știți, onoarea se spală în sânge, e un obicei de-al pământului.

Dar ce nu știa agresorul calomniat era că, la cât de pârlit eram atunci, trebuia o scânteie și luam foc. Ceea ce s-a și întâmplat. L-am improșcat cu toate blestemele meșteșugite, l-am trecut prin toată genealogia care ducea direct la Adam și mai departe, m-am dat karatist, criminal, asasin ochelarist. Și neînfricat. Ne-am dat jos la Rond și-am început confruntarea. Eu:

— Te sparg la boașe, te calc în picioare, te zdrobesc cu lingurița!

El:

— Îți dau buzunar la burtă!

— Îți dau foc ție și la neamurile tale și s-o f... pe mă-ta!

— Nu scapi nici tu, nici mă-ta! Și-o s-o f... și io pă gagică-ta moartă!

Când să-i dau replica, numai ce vine alt autobuz și hoțul meu, tuști, înăuntru, la datorie! O să ziceți că am câștigat partida și alt fraier a pierdut-o.

Ei bine, nu. Mobilul meu își rupsese antena. Avantaj – el.

Negocieri ratate

Nichita Stănescu a fost – e adevărat – gelos pe mine. E timpul să spun acum adevărul: degeaba.

Împreună cu Traian T. Coșovei și cu Dora (viitoarea Dora Stănescu), am pus la cale una din cele mai eficiente farse ale studenției. Noi terminam facultatea, Dora era în anul întâi. La una dintre petrecerile de final de studenție, le-am chemat pe ea și pe prietena ei, Felicia. Chestia era organizată în casa lui Bogdan Negru Dimitriu, fiul unui cunoscut chirurg.

Era vorba de băutură fină (whisky, gin și votcă), așa că era musai să fim prezenți. Dora și Felix s-au dat drept franțuzoaice, s-au înțolit în piele și așa am descins în apartament. Fetele aveau un accent perfect, se minunau pe păsărește ce bine se distrează românii. La un moment dat, însă, observăm că se cam face gol în jurul nostru. Nu apucăm bine să ne mirăm, că gazda ne ia pe sus și ne duce la un consiliu ad-hoc, în bucătărie. Acolo trona iubita lui Bogdan, care ne-a privit în ochi cu asprime și ne-a zis verde-n față că asta e o provocare. Că nu-și periclitează ea cariera înaintea repartiției, iar Bogdan a încuviințat dând din capul lui mare. Și asta din cauza înconștienților care se înhăitează cu spioance. Am rămas cu gura căscată. Nu numai spioance, dar și franțuzoaice. Am fi plecat imediat, dar veniserăm acolo pentru snopul de băutură, așa că ne-am hotărât pe loc:

— Stați, bă, e o glumă, sunt fete de-ale noastre!

Nimic. Parcă tot PCR-ul ne scotocea în cur. Ne-am întors și le-am zis fetelor că gluma s-a terminat, că hai să vorbim românește, că gazdele (f... muma-n c...) se tem. Dar ele – nu. Au ținut-o gaia-mațu ciripind franțuzește, până la capăt. Așa că am fost dați afară.

Traian fierbea. Ieșite din casa ștabului, Dora și Felix au început să râdă, iar noi, la început cam căznit, le-am ținut isonul. Ne-am oprit la o crâșmă ordinară și-am băut poșircă. Of, whiskyul ăla vânturat pe la nas și nebăut!

Merge banda!

Obiectele au o viață misterioasă care le ține cât le ține. După aia, adio și-un praz verde!

Am avut un Grundig (made in Poland). Cu lămpi. Venisem din armată și se punea de petreceri studentești. Multe. Cu gagici. Deci m-am pus pe înregistrat. Zi și noapte. Magul meu încingea, nene, de puteai să-ți fierbi cafeaua pe el. Sculă de sculă, ce mai, da' cu lămpi! Făcusem rost de benzi Agfa, fine, mătăsoase și experimentam pe ele un soi de poante disc-jocheiești. Apoi îl luam de mâner, era greu ca plumbu', și hai la ceai. Iar la petreceri, toată lumea scotea banda de-acasă. Lipită, peticită, cu ștersături... Dar ce minunăție: *Deep Purple, Yes, Cream, Jimi, Ten Years After, Led Zeppelin, Cohen, Doors, Janis, Orbison, Beatles* cât cuprindea, uneori și *Cornel Chiriac* cu țiuitori.

Și nimeni nu făcea mofturi.

Tocmai mă împăunam io cu scula, când o aud că miaună. Am crezut că visez. Apoi m-am prefăcut că nu-i adevărat. Ceilalți au început să strâmbe din nas. Ajuns acasă, am luat șurubelnița, l-am desfăcut, am tras de articulații, de pârghii, dă-i cu pompița de ulei. Zadarnic. Cum trecea de jumătate, banda miorlăia. Am șters pâslele de frână. Am strâns șurubelele. Am curățat capul și rola presoare. La fel. Îngrozitor era că tocmai pe neprețuitele mele benzi Agfa fenomenul lua avânt. Brusc m-am luminat: benzile erau „grase”. Trecute prin multe mâini, deveniseră lunecoase. Așa că am pregătit baia, am luat două creioane și-am început. Am 2.000 de metri (zece benzi) care s-au șamponat zdravăn.

Apoi s-au zvântat pe sfori, pe cărți, pe lampă. Le-am uscat cu föhnul și le-am rebobinat. Și le-am încercat. Victorie! Sunau iarăși bine! Am reintrat, triumfal, în turneul de noapte. Totul a mers brici. Mi-am luat prietena la dans pe clasicul blues de chiloțea. Și, cum bănuieți, exact atunci a reînceput miorlăitul.

Loc de-ntors

Când situațiile par fără ieșire, așteaptă-te să descoperi o porțiță în zid. Pe-acolo poți fugi rupând pământul.

În 1982, eram șomer. Așa cum nu v-am mai spus, îmi făceam veacul, atunci când se putea, la Casa Scriitorilor. Mă pomeneam că doamna Miți îmi dădea pe-ascuns un pachetel, uneori brânză, alteori pricomigdale, ferit de ochiul vigilant al lui Traian Iancu:

— Patruzeci de lei, dom' Florin!

Dar, în după-amiaza lui 16 septembrie, o pornesc agale spre casă, întovărășit de Virgil Mazilescu. La Romană, hai s-așteptăm troleibuzul. Și stăm. Și stăm. După juma' de oră, nervos, Mazilescu trage câteva înjurături, apoi scoate un Carpați și cere un foc unuia care aștepta, impasibil. Mormăie ceva. Ridică ochii la cer – l-o mai fi așteptând Rodica? Ghinion. S-a dovedit că interlocutorul era un securist în civil. A chemat doi milițieni și ne-au luat actele. Apoi, o mașină neagră ne-a ridicat și ne-a depus la doi pași, la Circa 1 de Miliție. Dacă n-ați înțeles, repet: era 16 septembrie...

V-ați prins? Început de an școlar... Discursul lui nea Nicu la Politehnică... Vă mirați că întrerupseseră circulația la Romană? Așa erau vremurile... Dar de ce ne săltaseră?

Mi s-a făcut frică. Mai ales că, în urmă cu șase luni, îi spărseseră dinții lui Nicolae Velea, care îndrăznise să înjure frigul. Mazilescu parcă turbase. Avea o votcă Zubrowka în bandulieră și ăia îndrăzneau să nu-l lase s-o bea! Blasfemie!

— Să vă ia dracu' cu bâlbâitu' ăsta al vostru! Împutitul! Își bate joc de țara asta, ia ziceți, dacă aveți curaj, cine are dreptate? Eu sau Ceaușescu?

Mi-a trecut prin cap că n-o să mai ieșim întregi de-acolo. Și numai ce-aud, din gura unui milițian:

— Știu și eu? Poate că și Ceaușescu are dreptate...

Brusc, m-am destins. Păi, dacă nu era absolut sigur, dacă însăși Miliția ezita, era loc de-ntors!

Prima dragoste

De trecut te desparți râzând. Dar nu-i râsul tău.

Ați ciulit urechile? V-am prins, vrăjitoarelor! Cum vine vorba despre sex, s-au dus dracului ideile mari și iertate sunt datoriile la pocher. Da, dar... stați, că nu-i așa. Fericiți cei iubiți de prima dată, al lor va fi raiul așternuturi lor. Numai că asta se întâmplă doar în cărți. Ca orice adolescent timid, m-am îndrăgostit până peste urechi de o colegă băiețoasă, care juca fotbal, dădea cu pumnul și umbla în trening. Altminteri, era o fată ca oricare, haioasă, deșteaptă, cu capul pe umeri, nu cine știe ce frumusețe, dar, pentru că mie mi se pusese pata, lumea naviga în jurul ei, soarele și luna se schimbau după voia ei, viața mea se lumina sau se întuneca după toanele ei. Iar eu?

Un mutălău! Într-a opta, taman pe când se declanșase moda micilor petreceri (reuniuni tovarășești/tinerești în sala de sport, cu un pic de muzică), mi-am zis că sunt pregătit. Dracu' să le ia de repetiții în fața oglinzii. Trebuia să fac un gest cu care să-i iau ochii. Într-o sâmbătă seara, pornim spre casă – cam vreo douăzeci de băieți și fete (era ora nouă – oră obținută prin dispensă). Ne deplasam cu trupa, glumind și făcând bancuri tâmpite, cu piedici.

Și numai ce începe o ploaie din senin, cu bulbuci. Nici una, nici două, o iau pe cea mai bună prietenă a iubirii mele sub haină și o conduc până acasă. De ce? Nu știu! Chicotele s-au tăiat și în spatele nostru s-a așternut o tăcere uimită, ironică și sexos-protectoare. Spuneți că am făcut bine? Ei, aș!

Cea pe care o iubeam a crezut că iubesc pe altcineva, cea pe care n-o iubeam s-a îndrăgostit de mine, iar eu am rămas neconsolat și singur cuc până anul următor, când...

De la București la vale...

Nu mă închipui explorator. Nu din cauza pericolelor, ci a bucătăriei.

Lucram la *Cotidianul*, varianta Rațiu, și urcam de multe ori o străduță spre restaurantul Ovidiu, cu cea mai bună ciorbă de burtă din București. Poate or mai fi apărut și altele, dar, în 1991, ăla era! Treceam de Ambasada Mongoliei și comentam, plini de ironie, felul în care personalul vindea la bucată clădirea și utilitățile pentru a putea trăi. Apoi, bere, ciorbă, bere și înapoi la muncă. Erau vremuri eroice, făceam primul ziar pe computer. Aveam și un antrenor englez, care mutase la noi modelul (fizic și moral) al britanicului *The Guardian*. Era un tip plin de bun-simț, meseriaș de adevăratelea.

Țin minte cum a introdus, pentru prima oară, conceptul de știre imparțială și obiectivă. Ne-am zburlit de parcă ne pusese să lingem chinină, dar am înghițit hapul. Se adaptase rapid la stilul nostru de viață, morgia lui se topise, se dedase la viciul românesc al lenei, într-un cuvânt, îi plăcea la București. Era mai puțin stresant. Bea cu noi, îi traduceam bancuri, puteam vorbi orice de față cu el, inclusiv despre faptul că eram nemulțumiți de managementul ziarului, un singur lucru nu putea, bietul om. Când vedea ciorba de burtă, îl treceau sudorile, se albea la față, se scuza și pleca.

Între timp, am fost dați afară de la ziar. Ne-a mers mai bine sau mai rău. Au trecut anii și, prin '96-'97, ne reîntâlnim. Unde să mergem? Hai la „Pescarul”. Ce să consumăm? Vin sau bere... Bere! Și ce păpăm? Ciorbă de burtă.

De data asta, englezul nostru și-a luat inima-n dinți și s-a decis să rezolve misterul. A comandat și el una. Au sosit porțiile, au urmat exclamațiile fericite și noi - slurp, slurp! Doar oaspetele nostru a oftat adânc și a depus arma (lingura) lângă farfurie. Misterul avea să rămână nedezechilibrat!

În căutarea locului pierdut

Dacă simțiți că nu vă mai încăpeți în piele de-atâta deșteptăciune, ascultați aici!

Sfârșitul anului 1981 a adus cu el și sfârșitul celebrului Cenuclu de Luni. Am rămas fără el peste noapte, așa hotărâse Partidul. Bine, bine, da' cu noi cum rămânea? Fără drogul nostru săptămânal, am rătăcit năuci câteva luni, încercând câteva improvizații: la crâșmă, prin catacombe, prin bucătăria vreunui prieten. Nu mergea. Discuțiile intelectuale au nevoie de aer ca de apă. Până când Radu Călin Cristea, care scăpase de repartitia la țară angajându-se la Rapid, a descoperit o doamnă din lumea rarefiată a activiștilor de partid, cu nostalgii intelectuale. Doamna Pungan. Așa s-a înființat Cenuclul Rapid, unde ne-am mutat cu cățel și cu purcel. Hotărâserăm să fim precauți. Eram invitate somități, se filmau ședințele și aduceam omagii deșănțate doamnei inspector, care, să fiu drept, arăta trăsnet, până și Nicolae Manolescu îi făcea o curte teribilă. Și toate astea sub acoperișul Muzeului CFR. L-am binecuvântat pe Radu pentru îndemânare și diplomație. Eram convinși că băieții cu frizura scurtă, care ocupau întotdeauna locurile strategice, nu vor pricepe niciodată nimic. Veneau prietenii din provincie și prietenii vechi. Ne recâștigaserăm drepturile sub nasul inamicului.

Da, dar venea și caracuda cu pretenții de inteligență. Într-o seară, în focul discuției, un astfel de terchea-berchea s-a dat lebedă și a zis în gura mare:

— Ia lăsați-mă, bă, că toată lumea știe că aici e Cenuclul de Luni!

A urmat un val imens de proteste ipocrite și indignate. Prea târziu! Brusc, băieților cu ceafa înaltă li s-au întins gurile până la urechi. A doua zi am rămas cu ochii în soare. Distracția se terminase.

În bârlogul Nuferilor

Am avut și eu o afacere înainte de '89. Dar mi-a suflat-o cineva fără să clipească.

Între 1983 și 1989, am fost magazioner la Cartea Românească. Formam un careu de ași: Mircea Nedelciu la librărie, eu sub pământ, Dan Stanciu și Călin Angelescu la cărat pachete. Diviziunea muncii așa hotărâse: Dan și Călin la cârcă. De fapt, sosiseră prea târziu, altceva nu mai era. Se spunea, pe bună dreptate, că librăria de pe Nuferilor avea cea mai mare densitate de scriitori pe metrul pătrat. Dar să nu vă-nchipuiți că eram niște

papă-lapte, artiști cum numai în filmele proaste găsiți. Repede ne-am prins cum merge cartea, cum se vinde și cum circulă piața neagră. Sistemul era cam așa: apărea un hit cu valoare mare de întrebuințare – de patru până la șase ori prețul trecut pe copertă. Direcția băga la depozit două treimi din tirajul comandat și distribuia marfa pe bonuri. La partid, la doctori, inspectorii, milițieni, rude. Luam bonul, dădeam obiectul și, când se strângea teancul, mă prezentam să dau raportul. Șeful Nicolae Frânculescu număra, iar socoteala, făcută pe genunchi, ieșea musai la fix.

N-am să vă spun cum făceam de plimbam de două-trei-patru ori hârtiuțele, dar așa a fost. Plasam marfa speculanților. Schimbam cărțile pe delicatese, brânză, salam de Sibiu, țigări, cafea, alteori pe bani, dar de cele mai multe ori dădeam, la preț normal, celor pe care-i miroseam cititori săraci. Într-o zi, vine șeful cu un bon greu: zece pachete, ca să încarc o dubiță.

Și ce să vezi, numai ce ies din dubiță cotlete, ouă, lapte praf și ciocolată. Iar șoferul mai și plătește marfa. Am fluierat a pagubă. Sistemul nostru fusese dus pe noi culmi de civilizație și progres. Murise francul!

Luceafărul de plumb

Ești pus la zid? Cu atât mai bine! Lumea nu mai are decât o singură posibilitate!

Prin 1980, pe când generația mea era ceva mai tânără decât a ta, iubite cititor, cărțile lui Traian T. Coșovei și Mircea Cărtărescu deveniseră subiect de scandal. La Mircea se iscaseră o pălălaie de la un presupus plagiat după *Tristram Shandy*. Iar despre Traian umbla vorba că ar fi un plagiator al poezilor americani.

Într-o zi, se strâng ei la o masă de la Uniunea Scriitorilor – separată, ca a ciumaților – și se pun pe vorbă. Martori erau câțiva poeți din provincie. Ceilalți mustăceau. În aer plutea ceva vicios și complice, exact cum se întâmplă când e cineva la ananghie. Dar te poți abține? Îl întreabă unul, netam-nesam, pe Cărtărescu ce mai scrie. Atâta i-a trebuit. A dat ochii peste cap, s-a întors către Traian și a început:

— Bătrâne, azi-noapte am compus un poem genial!

— Cum îi zice?

— *Luceafărul!*

S-a făcut o tăcere de gheață. Iar Traian:

— Genial, zi-i, bătrâne!

Și începe Cărtărescu:

— A fost o dată ca-n povești/ A fost ca niciodată/ Din rude mari, împărătești...

Și dă-i, și dă-i! Iar când ajunge la versurile „Cobori în jos, luceafăr blând...”, o dă cotită:

— „Cobori din cer, luceafăr blând...”; știi, m-am gândit bine, varianta cu „cobori în jos” nu sună bine!

Surpriză totală. Puteai să tai musca-n zbor, cu cuțitul!

— Aha, izbucnește Coșovei. Stai, că te-am spart! Eu am scris una și mai genială! Îi zice *Plumb*!

Și recită cu patos:

— Dormeau adânc sicriele de plumb...

Iar Cărtărescu geme și el, în extaz:

— Geniaa!

N-a apucat să termine. Într-o clipă, localul s-a golit. Caracuda o luase la goană, convinsă că asistase, în direct, la înnebunirea generației optzeci!

Caut casă

Sunt lucruri mai tari decât realitatea: împrejurările!

Eram student bucureștean. Căminiștii mă invidiau – nu numai pe mine, invidiau bucureștenii la grămadă. De unde să știe că eu mă visam la cămin, liber ca pasărea cerului, între gagici, numai să întind mâna și să înșfac! Păi! Casa unde locuiam – celebrul apartament de bloc semidecomandat – nu lăsa loc de-ntors. Ei, sigur, am mai intrat eu pâș, pâș, ducând câte-o pradă paralizată de emoție, pentru ca, pe la cinci-șase dimineața, s-o expediez la fel de tăcut și de precaut. Ți se cam taie, vă spun eu! Numai tinerețea poate străbate astfel de ținuturi potrivnice!

Dar, în fine, vine și marea iubire. Nevoia de spațiu experimental total debordează. Mi-am luat iubita de-o aripioară și am început să sondăm piața. Mansarde de 2 pe 2, subsoluri igrasioase, puțind a varză și closet, camere la comun, camere perfect transparente, camere cu intrare și ieșire limitată, adică fără acces la chiuvetă! Dar era musai să ne mutăm împreună.

Ceream răgaz de gândire, să vedem cum ne adaptăm, să analizăm, să măsurăm. De cum pleca proprietăreasa, hainele jos și – pe dușumea, la

sobă, sprijiniți de pervaz, sub măsuță, ascunși după glasvand, repede, repede, iepurește, cu inima-n gât. Apoi reveneam la discuție, începeam să strâmbăm din nas... ne mai gândim. Nu e ce doream... Dar vă întreb: de ce să închiriezi dacă se poate și așa? Nu ne mai trebuia chirie, vânam hodgeac!

Într-o vară, am parcurs un bulevard și două străzi principale.

Era pe furate, dar avea sare și piper. Și de-aici ni s-a tras. Sexul calm, relaxat, în voie, cu performanțe își pierduse brusc orice farmec. A trebuit să schimbăm partenerul!

Salutări de la Onicher

Cum îți dă-n gând ideea? Țsta sigur e un mister. Dar dacă bei puțin? Uite că misterul se împăraștie...

Pe 1 decembrie 1989, însoțit de Alexandru Vlad, străbăteam Piața Amzei, într-o căutare fără speranță. Eram invitați și trebuia, pentru că întârziaseam, să ne scoatem pârla. Căutam... da' mai știu și eu ce?... vin... sau votcă, sau coniac, sau orice altceva băubil. Era musai să nu părem două muște bețive picate la ospăț (pentru că terminasem tot ce avusese el prin punguțe). Nici nu era foarte târziu, adică nu sârisem de ora cinci și jumătate, dar magazinele se încăpățâneau să nu ne ofere decât muștar și Cristal. Să beți voi muștar sau Cristal!

Vremurile erau tulburi. Băuturile erau tulburi și nici eu, nici Alexandru nu eram mai limpezi. Și cum traversăm noi strada, hopa, un milițian. Nu știu ce dracu' mi-a trecut prin cap, dar eram îngrozitor de ofțat. M-am oprit brusc. Alex, în plină defilare, a încercat să mă ia și să mă tragă mai departe. Nimic. M-a ratat. Mă holbasem la milițian, i-am arătat cu degetul plasa goală, apoi magazinul, piața, iarna, Bucureștii, eram gata-gata să-i înfățișez universul și, cu voce gravă, i-am zis:

— Ei, ia zi, ce mai face to'a'șu' Onicher?!

Tocmai căzuse de la putere Honecker, tovarășul est-german al tovarășului nostru, dar nu oricum, ci imediat după întâlnirea lor istorică. Vlad mă trăgea disperat de mânecă, dar eu ridicam vocea, să mă audă milițianul:

— Nu, nu, nu, io vreau să știu acum! Domne, zi așa: CE MAI FACE TO'A'ȘU' ONICHER!? A dat de dracu'?!
La care milițianul mormăie și el:

— Tovarășe cetățean, ce ai cu mine? Ce treabă am io cu to'a'su'?

M-am liniștit ca prin farmec. Vlad a izbutit să mă ia de o aripă, milițianul ne-a salutat cu stimă și considerație. Iar numele ăsta, Onicher, a trecut puntea suspinelor și a rămas cu noi până în ziua de azi.

Murphy și canapeaua

Murphy zice că obiectele au cantități și structuri variabile în timp. Asta zic și eu.

V-am povestit mai demult de fantoma din Strada Cernica. Răzbunarea fantomei m-a hotărât să plec. Am căutat casă, am găsit casă. Am vorbit cu câțiva amici șoferi să mă ajute să-mi mut calabalâcul într-o sâmbătă. Dar n-a venit nimeni – ba fugiți din București, ba la muncă, ba morți în păpuriș. M-am trezit singur. Intrasem în criză de timp. Am bătut din poartă în poartă, până am găsit un șomer vânos și un puștan fără treabă și i-am tocmit. Am scos aragazul, frigiderul, buclucurile, a mai rămas canapeaua. Ei bine, canapeaua refuza să iasă! Am ridicat-o, am pus-o pe cant, am înclinat-o, am presat-o, nu trecea. Ne-am așezat tustrei în jurul ei, am încercat din nou. Era mai mare ca ușa!

— Mă, nene, zic, singură n-a venit aici!

— Da, a zis șomerul, da' uite că nu vrea să iasă. Stai că am o idee!

A căutat și a găsit niște cabluri electrice.

— Eu zic s-o hâțânăm peste balcon și s-o prinzi dumneata, de jos.

A meșterit, a dublat cablurile, apoi am săltat-o împreună peste balcon.

— Acu' fugi, că ți-o aruncăm noi.

Și și-a umflat mușchii.

Mă duc eu în stradă (stăteam la primul etaj), dar, ce să vezi, de jos, canapeaua părea enormă, iar distanța până la mine, de kilometri. Planul nu mi-a mai părut chiar așa de în regulă.

— Stai așa! – am strigat și am urcat la loc. Hai s-o coborâm cu cablul! Cum s-o prind eu!? Mă rupe!

Zis și făcut. Când am lăsat-o de tot peste margine, cablurile electrice s-au întins și s-au rupt ca niște paie. Canapeaua s-a dus de-a berbeleacul și s-a frânt pe caldarâm.

— Hm, a zis șomerul, a dracu' treabă!

M-am uitat lung. Ar fi trebuit să-mi găsesc sfârșitul sub blestemata de canapea. Și n-aș mai fi apucat să vă povestesc nimic despre ea. Totuși...

cum o băgasem în casă?

Cutremur sentimental

Credeți în semne? Eu, nu!

4 martie n-a zguduit numai Bucureștii și pe Nicolae Ceaușescu (care s-a hotărât iute să-și dea mâna cu forțele naturii). Multe cupluri s-au refăcut și s-au destrămat în acele zile, iar capitala ruinată le-a privit cu înțelegere. La începutul lui 77 încercam cu disperare să mă desprind dintr-o veche relație sentimentală ca să fac loc alteia. De cea nouă nu eram prea sigur, de cea veche nu-mi mai ardea. În seara cu pricina, mi-am condus prietena la autobuz și, cum priveam în urma ei, mi-a sărit pământul de sub picioare. De pe trotuar, m-am trezit tocmai pe liniile de tramvai, lumina a pâlpâit și s-a stins, pământul a gemut, blocurile s-au aplecat, și-au revenit, apoi au început să scuipe cetățeni. Tot urlând, am început, împotriva curentului, să urc scările, printre trombe de apă, sărind scările din două în două, împotriva destinului.

— Mamăăă! zbieram de mama focului. Unde ești, mamă? Zi-mi dacă trăiești!

Am intrat în apartamentul vraște. Nimeni. M-am aplecat peste balcon. O fi sărit? În semiântuneriu nu se zărea nici un cadavru. Slavă Domnului.

Am găsit-o jos, vie, nevătămată și înspăimântată, am pupat-o și, în aceeași clipă, m-am hotărât s-o caut pe cea de a doua fată, cea de care nu eram sigur. Am oprit o Dacie și am străbătut orașul. Acum ori niciodată. Într-o oră, am ajuns în Berceni. Lumea – pâlcuri, pâlcuri, dar din fata de care eram îndrăgostit, nici o urmă. Am bătut la ușă, i-am strigat numele. Ei, drace, unde să fie afurisita în asemenea împrejurări? Am luat asta ca un semn și, pe la unu noaptea, eram la căminul de la Drept. Hotărâsem că e mai sigur cu prima...

Aiurea. După nici o lună eram despărțiți de-a binelea, iar eu îmi beam vinul și-mi savuram victoria la etajul șapte, în Berceni. Într-un pătuț nou, cu o fată nouă în brațe.

Pene și becuri

Bucureșteanul e un Mitică, deci om rațional, dar cam dus. E suficient să adie o minune în zonă, că el a și mirosit-o!

În 1998, am scos, împreună cu Cezar Ion și Gabi Rusu, o revistă. A fost, poate, singura revistă din România scoasă fără bani. Și fără succes. Pierdeam trei nopți pe săptămână. Luni spre marți, *Cațavencu*. Joi spre vineri, *Secrete de familie*⁽⁵⁾. Sâmbătă spre duminică, *Dracula*. Nici nu-i de mirare că mă simțeam, eram la capătul puterilor. Am migrat pe la două tipografii. La una am rămas dator. Cezar și-a pierdut carnetul, într-o noapte, conducând băut, ca să nu pierdem tirajul. Noi, ceilalți, eram în pragul divorțului. Exact din trei în trei săptămâni, pe rând, unul dintre noi ceda nervos. Am tras douăzeci și cinci de numere, fără să știm cum. Am făcut toate plățile din buzunar.

Dar asta n-are importanță. Colac peste pupăză, diabetul meu o luase razna. Inventam rubrici noi, doar s-o învrednici cititorul să vadă cât de deștepți suntem. Printre ele, una de parapsihologie, susținută de o fată foarte simpatică și care, culmea!, chiar credea în existența lumilor paralele. Ea mi-a sugerat să consult o vindecătoare. Aș fi preferat s-o consult pe ea...

Zis și făcut! Ne prezentăm noi într-o dimineață la locul cu pricina, ne primește vindecătoarea, îmi susțin cazul și gata: la tratament cu mine! Mi se dă un șnur cu pene și becuri mici, pe care a trebuit să-l aplic în diverse zone ale corpului, una fiind chiar între fese. În clipa aia, speranța și ridicolul și-au dat mâna peste capul meu. Am fost lăsat la dospit într-o cameră întunecoasă, în tăcere deplină, cam o oră. Am fost avertizat că voi adormi, ceea ce s-a întâmplat după vreo patruzeci de minute. Eram pe drumul cel bun. La trezire am aflat câte persoane de vază, ambasadori, directori și vedete, s-au lăsat vindecate de șnurul cu pene și becuri. Am mulțumit, am plătit, am fugit.

Cel puțin curiozitatea mea era vindecată!

Bere pe ulei

Necazul cu titlurile bune e că-ți suflă poanta.

Aceasta este o poveste pentru cei care își mai aduc aminte de berea cu ulei. Aceiași care au plătit, și nu o dată, vinul dogit sau oțetit. Toate astea, la

orice restaurant din România de odinioară, nu numai din București, erau regula comerțului socialist:

— Și io ce să-i fac? se oțăra chelnerul. Ce, l-a făcut mama?

Avea dreptate, la urma urmei. Nenorocitele, ai poftit bere sau vin; evident, ai să plătești și deșeurile aferente.

Degeaba te justificai: că tu ai cerut bere, și nu ulei, vin, și nu oțet. Lucrurile erau bătute în cuie. Te mai salvau rugăciunile. Uneori, nici o sticlă de bere – minune dumnezeiască – nu era nespălată. Deci se putea. În ziua aceea, m-am rugat zdravăn.

Aveam o întâlnire și de reușita ei atârna viitorul cărții mele. Omul meu avea gusturi fine. Stabilise locul întâlnirii la braseria „București”. Urma, firește, să plătesc eu. Ne întâlnim spre seară, o seară toridă de vară, cum numai în București găsești. Chelnerul și piccolii roiesc în jurul nostru, antreurile sunt formidabile, vinul strălucește rubiniu în pahar, cu Pepsi, biftecul tartar n-are nici o pielică, coniacul de încheiere e Remy Martin veritabil, desertul e dulce. Da’ uite neamu’ prost: vrea să se răcorească și cu o bere! M-am rugat fierbinte în arșița verii. Când chelnerul i-o destupă, mă înverzesc: fără fâs! Dar berea Reghin curge tumultuos în pahar și face spumă. Invitatul a plecat încântat, dar tot nu m-a publicat.

La urmă am rămas cu amicul meu, chelnerul: mi-a arătat o ladă de bere, desfăcută, sticlă cu sticlă:

— Le vezi? Le-am încercat pe rând. Toate râncede. Ai avut noroc de ultima, mă nene, ultima. De aia n-a fâsâit, că era destupată. Ai avut noroc. Da’ stai, nu pleca, le plătești pe toate!

Piața Pache

Nu zice hop până n-ai sărit pârleazul!

Anul 1999 a fost unul special. Mă hotărâsem să-mi întorc destinul cu lopata. Pentru un om lipsit de iluzii, e destul de penibil să constate că viața lui e praf și pulbere. Mă rog. Din praf și pulbere, dacă mai pui un pic de apă de ploaie, iese un noroi consistent.

Lichidasem *Secrete de familie*. Lichidasem viață de familie. N-aveam nici o speranță de mai bine, credeam că, începând cu acel an, îmi voi duce viața liniștit, către pensie, ca majoritatea omenirii. Lucram zi și noapte la *Cațavencu*, făcând ciubucuri mici și foarte mici. Mă lăsasem de băut. Asta

da voință necondiționată! Inventam chestii multe și mărunte cu care timpul trecea mai ușor. Dar pe afurisitul de creier nu-l poți împiedica să viseze. Singurătatea e o armă cu tășuri inegale. Lucram cu particulari, cu edituri, cu nebuni. Toți erau bine primiți și mulțumiți. Și viața trecea pe lângă mine la fel de ușor. Dacă mă întrebați ce am făcut în anul acela, n-am să vă pot spune prea multe. Poate numai ce urmează.

Într-o frumoasă zi de mai, mă sună Mircea Martin, care dorea un catalog pentru Editura Univers. În urmă cu un an mai lucrasem unul și ambele părți fuseseră satisfăcute. Și vine mesagerul: o fetișcană care părea mai degrabă ieșită de pe băncile liceului. Toate planurile mele de călugărie s-au dus dracului. Am pus la bătaie artileria grea, citatele, frazele cu întorsături, paradoxurile, aftershave-ul. Până și amabilitatea mea își ieșise din pepeni. Am ieșit la o bere – chipurile, într-o pauză, să discutăm despre literatură și viață. Și, într-o zi, schimbăm rolurile. O așez la computer, iar eu, din spate, mă aplec puțin peste ea, să-i explic cum e cu Apple Macintosh, jucând timiditatea dezinvoltă, dar absentă care-i stă bine omului matur și blazat. A întors ochii spre mine. Asta a fost.

Rău de Capitală

Nu vă faceți planuri de la distanță. Așa s-au pierdut războaiele.

După cinci luni de armată, eram ca o fiară. Dezertase un mizerabil de terist, așa că toate permisiile, obținute și organizate cu multă migală, se duseseră dracului. Hormonii mormăiau prin așternuturi, prin WC-uri, în gardă. Fetele lăsate acasă păreau, în mințile noastre, niște nimfomane descreierate. Așa că, în martie 1974, pe drumul de costișă ce ducea acasă, repetam în gând toate schemele, exersam toate pozițiile, așa cum numai un timid poate s-o facă.

Gara era înțesată. Prietenii, rudele, curioșii îl așteptau pe teristul Iaru (Râpă) să-și revadă orașul mult iubit. Firește, se pregătiseră: cu băutură, că doar o dată vine omu' din armată. Acasă, vișinată cu bere. La restaurant, vin roșu cu Pepsi (obligatoriu, pentru cine nu știe!) și nu oriunde: la „Capșa”, comandă specială.

Apoi, în vizită, palincă de Maramureș, cu mărgelușe de la mama lor. Pe urmă, la prietenul Ștefan, coniac (eram, ca să înțelegeți mai bine situația, îndrăgostiți de aceeași fată, Miruna). Dar am rămas prieteni în pofida

vicisitudinilor. Să mai spună cineva că nu se poate! A urmat cheful cu toți amicii de cartier. Dar eu socoteam în gând timpul până la revederea cu fata visurilor mele. Băusem cu măsură. Amestecat, dar cu măsură. Spre seară, cu chef, dar și cu ochii-n paișpe, pornesc spre Miruna. Experiența soldățească îți dă un dram de superioritate și bărbăție. Iar ea se pregătise în consecință: cu șampanie. Am zis:

— Că doar o dată vine omu' din armată!

Și, înainte să ne sărutăm, am dat paharul pe gât.

Emoția a pus brusc capac și a stins lumina. Am adormit instantaneu. Toată noaptea. Când m-am trezit de-a binelea, eram din nou în uniformă, pe peron, la plecare.

Stelele gheții

Sunt timid pentru că mă pun în pielea celuilalt.

Pentru copil, prezentul e fără urmări, pentru matur, contează numai ziua de mâine. Nu vă faceți iluzii că, neavând conștiința grozăviei, copiii nu sunt cu nimic mai breji decât maturii, că sunt niște adulți în devenire. Transformarea asta are, și ea, hopurile ei!

În 1963 locuiam pe Bulevardul 1 Mai, în Piața Chibrit. Învățam despre avantajele vieții la bloc: încălzire centrală, lift, balcon. Experimentam. Cu liftul, călătoria fără însoțitor și fără uși. Saltul de la un apartament la altul, pe la etajul trei, cu domnul balcon. Iar cu „gașca”, farsele și expedițiile.

Într-o seară de iarnă, am întins o sârmă între scara blocului și gardulețul din față. Ghețușul strălucea în bătaia lunii și a becurilor. Acolo cădeau ca popicele domni și cuconet. Se împiedicau în sârmă, drăcuiau, se zborșeau. Așa o satisfacție a acțiunii directe n-am trăit niciodată mai târziu.

Numai că – și așa a venit sfârșitul – văd cu groază o femeie tânără venind în fugă să prindă tramvaiul 20. Mă nene, și unde nu se întinde cât era de lungă, scăpând tot ce avea în brațe și trosc, aud și acum bubuitura pe gheață. Gata. S-a terminat balul. Am fugit în bloc. Tânăra doamnă a lăsat dracului orice grabă și a pornit în căutarea vinovatului. M-am ascuns la subsol, în spălătorie, dar blocul vuia. Femeia suna la uși, cerând referințe de la toți vecinii, pe rând. Când am auzit soneria apartamentului meu, m-a luat cu leșin.

O dată, de două, de trei ori. N-a răspuns nimeni. Obidită, victima a plecat, fără nici o satisfacție. De la subsol, în clipa aia, nu s-a auzit decât glăsciorul gândului meu, care mulțumea lui Dumnezeu că are o bunică surdă ca o cizmă.

Planuri și scheme îndrăznețe

Planurile adolescenței sunt ca fumul. Tot întâmplarea, săraca, ne scoate din belea.

Gata cu virginitatea!

Odată căzuți de acord că până aici i-a fost acestei nepoftite, trei băieți dintr-a zecea F, Radu, Mihai și subsemnatul, au conceput un plan de bătaie. Ocupăm o casă, aducem fete, cumpărăm băutură și nu ratăm momentul. Scăpăm de povară, frângem rușinea cu brațe de oțel. Cu brațele, cu ce-o fi. Casa am găsit-o eu. A mea. Maică-mea era plecată în provincie pentru două zile. Cu băutura și femeile erau responsabili ceilalți.

Zis și făcut. Am făcut curat, am testat patul, am controlat baia, prosoapele, detergentul și spirtul. Așa știam eu că te ferești de boli. Dai cu spirt. Ustură, dar trece! Mașina de spălat urma să șteargă urmele orgiei. Funcționa. În seara fatală, m-am pus pe așteptat. În sfârșit, s-a înnoptat. Șapte, opt, nouă. Țîrr... la ușă. Am tras aer în piept și, cu o figură plictisită, am deschis. Surpriză. Era numai Radu, cu mâna goală.

— Să vezi – zice încurcat – Mihai aduce curvele, că știe el de unde. Și a zis că aduce și băutura, că are taică-su o rezervă dosită de whisky.

— Whisky, da, e bun. Sigur, whiskyul cu femeia merge!

N-am mai scos o vorbă. Gândurile băteau darabana pe marginea de piele a canapelei psihanalizabile din capul meu. Or să ne ia repede? Or fi voluptuoase? Tinere și arzoaice? Stăm noi și fumăm din greu. Se face ora unșpe. Se aude liftul. Lift de patru persoane. Sau trei? Sau numai două? Se aud ușile. Bang, zdrang! Nemaисуportând tensiunea, ne repezim. Întuneric beznă. Și o înjurătură.

— Unde dracu' e lumina? Am spart ceva!

O aprind și-l vedem singurel, cu două sticle de apă minerală în brațe.

— Ah, am spart whiskyul!

— Bine, dar fetele? strigăm într-un glas, oarecum ușurați.

— Ei, fetele – și Mihai dă scârbit din mână. Ce fete, domne? Zi mai bine, n-ai ceva de băut?

Am oftat și am extras coniacul maică-mii, ascuns bine. După o oră eram deja foarte plictisiți de atâta orgie.

Povestea barabulei

Bucureșteni, voi nu prea știți ce e aia o barabulă.

Hai, să nu vă mai fierb! E un cartof! Cartoful a fost, pentru concitadini, marea problemă a Epocii de Aur. Cine nu-și lua sacul din prima strigare risca să nu mai guste piure de Revelion. Știu că e greu de înțeles acum, dar așa era! Ei, pe când începea școala, noi, elevii, eram de planton la muncile așa-zis agricole. Sfârșitul lui septembrie și începutul lui octombrie însemnau chiul și muncă voluntară. În 1971 ne-am făcut practica agricolă la cartofi, spre Străulești. Trebuia să-i sortăm. Cei frumoși – la extern, cei mai amărâți – la consum, cei stricați – la porci. Cu lădițele-n față și cu praful anti-gurguie pe față, ne făceam că muncim, laolaltă cu profii. Mai strecuram o sticlută, mai palmam un Amiral, mai trăgeam cu ochiul la fete. Cu băsmăluțe, îmbrăcate în treninguri cârpăcite, cu teniși de o prospețime îndoielnică, nu mai păreau a fi misterele Parisului.

Așa ne pierdeam timpul câte o lună. Ne-aduceau și ne luau ca pe valize, în niște autobuze muribunde. Până într-o zi, spre sfârșit, când, din îmbulzeala veselă a întoarcerii în oraș, câteva voci de măgari în schimbare au început să cânte:

— Frunză verde barabulă/ noi muncim și luăm o pâine!

Am râs de s-a zguduit hărăbaia. Și numai ce reîncepem clasele, că, hop, fostul nostru diriginte dintr-a noua, proful de română, Moldoveanu, pune de-o ședință UTC. Și unde nu începe, tunând și fulgerând, să-i numească pe toți păcătoșii care au sabotat munca patriotică. Cum? Au cântat cu barabulă! Pricepeți, rimă ascunsă.

Eram vreo zece. Ne-am ales cu o exmatriculare pe două săptămâni, urmată de o examinare la sânge. Patru pe linie și pedanți profesori. Așa era să pierd anul. Blestemată fii, barabulă!

Bilete bucureștene

Deși blatul e românesc, patentul lui e bucureștean.

În 1982, după un an de șomaj, mi-am găsit un post de profesor lângă București, în satul Bulbucata. Mă sculam la cinci dimineața, schimbam un autobuz și-un tramvai și ajungeam într-o oră la autogara Alexandria. Apoi luam rata și, teleap, teleap, printre papornițe, saci, găleți și ustensile, la șapte eram la școală. Mă lipeam de sobă. Aș fi stat, februarie, martie și un pic din aprilie, ca pisica, numai la căldurică. Dar trebuia să-i învăț pe copii româna, franceza, latina și muzica. De rușine, am învățat toată latina pe care o știu acum, dar la muzică m-am predat!

Aveam două colege navetiste ca și mine, așa că drumul de întoarcere era mai plăcut, doar ne întorceam de la muncă. Ajunși din nou în autogară, luam tramvaiul și abia mai încolo ne răspândeam ca potârnichele. Într-o zi, numai ce mă urc și am un sentiment ciudat.

În aer plutea amenințarea fantomei.

— Mie-mi miroase a control!

Așa că am compostat. Fetele au parlamentat ceva în surdină și s-au așezat liniștite. Nu parcurgem prima stație, că se ridică doi controlori. Direct la noi.

— Biletele la control!

Cea mai fâșneată se sucește, se învârtește și scoate un smoc. Zice, senină, că le-a amestecat cu alea mai vechi și-i invită să verifice. După câteva secunde de așteptare încordată, biletele valabile ies la iveală, iar controlorii o dau pe glumă:

— Cum ne-ai ghicit, domnule? Și dumneata – către ea – de ce nu arunci vechiturile alea?

Abia după ce au coborât i-am văzut buzunarele doldora de sute de bilete perforate. Și, pus bine, petecul de hârtie dreptunghiular, de forma unui bilet, prin care aflase taina compostorului!

Despre cum am murit

Viața e un vis, dar asta numai când ții ochii închiși.

Între '98 și '99, am lucrat la un mic trust de presă care scotea o revistă de paranormal. Nu pot să spun cât de recunoscător îi sunt și azi patronului – amic de-al meu. Mi-a dat, atunci, posibilitatea să câștig binișor. E drept că și eu mi-am manifestat-o (recunoștința) cu vârf și-ndesat. Câte OZN-uri am creat din Photoshop n-aveți voi păr în cap. Fenomene meteorologice stranii,

fulgere globulare, fantome, apariții, aburi, aberații, toate erau la degetul meu mic și era de ajuns să vină careva cu o poveste mai ciudată, că-i și găseam corespondentul vizual. Cel mai bine se vindeau morții-vii... Acolo era loc căcălău pentru aure, lumini, transparențe și ectoplasme.

— Florin, poți să...

— Pot!

Câțiva dintre prietenii mei au scris, și ei, cu succes în paginile revistei. O fată se ocupa de vrăji și descântece – era folcloristă și se scria numai cu vrăjitoare bătrâne. O cititoare s-a încăpățânat s-o contacteze pentru a-i smulge secretul (avea un soț cu meteahna beției), a început s-o caute, așa că am lichidat-o pe autoare într-un sat blestemat și uitat din Mehedinți. Am reînviat-o sub un alt nume, corespondentă de la capătul lumii...

Mi-a venit și mie rândul la murit. Mai ales după beție... mă apuca o lehamite... Mai întâi căscam de-mi trosneau fălcile, puneam capul pe tastatură și dădeam orice numai să mă întind. Era acolo, la subsol, o cămăruță întunecoasă unde stătea o contabilă. M-am dus la ea și am rugat-o să mă lase, câteva clipe, să mă odihnesc și, dacă se poate, să stingă lumina. A stins-o, m-am întins pe jos, mi-am pus mâinile pe piept și...

— Olga, i-a spus contabilă unei culegătoare, după vreo jumătate de oră, văleu, a murit Florin! M-am dus la el și cred că nu mai respiră!

S-au bulucit toate să mă privească. Așa era! În penumbră, în frig, păream nemișcat și livid ca un cadavru. Murisem. Din fericire, trebuia să se întoarcă patronul, reîncepea programul, așa că mortul din mine a deschis ochii, a oftat alene și *Dracula* a mai bifat o minune!

Nici o brânză

Diferența dintre bucureșteni și intruși e aidoma celei dintre telemea și camembert.

Mă întorceam de la Paris și, în avion, purtam cu mine, prin voința Simonei Popescu, o bucată de brânză albastră. Trebuia s-o predau unui amic comun, franțuz sadea, Fabrice, care, pe atunci, lucra la *Tabu*. Ajung și mă cocoșesc în fața Ceciliei. Îi cumpărasem un parfum Ferragamo și eram mort de curiozitate să-i văd reacția. Când colo, ea face o față lungă:

— Bag de seamă că nu te-ai prea spălat!

M-am dezumflat. Nu eu puteam... A doua zi, am dus chestia la serviciu, am băgat-o în frigider, împachetată în șase-șapte pungi. Drumul îi

făcuse cam rău. Când a sosit destinatarul, i-am încredințat pachetul (bine) mirositor. După o oră, ia brânză de unde nu-i! Fabrice se enervează, eu urlu, cum îmi e obiceiul, că e imposibil să fim jefuiți în plină redacție! Anchetă, suspiciuni, cuvinte grele: nesătuilor, hoților, perversilor! Trece pe-acolo doamna Maria Stoica, femeia noastră de serviciu, ne aude dezbătând și ne zice calm:

— Stați așa, că era stricată, mamă, am aruncat-o io, n-a luat-o nimeni! Se împuțise!

Fabrice dă un răcnet și se duce glonț la coșul de gunoi. Norocul lui că o împachetasem cu asupră de măsură. O descojește de punga murdară și tuști acasă, cu pachetulul adorat. Dar nefericitul nu o consumă pe loc, așa cum ar fi făcut orice om cu scaun la cap. O lasă să se mai matureze puțin, până sâmbătă, când avea musafiri. Iar sâmbătă, când să înceapă tranșarea, ia-o de unde nu-i! Menajera dăduse, sireaca, peste oroarea din frigider și se milostivise să-i curme viața definitiv. Așa că pachetul luase drumul ghenei (Gheenei). Șobolanii vor fi tras un chef monstru și cred că au toastat vârtos în cinstea tuturor femeilor de serviciu care țin Capitala curată!

Plăceri burticale

Tinerețea mestecă orice. Până și nodurile sunt bune.

Cum se termina serviciul de magazinier, după-amiaza, hop la grădină. Așa s-a întâmplat și în ziua aceea de vară. Am sosit, flămând nevoie mare, și m-am aciuat la o masă cu Agopian, Buduca, Drăgănoiu, Mircea Ciobanu... Ei legumeau un vinuț de o culoare dubioasă, galben ruginie, cald – firește – ca vara. I-am cerut doamnei Miți ceva, orice. „Orice n-avem”, mi-a răspuns. „Atunci, ceva bun!” Cu bunu’ ăsta era cam greu, că la cantina Uniunii nu mai venea marfă ca pe vremuri. Nu mă făcusem scriitor la timp.

Dar aia a fost vara surprizelor. M-am pomenit deodată cu un stufat de miel delicios. L-am hăpăit și l-am cerut, plin de entuziasm, și pe al doilea. La fel de apetisant ca primul, n-a apucat să vază prea mult lumina zilei. Am căzut pe gânduri. Parcă nu mă săturasem. „Altceva mai aveți?” „Altceva nu mai avem.” „Ei, să mai vină unul!” în clipa asta, la masă s-a făcut tăcere. „Pe pariu că nu-l mănânci?” „Pe pariu!” „Pe ce?” „Pe înc-o porție!” Am mâncat tacticos a treia farfurie și am comandat, fără probleme financiare,

următoarea. Lumea s-a uitat la mine, nu aveam nici mâneci, nici pungă. Totul intra la ghiozdănel.

Atunci, Drăgănoiu a lansat ultima provocare: „Dacă mai bagi una, le plătesc eu pe toate!” Au început pariurile: „Nu mai poate!” „Ba poate!” „Pe cât?” „Pe-atât!” Am marșat și, sub ochii holbați ai confrăților, am biruit-o, încet, și pe asta. Pot spune că a fost una din zilele mele fericite. Sătul, cu banii-n buzunar, subiect și obiect al admirației, ce-mi mai lipsea? Știu și eu? Poate un loc ferit unde să râgâi după pofta inimii!

La ultimul etaj

Ah, dacă oamenii ar ști când să-și țină gura, alta ar fi fața lumii!

Nu mi-a plăcut înălțimea, am avut rău de bloc. Când urcam pe acoperiș, mă lua cu amețeli, iar atunci când mă apropiam de margine, mi se părea că o să mă ia vântul. Dar, odată cu vârsta, intervine orgoliul. Așa că frica să facă loc curajului! Prin 78-79 mi se pusese pata pe o fată. Avea un nas fabulos – catifelat, ușor în vânt – și locuia la ultimul etaj. Era aproape o puștoaică, terminase liceul pedagogic și era învățătoare. Venise în București de puțină vreme și o vrăjeam și eu cum știam mai bine. Adică mai rău. O vizitam la fiecare sfârșit de săptămână, când mă întorceam de la post.

Mă lăsa să pun mâna pe ea, ne pupam, ne rostogoleam și nimic! Fortăreața era inexpugnabilă. Aflasem și că avusese o aventură nefericită, i-am cunoscut și părinții – din ale căror panere m-am ghiftuit de multe ori. Am ascultat-o cântând, am admirat-o dansând – era o adeptă a artelor orientale, deși asta presupunea ceva mai mult, mai oțios, mai bogat, sexual vorbind – m-am prefăcut rob de înțelepciunea îndepărtată. Aș!

Era timpul pentru măsuri extreme. Am băut ceva, să-mi fac curaj, și, sub ochii ei rotunzi, machiați cu codiță, m-am urcat pe balustrada balconului și am parcurs distanța tacticos, vânturându-mi mâinile, să-mi țin echilibrul. La capăt, am alunecat, dar spre interior. Am sărit ușor, am făcut o plecăciune. În cap amețisem deja, pentru că mă văzusem alunecând pe partea cealaltă. Iar echilibristica mea a dat roade. Imediat. Am făcut dragoste cu o inspirație occidentală și cu febrilitate bucureșteană (ca un făcut, m-am revăzut pe asfalt, făcut plăcintă, într-un viitor ratat la mustață). Apoi, la sfârșit, când organele sfărâmate ale echilibristului nebun vor fi fost șterse de pe caldarâmul minții, i-am auzit glăsciorul:

— Și-acum ce-ai să crezi despre mine?

Un erou al timpurilor noi

Dacă-i salvezi cuiva viața, îi rămâi dator pe veci.

Într-o zi, vine la mine administratorul și-mi zice:

— Domnu' Iaru, avem o problemă... Cred că a murit vecinul dumneavoastră de dedesubt. Nu l-a mai văzut nimeni de trei zile...

— Să spargem ușa!

— E blindată, că se teme de hoți!

— Miroase?

— Nu miroase!

— Atunci n-a murit! Să chemăm poliția!

— Și ce motive avem?

— Și ce propuneți?

— Hai să ne uităm de pe balcon. Poate se vede ceva! Cred c-a murit. Când o să se-mpută, să vezi balamuc! Dar dacă...

Și se uită lung la mine.

— Ce-ar fi dacă... N-aveți cumva o funie? (Și iar mă cântărește din priviri.) Sau o chingă de mobilă.

— N-am, domnule, nici o chingă!

— Da' am eu!

— Și vreți să coborâți de la mine la etajul doi?

— Eu? Nu! Da' dumneavoastră... hai, că sunteți subțirel! Vă săltăm noi peste balcon!

Fiu-meu a început să urle:

— Taaatiii, nu sări de la balcon! Maaamaaa, tata moaree!

Ceilalți vecini, care pândeau de după ușă, au și năvălit, suflecându-și mânecile.

— Așa! Acum! Ține bine! Trage, bă! Ia uitate pisică mare! (Era pisica mea.) Cum se desface asta? Du-te, puștiule, din picioarele noastre, că nu ne jucăm!

M-au legat ca pe un salam și m-au săltat.

— Se rupee!

— Nu se rupe, am verificat-o, ține doi ca tine!

M-au coborât. M-am uitat, sfios, pe geam, în bucătărie, în sufragerie.

— Nu văz nimic!

— Sparge naibii geamu'!

M-am executat. Și atunci l-am văzut pe bătrân, căzut grămadă sub masă. Abia mai respira. Alunecase, își rupsese piciorul și rămăsese așa, în propriile secrete, două zile. Restul a fost simplu. Am descuiat blindajul, am chemat Salvarea și m-am umflat în pene: salvasem un om. Satisfacția n-a durat prea mult. Două zile mai târziu am uitat apa deschisă, l-am inundat și, când s-a întors de la spital, m-a pus să-i zugrăvesc casa!

Învingătorului i se ia totul

Nu-i de ajuns să vrei, trebuie să și poți!

Prin '88-'89, Bucureștiul devenise locul de întâlnire al tuturor flămânzilor din provincie. Amici de la Cluj veneau să cumpere salam, alții, de la Brașov, alergau după parizer, țărani părăseau Capitala cu saci de pâine în spate, pe furiș, ocolind filtrele. Iar noi priveam cu jale cum ultimele fărâmițe își luau rămas-bun de la noi. N-am să-mi explic niciodată cum izbuteau să smulgă hrana fără buletin. Bănuiesc că aveau noroc. Hm. Pentru mine, salamul cu soia, brânza cu înlocuitori ori parizerul mirosind a mort nu reprezentau o necesitate (vă amintesc că făceam troc din subsolul Cărții Românești). Cu carnea stăteam mai prost. Așa că, o dată pe lună, mă așezam la coadă, la Halele Obor, cu bonul în mână și îmbătrâneam acolo. Nu îmbătrâneam fără folos. Tălăzuiam și eu, ridicam vocea, ridicam pumnul, împingeam, dădeam din coate, smulgeam nasturi, călcam peste cadavre și reușeam să înaintez un metru. Organizam ambuscade, traficam liste, eram persuasiv, ironic, subtil și insidios. La capătul tunelului strălucea luminița.

— Dați, domne, numa' una, să ajungă la toată lumea!

— Taci, proasto, că numa' una dă!

— Atunci să nu mai dea!

Hieratic, ajung în fața tejghelei. Satârul fulgeră, cotletul intră în hârtie, iar eu ies victorios: o jumătate, cu os, cât o pană.

Mi s-a făcut greață și rușine, am pus mâna pe aparatul de fotografiat, am luat o riglă și am făcut o poză. M-am hotărât s-o trimit la Europa Liberă și la Națiunile Unite. Cu orice risc. Dar am pierdut plicul și până la revoluție am tremurat de frică. Atât.

Inventar cu pierderi

Socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg.

În decembrie 1989, pe 21, făceam inventarul la Cartea Românească. Un moment tensionat al vieții. Știam că-mi lipsesc bani, nu știam câți. Așa că inventarul înainta din greu și, după socoteala mea, se strânseseră cam peste patru mii de lei. Greu. Joi am făcut rost de parale, le-am băgat în geaca pestriță și am pornit, hotărât să trag linie și să plătesc. În definitiv, după cum v-am mai spus, îmi făcusem suma cu bișnițarii.

Pe drum, în fața Palatului Șuțu, un braț de pancarde: „Noi muncim, noi hotărâm!”, „Un nu hotărât iredentismului”, „Ceașescu-PCR!” și alte prostii de același calibru. Intru la subsol, îmi suflec mânecile și, împreună cu contabilul șef, ne afundăm în socoteli. Alături, în cămăruța lui nea Costel, Chiru, tehnoredactorul, suceea de butonul aparatului de radio, ascultând discursul și venea din când în când pe la noi, înjurând de mama focului, apoi revenea, ca hipnotizat, lângă difuzor. Lista cu lipsuri creștea amețitor.

Și, dintr-odată, un răcnet. Chiru irupe în depozit:

— Florine, a început! S-a întrerupt transmisia!

Călin Angelescu, care se tot foia pe acolo, trăgând cu ochiul, a tulit-o pe ușă. Nea Costel a înșfăcat mătura. Mi-am luat geaca, am băgat banii în buzunar (aveam să plătesc paguba peste o lună) și-am șters-o și eu. Pe Nuferilor, nebunie. Lume năucă, noi croindu-ne drum împotriva. Ni se alătură și frații Roncea. Brusc, dăm nas în nas cu doi scriitori respectabili.

— Încotro? zic eu.

— La radio, zic ei. Pentru pace, pentru țară. Și-mi fac cu ochiul.

— Păi bine, bre, acum, la spartul târgului?

Poate nu e momentul

Gorbaciov a vizitat România în 1987. A fost, a văzut și-a plecat.

Evenimentul a fost răsturnat pe toate fețele de masă, la crăsmă. Brusc, pictorul Drăgușin a făcut o declarație uimitoare:

— Băieți, am pictat un tablou pentru Gorbaciov!

Am rămas muți de uimire.

— Și-am să i-l dau acum, la plecare.

După o săptămână, îl reîntâlnesc și-l descos, ferit: cum a fost? Drăgușin dă din mână a lehamite:

— Nu puteam, domnule! Ce, e de glumă? E ditamai tabloul! Mă împușcau ăia ca pe un pui de găină!

După un an, Drăgușin face o deplasare în URSS.

— Acum e momentul, zice. Nimeni nu știe că printre pânze e și aia pentru el!

Și-a frecat mâinile, i-am urat baftă și am așteptat, emoționați, relatarea întâlnirii cu Gorby. Era o uriașă oportunitate! La întoarcere, dăm de un Drăgușin plouat.

— La mine nu vă gândiți? Ce-ar fi spus ăștia? Nu, bre, nu era momentul.

— Și tabloul? Măcar l-ai lăsat acolo?

— Doar nu-s nebun, l-am adus acasă!

În sfârșit, vine și Congresul al XIV-lea. Răbdarea noastră ajunsese la capăt.

— Știți ce-am să fac? Mă duc la poștă și scriu pe pachet: Tovarășului Mihail Gorbaciov, personal, Kremlin. Cu răspuns plătit! Să vedem, ce-or să-mi facă? zice pictorul revoltat.

Nu l-am mai văzut vreo lună. „L-au arestat”, ne-am zgribulit noi. Între timp, vine revoluția, cade odiosul, cade și sinistra lui soție și, după o săptămână, mă întâlnesc cu Drăgușin.

— Credeam c-ai murit!

— Nu, bre, mi s-a făcut frică și m-am ascuns!

Și privindu-mă visător în ochi, adaugă:

— Ah, dacă aș fi trimis blestematul ăla de tablou, acum eram erou. Ce crezi, e prea târziu să-l expediez acum?

Perseverență

Poate că nu e reprezentativ pentru bucureșteni. Dar omul a existat și trebuie să vi-l povestesc.

Prin 1993, unchiul meu ieșise la pensie și, din vorbă în vorbă, îl întreb ce mai face. Brusc, se înfinge cu degetul în surtucul meu și prinde gust de vorbă:

— Mi-am depus banii la „Caritas”!
— Aoleu, zic eu, ai pierdut?
— Am câștigat. Cinci milioane!
— Să fie într-un ceas bun!
— Nu, că nu i-am ridicat! I-am lăsat pe toți! Vezi că ești prost, cu teoriile tale tâmpite?!

Știa omul ce zicea. Îndrăznisem să spun, la televiziune, că, dacă toată România ar juca, ar trebui opt țări ca a noastră să se poată plăti totul, că n-ar mai fi bani. Ce de înjurături am primit... Un an mai târziu, era cătrănit rău:

— Un bandit! Un escroc! Mi-a furat banii! Da’ lasă, că am pus șapte milioane la „Gerald”!

— Aoleu! Nene, te riști?

A dat din mână, superior. „Ce știi tu!” Am ghicit rezultatul de îndată ce lumea a invadat sediile goale. Apoi, s-a băgat la SAFI. N-a crezut în zvonuri până nu a dat faliment și ăsta. Jalea a durat taman până în vremea FNI. S-a băgat. L-am întrebat: „Cam cât ai de luat?” „Treizeci de milioane.” „Nu-i prea mult, du-te acum, nene, și ia-i! Ce-i în mână nu-i minciună! Ești om bătrân.” Până n-a luat țeapă și-aici, n-a crezut. A leșinat, a protestat, dar așa a rămas!

Și numai ce mă pomenesc cu el, acum vreo doi ani. Scoate din buzunar un prospect. „Domnul... a câștigat un Matiz.” în loc de puncte de suspensie, numele lui. Degeaba l-am rugat să arunce hârtia. Degeaba i-am arătat literele mici (corp 4) cu lupa: „Dacă veți cumpăra produse în valoare de..., e posibil ca anunțul de mai sus să devină realitate, bla-bla-bla etc.” S-a dus la adresa aia și a murit, de inimă rea, pe trepte. Într-adevăr, nu câștigase! Îți poți imagina, domne, așa un ghinion? Oameni fără inimă și fără onoare! Dar că unchiul meu a fost toată viața contabil, asta se pune?

Iarna pe uliță

Bucureștii deceniului nouă sunt iremediabil legați de gaze.

Se spunea că suntem capăt de coloană pe țară și că de aia flacăra de aragaz era mai mică decât chestia de furnică. Oricum, lumea se împărțea în două categorii: cei care țineau rândul la lapte și ceilalți, care bucătăreau – noaptea. Eu aveam un mini-aragaz cu butelie și, toată ziua – bună ziua, fierbeam vin și țuică în subsolul Cărții Românești. Era în ’84. Caloriferele

crăpaseră în timpul Revelionului. Nea Costel își pusese mâinile-n cap și decretase că rămâne cum am stabilit până la primăvară. Librăria și editura au înghețat, singurul loc viu era depozitul meu. În mijlocul cărților, puneam oala, băgăm mere, scorțișoară și zahăr de contrabandă, apoi turnam poșirca și, în zece minute, sleorpăiam, încălzindu-ne sufletul. Alături de mine, Mircea Nedelciu și Dan Stanciu dădeau drumul poveștilor. Fumam la greu BT și Carpați, dacă nu vă e cu supărare!, și destupam cu înverșunare sticlă după sticlă. Când se termina serviciul, eram ciupiți bine, dar calzi.

Calul de bătaie era un șef, Niculae Frânculescu, om care se considera al doilea scriitor al României, după Marin Preda. Nedelciu tocmai ne repovestea istoria cu ciorile care cădeau în soare și cu mireasa de tablă, amândouă celebre creații frânculeștene, când numai ce se înființează o domnișoară:

— M-a trimis domnul Frânculescu, am un bon!

Primul la minge, Mircea îl ia, încasează banii și furnizează volumașul dorit. Apoi, cu o lucire diabolică-n priviri, decartează către noi bonul pe care scria chiar așa: *Cio fi de răs în asta, 7 lei*. Apoi, mai insinuant:

— Țsta n-a scris în viața lui o carte! Nu v-am zis io că lucrează cu negri?

Putredul Occident de peste gârlă

Lumea de ieri a fost una a etichetelor glorioase.

Prin 1985, spre toamnă, mi-a fost dat să văd, în carne și oase, prima sticlă de Coca-Cola de un litru. De plastic. Fusesse fabricată în Ungaria și călătorise cu Panonia Express și ajunsese în posesia mea. Era cu dop de plastic, roșu. Dar uimitor, cu adevărat uimitor, era că se înșuruba fără efort și ermetic! Adevărul e că m-am rugat o zi întreagă să-mi fie cedată. Am dat la schimb un disc uzat cu Olivia Newton John. Dar nici o bucurie nu e deplină. Sticla era goală. A dracu', fusesse legumită pe drum. Însă își păstrase eticheta, lucru esențial pentru România acelor ani.

Unii se mândreau cu ochelarii lor de soare cu etichetă pe parbriz, cu blugii cu cartonaș, iar eu aveam petul meu cu însemnele pierzaniei. Am turnat în ea Pepsiul autohton, apoi Quick Cola (oroarea, da, aceea). Și toate băuturile se înnobilau subit. Când eticheta s-a jupuit de tot, a fost retrogradată pe post de recipient fotografic. Revelatorul color se păstra cel

mai bine – spre deosebire de toate bidoanele și bidonașele scâlciate din comerțul nostru socialist. Cum revelatori nu se găseau decât din an în Paști, era vital să-i poți păstra cât mai mult timp. Numai că afurisitele chimicale mi-au atacat adorata, iar adorata și-a pierdut limpezimea și transparența. S-a pătat. În locul plasticului înflorat, aveam acum un recipient cafeniu. După încă un an, transportam gaz sau terebentină. Jur că și-a făcut, conștiincioasă, datoria. N-a lăsat nici o picătură să se scurgă. Devenise un membru de onoare, un simbol respectat, un bătrân hârșit.

În decembrie '89 am fost arestat. În timp ce IMS-ul ne ducea către Jilava, mi-a trecut prin cap c-or să ne-mpuște în mijlocul câmpului și mi-am zis: „Mor și n-am băut măcar o Coca-Cola!”

Patru popi cu dame-n coadă

Odată stabiliți în București, oamenii devin mai buni.

Mă sună într-o zi amicul Adnan. Adnan e turc. Mă întreabă dacă am filme. Aveam. Mă întreabă dacă vreau să câștig un ban bun, dar cinstit. Voiam.

— E o nuntă, sunt naș, vrei să faci poze?

— La moschee? întreb eu. E voie? Primesc creștini să facă poze?

— Ești truli? Ce moschee? La biserică, bre, în Grozăvești!

M-am mirat, m-am înarmat și m-am prezentat sâmbătă, cu toată aparatura, am făcut cunoștință cu mirii, cu popa, cu nașii soției. Turcul meu era însurat cu o nemțoaică protestantă. Iar ceilalți nași de cununie erau evrei. Popa înțelege rapid situația și le face un instructaj scurt, dar cuprinzător. Cu ocazia asta, am aflat că era celebru în cartier, creștinase cam jumătate din țișănie, iar în timpul liber colinda pe la familiile cu probleme, să nu facă prostii. În fine, pentru mulțimea multi culturală și strașnic de variată religios, trage un ritual grandios, cu toate marafeturile. Îmi face semn, ca un dirijor, să pozez când cu vinul, când cu coroanele, când cu pupatul Evangheliei.

Iar evreii pupă Biblia ortodoxă, dimpreună cu turcul și protestanta. Și-și desenează cu toții niște cruci solemne pe piept, de-a făcut popa ochii cât cepele. Se termină nunta, într-un entuziasm general.

Preotul se odihnește o clipă, apoi se îndreaptă hotărât către Adnan. Nu cumva vrea musulmanul nostru să treacă la dreapta credință? Adnan se

apleacă adânc, curtenitor și zice:

— Părinte, când ai mei l-au chinuit pe Brâncoveanu al dumitale, și-a schimbat el Dumnezeu? De ce vrei să dăm cinstea pe rușine?

Popa stă o clipă, se reculege și zice:

— Ai dreptate, fiule, hai să bem!

Bune, dar nebune

Băieți, dacă visați o nebună moartă după voi, ascultați aici...

Prin '92, am fost îmbârligat. Pe scurt, s-a uitat ea la mine și a decretat că sunt cel mai sexy, cel mai deștept. Cum să rezisti la așa ceva? Am reacționat bărbătește și am probat că sunt chiar așa. Dar, după cum știți, era și atunci, ca și acum, o problemă cu hogeacul. Nu se poate numa' prin ascunzișuri, pe fugă. Sexul e o chestie bună dacă are suspans și viteză, dar, dacă are și răgaz, e și mai bună. A făcut ochii mari:

— Ei, asta-i acum! Am eu relații la „Athenae Palace”. Acolo-ți place?

M-am strâmbat, neîncrezător. Mi-a făcut un semn că sunt fraier și m-a tras după ea. S-a înfipt în recepție, a pertractat exact un minut și apoi și-a fluturat cheia pe deget.

— M-am hotărât să stau aici o săptămână... pentru tine...

Atât a mai zis și – la treabă. Au urmat room-service-uri de zile mari, cu icre și șampanie, cu delicatese la miez de noapte. Cum să nu compozezi sălbatic dacă-ți bate vântul din pupă?

— Bine, bine, da' cine plătește?

— Ești meschin...

Nu ieșea din cameră, comanda într-o veselie. Numai că-mi intrase și morcovul, nu numai șampania. Într-o seară, ajung la locul faptei și o văd înnegurată.

— Nu pot ieși de aici dacă nu plătesc!

Apoi a dat din mână, plictisită.

— O sută de mii... Un fleac...

Am coborât cu coada-ntre picioare. Era salariul meu pe trei luni (un salariu bun!). În hol, mă întâlnesc cu un amic care avea o lansare de firmă olandeză. Cu gheața-n suflet, îl abordez. N-are o sută? Avea. Brusc, lumea s-a făcut mai frumoasă și s-a calmat. M-am rezemat de recepție și am plătit, în timp ce recepționarul rânjea la mine. Apoi am dat bir cu fugiții. Datoria

asta n-am apucat să i-o plătesc niciodată. Mulțumesc, prietene cu firmă! Olandeză, se-nțelege!

Estetica și agentul termic

Fapte, nu vorbe! Dar și amănuntele contează.

Am avut în facultate un coleg, să-i zicem Costică. Dacă s-ar fi numit Mitică, s-ar fi pierdut demult în masa bucureștenilor, dar a vrut să fie Costică (din provincie), să iubească estetica și să rămână, cu orice preț, în București. La repartiție, minune, a ales revista *Săptămâna*. Asta era cea mai abjectă publicație a timpului, un soi de *România Mare* cu voie și cu materiale de la Securitate.

— Băieți, ne-a zis cu lacrimi în ochi, știu unde mă duc, dar n-am să mă compromit! Am să apăre estetica cu prețul vieții!

S-a dus și, în trei luni, s-a dat pe brazdă. A ajuns la fel de ticălos ca șeful lui, Eugen Barbu, dar un ticălos mai mic. Nu mai prididea cu demascările estetice! După vreo zece ani, pe când se schimbase lumea, numai ce-l văd pe „văru’ Costică” în Parlament, în barca majoritară FSN și dând cu barda-n opoziția moșierească. Era la costum, se maturizase, dar vorbele – tot nașpa! Și mi-a sărit muștarul. Ia să-i spun eu povestea lui Costică, când oi avea și unde oi avea ocazia! O fac acum.

Într-o iarnă, ne-am strâns în Grozăvești, chiar în cămăruța lui. Și-am început: nemurire, geniu, estetică. Cele mai năstrușnice teorii se plimbau braț la braț cu cele mai gogonate tâmpenii. Inutil să spun că, pe parcursul discuțiilor, Costică strălucea. La estetică. Estetica era viața lui. „Femeile? Nu merită, domnule!” în sfârșit, ne despărțim cu pași de-o nostimă măsură. Mai și consumasem, firesc. Când ies afară, ninge grozav, iar eu îmi uitasem cipilica. Mă uit de jos, îl văd pe Costică la fereastra luminată și-i fac semn. Dar cred că nu m-a văzut, așa că urc în fugă, dau buzna și rămân cu gura căscată. Cu pantalonii-n vine, Costică se proptise-n calorifer și admira, pierdut, întunericul de afară.

— A dracu’ estetică, am mormăit și am șters-o englezește, râzând în hohote.

Potul cel mare

Știu că e imposibil, dar asta nu mă face mai fericit. Pentru binele realității, ar trebui să fie.

În 1982, am aterizat la spital. Eram bolnav – pe viață. Am plâns sub pătură, realitatea n-a vrut să se schimbe. Nu existau decât legende despre vindecări miraculoase: mâine, poimâine, sigur vor inventa ceva! Să vă descriu colegii de suferință: bărbați resemnați, cărând imense bidoane cu urină la analiză și, apoi, vărsându-le în chiuvetă. Răsfoiam tratate de medicină – nici o șansă. Toate pilele din lume se puseseră în mișcare, fără rezultat.

Printre pacienți era unul orb. După ce și-a descris cu lux de amănunte suferința, a decretat că e deținătorul unui secret epocal: avea o metodă costisitoare de a câștiga la Loto. Am ciulit urechile. Matematica simplistă cu care rămăsesem din liceu interzicea existența vreunui algoritm. L-am momit. L-am periat. I-am plâns pe umăr. Nimic. Omul voia zece mii de lei să te bage partener la afacere. Zece mii n-aveam. Și nici garanții.

Am ieșit din spital. Am luat un top de hârtie și am început să calculez. La început, patru coli, cu săgețele și grupuri. Am adăugat alte patru, pentru variabile. S-au dublat. Am acoperit toată podeaua cu hârtii. Înaintam, posibilitățile se înmulțeau. După trei zile, foile erau pline, iar eu eram tot mai încurcat. Am oftat, am cerut hârtie, creioane și nechezol. Soluția îmi sufla în ceafă, era lângă mine, numai s-o ating cu mâna! Dar, în loc de soluție, a intrat pe ușă Traian T. și m-a luat de-o aripă.

— Hai în oraș!

Am băut o zi și-o noapte. Deși aveam convingerea că beau în neștire potul cel mare, mă simțeam împăcat. În zori, Traian mi-a mărturisit:

— Credeam c-ai înnebunit!

Am râs și am abandonat partida. În anii următori, nici un miracol nu a irupt pe piața câștigurilor. Dar și azi, când somnul întârzie, mă surprind înșfăcând, în gând, creionul, rostogolind cifre pe hârtie și înșfăcând potul cel mare.

Scândura

Bucureștiul era un oraș sigur. Și mai este, pentru naivi.

Dacă ai ghinionul să cazi din lac în puț, trebuie să-ți păstrezi simțul umorului. Cam așa mi s-a întâmplat acum vreo douăzeci de ani. Mă

plimbam pe Bulevardul 1 Mai cu o puicuță de aripă și-mi făceam în gând monetarul (explicabil, eram, ca de obicei, în pană). Când să trec de Banu Manta, numai ce apare, ca o furie a pământului deștelenit, un țigan cu un scânduroi deasupra capului.

— Bă, strigă el vânat de furie, îți crăp capul, bă!

Am văzut cum arma improvizată și lungă se ridică deasupra capului meu. Dacă mă-ntorceam, ăla eram. Cu o ultimă frântură de luciditate, l-am privit în ochi și am susurat:

— De ce, domne?

Lancea de lemn a rămas în cumpănă, dar tot deasupra mea.

— L-ai caftit pe frati-miu!

Am făcut ochii și mai mari și am rostit cu nevinovăție:

— Da' care-i frati-tu?

Într-un acces de disperare, țiganul a oftat din rărunchi, a dat cu lemnul de pământ și a început să se jelească. Ba că toți îl bat pe nevolnic, ba că vor să-și bată joc de el și nimeni n-are curaj să-l înfrunte:

— Așa le crăp capu' la toți! a încheiat.

— Domne, am prins eu curaj, nu era unu' buzat, cu părul creț, voinic ca un taur?

— Ăla e! L-ai văzut! Zi repede!

— Da' ce-s nebun?

A stat o clipă, s-a socotit, apoi a scos din buzunarul nesfârșit al treningului soios o sută la fel de soioasă.

— Dă pe gură, că altfel te sparg și pe tine!

Am luat-o hotărât, apoi i-am arătat, vag, cu degetul, un traseu:

— Dacă fugi, l-ai prins!

Am înșfăcat fata de-o aripă. Ea a mai apucat să îngaime:

— Păi, nu ți-a fost frică?

— Mie? am râs. De scândurica aia? Îl culcam cu un deget! Hai, însă, mai repede, că n-avem timp de pierdut!

În pat cu dușmanca

Nu e nici o dușmancă, dar așa sună mai bine.

Parcă v-am povestit ce căzut în freză eram după o tipă, Carmen. Iar Carmen avea o colegă, Lidia. Pe cât de brunetă era Carmen, pe-atât de

blondă era Lidia. Când Carmen o ștergea, Lidia rămânea alături, să-i plâng pe umăr. Vorbeam ce vorbeam, apoi apărea și regina viselor mele, rumenă, suavă, ca o garofiță. Așa am rămas, o dată, la discuții îndelungate. Am colindat, am sorbăcit tot ce se putea bea, am comentat totul: prietenie, dragoste, fidelitate. Brusc, Lidia mi-a zis că nu prea are chef să meargă acasă, dar că avea chef de-o vorbă mai lungă. N-am stat pe gânduri. Am invitat-o la mine – adică la maică-mea (eram student). Am luat mașina de noapte. Am urcat. Apartamentul era unul semidecomandat. Am deschis cu băgare de seamă. Ne-am descălțat, din precauție. Păș, păș, am trecut prin camera unde dormea mama. Apoi am intrat în cămăruța mea.

Ne-am urcat în vârful patului și am început să ne mărturisim: eu, dragostea mea neîmpărtășită pentru Carmen, iar ea, singurătatea ei de fată frumoasă. Lidia a prins curaj. Găsisem un rest de coniac sub pat. Mi-a spus că, deși lumea o consideră o fată cu nasul pe sus, ea ascunde comori de tandrețe. Exact așa a spus și țin minte tonul ei oarecum obidit. Când vă spun, cad pe gânduri.

— E târziu, hai să ne culcăm.

I-am căutat o pijama. N-am găsit. I-am dat o cămașă. Am stins lumina. Am luat-o în brațe și am adormit – cred – foarte repede. Era, nu-i așa?, prietena lui Carmen.

A doua zi am plecat la facultate și asta a fost totul. Am înțeles foarte târziu. Dar ce importanță mai are?

Examene grele.

Pe vremea mea, un examen luat făcea exact diferența dintre un învingător și un ratat.

Dădeam la Litere. Eram convins c-o să pic. La un moment dat, mi-am zis: „Ei, și ce? Mă duc în armată și învăț acolo!” Gândindu-mă la cele șaisprezece luni de șmotru din armata română, m-am răzgândit: „Ba am să-l iau!”

Vine ultima noapte. Las naibii hârtoagele și dau să mă culc, să se depună știința pe circumvoluții. O lună galbenă pe cer, greieri, frunze, pace. Da, dar și un câine dement care a început să latre. „O să adoarmă.” După o oră, lătra îndârjit, cu dichis, cu pauze, să-mi sară somnul din cap.

Am ieșit la fereastră:

— Potaie împutită, vedea-te-aș la Babeș! (Tocmai recitisem Caragiale.)

M-am îmbrăcat, am luat din frigider o bucată de carne și fuga, în fața blocului. I-am aruncat-o peste gard. A tăcut. Am urcat, m-am dezbrăcat, am închis ochii, a reînceput. Am înjurat soarta potrivnică, era culmea să pic din cauza unui câine. Am căutat în cutia cu medicamente și am găsit somniferele (sau calmantele) maică-mii. Le-am pisat, le-am înfășurat într-un șnițel și fuga jos, din nou. „Lasă, că vezi tu pe dracu’!” Dar potaia, sătulă, nici n-a catadicsit să adulmece cocteilul.

Am rămas cu ochii beliți până dimineța, când a tăcut, cu conștiința datoriei împlinite. Năuc, m-am dus la examen și am scris tâmpenii. După două zile, Doina Doru îmi dă un telefon și, cu voce cavernoasă, îmi zice:

— Florin... (pauză), știi... (pauză), ai picat...

Mi s-a făcut rău.

— Ei, pe naiba... Te-ai uitat bine?

— Nu ești pe nici o listă, e ceva inexplicabil...

În clipa aia m-am hotărât, voi ucide câinele blestemat.

— Nu e nici un Iaru...

M-am muiat. Am respirat. Am înălțat rugi fierbinți. Am mai tras o dată aer în piept, Iaru era un biet pseudonim. Hai că intrasem.

Viață de redactor

Există semne în care trebuie să crezi. Te scutesc de multă bătaie de cap.

Imediat după revoluție, prin 1990, am fost promovați de la umilele noastre posturi de la Cartea Românească. Nedelciu la Uniune, eu în redacție, Dan la revistă, Călin în Olanda. Ah, cât mai visasem (șase ani!) să urc la etajul redacțional. Ca să înțelegeți bine ce a urmat, am să vă spun povestea manuscrisului X. Într-o bună zi, intră un domn onorabil, cu un dosar subsuoară. Îmi dă bună ziua, se așază și începe:

— Domnule Iaru, în sfârșit, Revoluția a învins!

Am surâs rușinat.

— Vă apreciez de mult. Sunteți un idol pentru mine, o conștiință veritabilă, un exemplu, un geniu... Cel mai mare scriitor...

— Lăsați, lăsați, nu e chiar așa...

— Nu, nu, e convingerea mea. Convingerea mea! Și v-am adus un manuscris... Comuniștii ăștia... mi l-au terfelit, au încercat să-l ascundă, ca lumina sub obroc... Toate editurile m-au chinuit...

— Ah, zic eu, l-ați mai dat și la alte edituri...

— Da, dar...

În fine. Mi-a lăsat manuscrisul. Dosar legat în piele, cu chenar de aur. Am avut un presentiment nasol. Presentimentul, ca presentimentul. Da' să vedeți textul: o peltea fără cap, coadă, predicat, subiect sau complement. Dau din umeri și-mi aștept mușteriu după o lună. Sosește avântat, transpirat, emoționat. Îi explic scurt că nu și de ce nu. Omul stă o clipă, pierdut, cu privirea-n tavan. „O să facă apoplexie”, mi-am zis. Dar nu. Și-a revenit repede:

— Căcănarilor! Comuniști împutuți! Ești o loază, un gunoi, intrigantule! Ești un găozar securist! Un nimeni! Un nimuric! Imbecilule! Imbecililor!

Vă mărturisesc că am respirat ușurat. Eram chit.

Întâlnirea cu săpunul

Dacă am avea un simț al surprizelor, sigur am fi o lume de rafinați!

Nene, era o gagică în liceul nostru, Cristina, pentru care ai fi părăsit casă, masă, ai fi omorât, furat, ciupit, chiulit. Ca orice prost, eram căzut în limbă după ea. Când trecea pe culoar, duzini de priviri îi săltau sarafanul, îi coborau decolteul, îi ciupilaxau fundulețul, îi gustau limbuța. Dar ea, nimic și nimic. Pe cine-o fi iubit, numai ea știa.

Și, după cum deja știți că-mi era felul, Cristina avea o prietenă, de care m-am lipit. Locuia pe lângă cimitirul Sfânta Vineri, pe-acolo ne-ntâlneam. Îi plăceau poezia, muzica, pictura, la modul naiv, da' ce poți să ceri unui fraier ca mine? Dacă nu era zâna blondă, era surioara ei brunetă. Jucam zile întregi pantomima seducției, atunci când nu avea cantonamente. Pentru că mă plimbam cu campioana liceului la natație. Încetul cu-ncetul, se produc atingerile, iau startul săruturile și, dacă închizi ochii, ești cu altă fată, aia la care visezi fără să spui nimănui. Apoi, discuțiile stupide dintre adolescenți, tururile de onoare și de forță cu care încerci să-l dai gata pe celălalt. Jocurile din liceu nu se compară cu nimic. Fata ieșea din când în când din țară, pe la competiții.

Am ieșit pe Caraiman, iar ea, mândră, mi-a fluturat pumnul cu curelușă pe la nas:

— A ce miroase?

Prima dată mi-a mirosit a mort. Am căzut pe gânduri. Am mai mirosit o dată. Un mort printre flori grele, o ceremonie funerară cu perversiuni, o chestie putredă. Bacovia. N-am de lucru și-i spun toate astea.

S-a uitat la mine cu un dispreț dezamăgit:

— Prostule! E săpun Lux!

Abia peste un an aveam să mă lămuresc ce e ăla!

Iaru miliardiaru

Cred că Biju m-a botezat așa, prin '91, pe când lucram la Rațiu.

Nu eram, da' paișpe mii de lei însemnau ceva: viață mai ușoară, altfel de viață. Localurile înghesuite prin pivnițe, printre cotloane, barăcile mizere, chioșcurile pline de bere la cutie, țigările grecești Assos și Karelia, dozatoarele, cuptoarele turcești, piața unde se tăiau miei, găini, câini și folii de plastic, comercianții vânturând ceasuri, brichete, blugi prespălați și valută falsă, străzile pline de rable nemțești la mâna a treia, tot Bucureștiul postrevoluționar te îndemna să-ți cheltuiești banii și să-ți depui lapții cu folos. Apăruseră cupoanele. Se deschiseseră băncile. Se vânturau maradonarii. Vuia strada de alba-neagra. Vestul Estului sălbatic răsărea la București. Și uite că mă trezesc cu tizul meu, librarul de la Cartea Românească, care, în zorii democrației, vine la mine și-mi propune o afacere. Lanțul sfântului Anton, versiune revizuită. Versiune cu premii:

— Don' Florin, introducem la nivelul trei și doi premii de așteptare!

M-a făcut curios.

— Da' trebuie să băgăm zece numere la nivelul cinci! Fii atent, nu mai primești de douăj'cinci de ori suma, o primești de o sută de ori!

— Mă, Florine, tu crezi că e cineva atâta de prost?

— Bă, Florine, lumea geme de proști! Hai, bagă cu mine, în cinci săptămâni iei o căruță de lovele și ai dat lovitura!

— Nu!

— De ce nu?

M-am aplecat și i-am șoptit la ureche:

— Pentru că am un miliard! (De-acolo mi se trage.)

Face ochii mari și mă ia de guler:

— Bagă-i pe toți! Te faci om pe viață! Să moară mama, te fac om! Fraierii așteaptă!

De ce nu l-am ascultat? De ce n-aveam banii?

Cartea neterminată

Bucureștenii au o altă idee despre lume și timp.

Înainte de '89, Traian T. Coșovei era un arbitru al eleganței. Locuia prin Floreasca, iar casa lui era, conform unei vechi tradiții poeticești, deschisă permanent. Dar, după data fatală pomenită mai sus, destinul lui Traian a luat o întorsătură neașteptată. Într-o zi, chiar la începutul lui '90, mă sună la telefon și, brusc, îmi face o propunere:

— Bătrâne, ți-aș da un volum! Mi-l publici?

Imediat mi-au sclipit ochii, am vorbit cu directoarea editurii, l-am pus în plan pentru anul următor. A venit toamna, m-am întors din primul concediu democratic și i-am dat telefon:

— Ce se aude cu volumul ăla?

Traian făcea o revistă, *Vești rele*, și-i vuia capul de proiecte.

— N-am acum timp, bătrâne!

— Te reportez pe celălalt an?

A încuviințat. Apoi i-a trecut prin cap să fondeze un partid, liberal democratic, al cărui președinte urma să devină. S-a oprit din titanica întreprindere, pentru că nu izbutea să strângă cei 256 de membri. Blocul lui avea mult mai puțini locatari. După un an, blazat, Traian și-a pus toate speranțele în poezie:

— Mă publici, Florine?

— Te public, bătrâne! Dă-l cât mai iute!

Ei, de-acum, prin '99, într-o noapte de insomnie, cum mă suceam de pe o parte pe alta, pe la patru dimineața, țîîrr!, telefonul. Traian. Traian cu spume și cu parapon.

— Nenorocitul, începe el, țîfnos. Nu m-ai publicat! Te-ai ajuns! Ți-ai uitat prietenii! Cine te crezi, bă?! Parvenitule!

— ...Traiane, da' nu mi l-ai dat!

Pauză lungă... „Auzi, Ștefania, i-am dat volumul lui Iaru?” se aude, vătuit, în receptor... „Nuu...” Iar pauză.

— Ai dreptate, bătrâne! Data viitoare! Da', auzi, tu mai lucrezi la editură?

Criză de stil

Odată ce ai apucat să pleci din București, ești bun plecat.

A dracului provincie, ți se lipește de piele ca marca de scrisoare. Sfârșitul anilor '70 era dramatic. Proaspăt profesor la Galați, nu mă dădeam bătut, să nu mă uite lumea. Îmi aranjasem orarul să am liber luni (aici nu încăpea discuție, era cenaclu), iar marți dimineață, la cinci jumătate, eram pe peronul Gării de Nord. La nouă coboram la destinație, la zece eram în clasă:

— *Bonjour, mes élèves!*

— *Bonjour, camarade professeur!*

Străbăteam săptămâna de la un cap la altul cu un singur gând: București! Iar sâmbătă prietenii mă așteptau și-mi organizau weekendul, la foc automat. Se întâmpla de multe ori să nu meargă totul conform planului. Nu mai aveam credit, dispăreau gagicile, era criză de bere. Sau, cum s-a întâmplat în '79, de s-au blocat trenurile din cauza zăpezii. Mohorât, cu conștiința timpului care fuge inexorabil pe lângă mine, cu perspectiva bătrâneții fără tinerețe, cobor la podul Constanța la miezul nopții și o iau pe jos spre casă. Sună telefonul. Frate, cum se schimbă lumea dintr-o vorbă. Un sfert de oră mai târziu căutam cu disperare un taxi. Petrecere. Garsonieră. Gagică. Pileală. O gagică foarte, foarte mișto. Pipăială. Dans. Țigări. Poante. Pipăială. Muzica! Râsete și ciocănituri enervante, repetate, în țeavă.

Numai că, spre zori, am rămas fără țigări. Mai întâi le-am economisit, apoi am răbdut și, la urmă, am mototolit pachetele. Bulgărești și chinezești. Sau numai albaneze... Ne-am regrupat de urgență. Am renumărat. Același zero tăiat la patru fraieri, dezesperant. La ora aia Bucureștiul era mort. Parcă ne dăduse careva cu leuca-n cap. Petrecerea nu mai avea nici un haz. S-au dus dracului bună dispoziție, chiloțeală, umor, fițe. Să nu te pui cu fumătorul nefumat! Am cântărit fiecare consecință și, ca la un semn, am năvălit tuspătru în bucătărie. Am înșfăcat căldarea de gunoi și am răsturnat-o. Apoi am cules toate chiștoacele care promiteau măcar două fumuri și am tras din ele cu sete. Imaginea noastră de intelectuali rasați și stilați se dusesse dracului, fetele ne priveau oripilate. Dar eram cu sufletu-n rai. Muzica!

Un milion de dolari

Mă distrează și acum perversitatea Occidentului care se oferea să ne învețe cum să prindem pește, dar nu ne dădea și cârlig.

La sfârșitul lui 1997, primesc un telefon. Era un amic uitat, dintre aceia pentru care „la revedere” înseamnă, de fapt, „adio”. Avea o firmă prin Piața Kogălniceanu. Numai ce-i trec pragul și vreo douăzeci de capete se holbează la mine. Sunt invitat să iau loc, strâng mâini, recunosc mutre, prieteni, țepari, obsedați. Pe scurt, sunt introdus în temă: să facem un ziar național, într-un milion de exemplare („Aiurea!” – zic eu), gratuit („Altă tâmpenie!”), tipărit simultan în marile orașe ale României („Bine că nu ne filmează nimeni cu camera ascunsă!”), un ziar de publicitate și informație. Brusc, roțițele dințate, blazate și gânditoare, au început să mi se rotească în cap.

— Stați! Ne trebuie o redacție. Ne trebuie patru tiparnițe! Ne trebuie internet pe fibră de sticlă. Care-i raportul dintre publicitate și informație? Gratuit ați spus? I-am spart pe toți! Fără concurență!

Douăzeci de hârtiute, douăzeci de pixuri au răsărit instantaneu. Rubricile s-au desfășurat ca un covor fermecat, relația cu companiile de publicitate a dat din aripi, forța brutală de informare și control s-a înfocat. Străbăteam înfrigorat calculele. Da, era posibil! Tabloid, full color, 16 pagini! A, dar ăsta-i numai începutul! Deja ne durea capul. Îl împărțisem pe căprării, îi găsisem personalitatea. Avea să fie marele ziar!

După care am pus cifrele cap la cap. Pentru prima lună aveam nevoie de un milion de dolari. Apoi totul avea să meargă de la sine. Plini de entuziasm, am spus la unison:

— Un milion, adică un căcat! Mâine-i avem!

Așa a rămas. A doua zi dimineată când ne-om trezi, banii vor străluci verzi, grămadă, pe masă! Sigur.

Viață de noapte

Mi-ar plăcea ca tinerii care-l pomenesc cu patos pe Ceaușescu să petreacă măcar o săptămână în lumea lui.

Viața de noapte a început în București abia după 1984. Pe la 12 noaptea se aprindeau aragazele, se dădea drumul la lumina electrică, uneori curgea apa caldă. Cosmopoliți împuțiți, ne plăcea sexul cu apă caldă. Dar

viața noastră nocturnă nu se oprea aici. Tot ce era legat de căldură și electricitate devenise noptatic. Pensionarii și-au regăsit, primii, sensul pierdut al existenței, înființându-se, cu scăunel și sacoșă, în fața magazinului, cam după miezul nopții. Aici, timp de cinci ani, s-au înfiripat povești de dragoste, de ură, de revoltă.

Eu mi-am făcut stagiul la lapte. Mai întâi, m-am sculat devreme, dar, ca un făcut, nici la cinci dimineața nu prindeam. Apoi, la patru. Coboram, măsuram, număram: o sută de nesătui. Înmulțeam cu două sticle. Nu, nu ieșea. Nu veneau decât douăzeci de navete a câte nouă sticle. Șanse erau, dar foarte, foarte mici. Mă sculasem de pomană.

Am trecut la măsuri extreme: înainte să se închidă alimentara, m-am înființat cu un scăunel, cu o carte (*Demonii*) și cu câteva lumânări. Am admirat amurgul, am citit, am înfruntat privirile holbate, am aprins lumânările, am citit. Eram, am fost, urma să rămân primul. Mi-era frică de miliție. Dacă mă întreabă ceva, ce să le spun? Lasă că se-ntunecă! Următorul s-a înființat pe la unu noaptea. S-a frecat la ochi, l-am luat la mișto. Pe la două s-a pornit șuvoiul. Căscam, citeam. În zori, priveam ca un jupân cârdul de invidioși.

Mi-am luat triumfător sticlele, recitisem și *Demonii*, fusesem, prima oară în viața mea, primul.

Dar ce folos? Laptele a fost acru.

Buletin de București

Când câinele mic dă de câinele mare, cel mai bine e să se răstoarne cu lăbuțele-n sus!

Așa cum v-am mai zis, în 1982, pe 16 septembrie, ne-au dus, pe mine și pe Virgil Mazilescu, la Circa 1 de Miliție. Când ne-au dat drumul, am răsuflat ușurat: fusesem convins că o să ne înmoaie oasele. Doar când am ajuns acasă am constatat că n-aveam buletin. Altă belea: și șomer, și fără acte!

M-am întors a doua zi și am încercat să-l recuperez. Tipa de la registratură s-a uitat la mine ca la felul patru:

— Să fii dumneata sănătos, l-au luat de mult!

— Cine l-a luat?

— Ei, na! Vă sună ei!

Și, într-adevăr, peste vreo două zile, primesc un telefon.

— Tovarășu' Râpă? Sau să vă spun Iaru? Nu vă lipsește nimic? (pauză)
Un buletin, cumva?

Ce mai veste, poveste... M-au chemat la Securitate, mai jos de magazinul Victoria, clădirea de cărămidă roșie. Mă aștepta un tinerel cu un plic în mână. Când să întind mâna, el și-a retras-o.

— Stai așa, tinere, unde te grăbești? Nu vrei să intri?

Și-mi face semn către ușa largă, de stejar. Eu:

— Nici prin cap nu-mi trece!

— Poate vrei să vezi cum suntem utilizați... Știu că-ți place fotografia...

— Io mi-aș lua doar buletinul.

I-a înflorit un zâmbet pe față (îi eram drag).

— Am ceva cu totul special pentru tine!

Pauză. Insinuant. Apoi, cu ochii sclipind:

— N-ai vrea să asculți ce-a zis Mazilescu? Ce zici, nu te tentează? Ce a zis de față cu tovarășul colonel?

— Nu, domne, eu vreau doar buletinul! Ce v-am făcut? Nu vreau să știu nimic nici dacă mă tăiați! N-am auzit nimic, n-am văzut nimic și... și... dați-mi buletinul, că am să plâng!

N-a avut încotro și mi l-a pasat. L-am apucat strâns. Buletinul meu drag! Și am fugit cât m-au ținut picioarele.

Destin secret

Trecem în fiecare zi pe lângă mii de destine posibile.

Prin 1983, ne vizita la Cartea Românească un tânăr actor, devenit celebru peste noapte. Jucase într-un serial așa-zis neconvențional, *Lumini și umbre*, și se numea, ați ghicit, Flooooooriiin Călinescu. Tânărul actor era un băiat de gașcă, îi plăcea să citească, îi plăcea să ne citească, așa că l-am băgat repede în hruba cu cărți, să-și aleagă. Iubea poezia și știa s-o spună fără fasoane, fără contorsionări. Ne-am împrietenit atât cât te poți împrietenii cu o celebritate.

Într-o zi am avut prima ocazie să văd cum se comportă oamenii în preajma starurilor. Am luat-o, împreună, în sus pe Câmpineanu. Mai întâi, am intrat la plimbă tava, colț cu Știrbei. Numai ce l-au văzut și toate bucătăresele au înflorit. Ce nu i-au scos de sub tejghea: șnițele, măslina,

telemea... Le-a tras niște ocheade... S-a enervat că n-aveau pungă. I-au dat și pungă. Când am ieșit, mi-a pasat-o:

— Să-mi spui când ai nevoie, că mai vin.

Am intrat la „Adam”.

— Nu vrei un costum? E de export. Nu? Altceva?

Zic:

— Păi, niște hârtie fotografică color și niște revelator de film Agfa!

Am găsit. Firește, acolo unde lucrau femei. Florin nu se încurca cu bărbații. În fine, ne-am întors la editură și am rânduie cumpărăturile.

— Voi, poeții, sunteți băieți buni, da’ nu prea înțelegeți viața!

Așa o fi fost. Dar numai ce vine într-o zi, triumfător, cu *România literară* în dinți, îi sclipeau ochii. Și o desface: avea o întreagă pagină de poezie. Ne-am lămurit. Era și el, ca noi, un pârlit de scriitor. Era cacarisit de emoție. În vara aia, am crezut că destinul lui Florin Călinescu va fi poetic. După cum se vede, m-am înșelat.

Întreruperi

Poate că viața mea nu e un roman, da’ nici o telenovelă!

Pe la începutul anilor ’90, mulți scriitori s-au căptușit cu apartamente în blocurile lui Ceaușescu, alea cu confort seismic sporit. Numai cine n-a vrut sau n-a știut n-a primit. Dar mi-am luat revanșa. Într-un astfel de hogoac, al unui prieten, îmi organizam mici, extravagante escapade. Era suficient să trec pe la el.

Ridicam sprânceana, misterios, așteptam o clipă, apoi primeam cheia, cu discreție. Să nu știe stânga ce face dreapta. Așa s-a întâmplat și atunci. Am intrat și, fără prea multe fasoane, am urmat tradiția hogoacurilor bucureștene. Acțiune! Motor! Numai că, fără beculeț roșu, sirenă de avertisment sau „trage pe dreapta”, motorul meu a dat un rateu, a căzut pe gânduri și s-a oprit.

Singura șansă să ucizi penibilul e să ai papagal, să spui câte-n lună și-n stele. Am deschis gura să inventez și totul s-a întunecat. Iar când am deschis ochii, am văzut un doctor. Eram învelit, pudic, cu un cearșaf, iar doctorul se hlizea la mine, cu o seringă în mână. Fata mă privea aiurită. Cu ultimele puteri, am bâiguit:

— Domne, nu-mi trebuie insulină, vreau zahăr! Vrei să mă omori?

Doctorul s-a uitat la mine, s-a crucit, apoi și-a făcut bagajele și a plecat.

Am întrebat-o:

— Cum a ajuns ăsta aici?

Și ea mi-a spus cum am rămas cu ochii holbați pe pereți, în mijlocul unei povești tenebroase. Săraca, a alergat la vecini, a chemat Salvarea, a plătit-o. Iar eu m-am trezit exact la punctul culminant. Am rămas amândoi pe gânduri.

— Știi ce? Hai s-o luăm de unde am rămas.

— Cum adică de unde am rămas?

M-am extras din cearșaf. Eram gol pușcă și armat.

— Animalule!

Poveste de iarnă (I)

Eu nu recunosc nimic, dar îl las pe prietenul meu Dan Goanță să povestească¹⁶¹.

Pe 23 decembrie 1989, am desfăcut vinul de Crăciun, am turnat în pahare, am admirat trasoare și m-am aruncat pe burtă. Apoi iar am turnat... Pe la două noaptea, țîrrr, telefonul. Erai tu. Cu o voce cavernoasă, mi-ai zis:

— Dane, două batalioane de teroriști se îndreaptă către Otopeni! Ești singurul care-i poate opri!

— Eu? Cum?

— Ieși la bariera din Dorobanți, că ești aproape, vorbește cu comandantul, mă auzi?, numai cu comandantul și spune-i să acționeze!

Am continuat să beau. Când, însă, am deschis altă sticlă de vin, m-au năpădit remușcărilor și m-au trecut nădușelile. Viitorul României și al copiilor mei depindea de cele două blestемate batalioane de teroriști!

M-am hotărât să mă duc. Până acolo, am dat de un vecin care păzea intrarea din bloc cu o coadă de mătură. Mi-era scris să dau raportul pe brânci, târâș-grăpiș. Am ajuns. Brasarde, gavroși, tămbălău. Măreț, pătruns, spuneam din om în om:

— Am un mesaj foarte important. Vreau să vorbesc cu comandantul!

Am fost dus în fața lui. Avea niște cearcăne cât Dâmbovița în jurul unor ochi roșii ca semafoarele sălbatice.

— Două batalioane de teroriști...

Omul m-a privit lung și m-a întrebat:

— Cine zice asta?
— Florin Iaru!
— Și cine mama naibii e Florin Iaru?
În clipa aia s-a făcut un gol istoric în capul meu. Dar am continuat:
— Un poet!
— Aha! Un poet! Stai pe-aproape? Băieți, ia luați-l pe ăsta și duceți-l repede, da' repede, acasă!
Și exact așa au făcut. M-au dat în primire omului cu coada de mătură. Pe la cinci dimineața ți-am dat telefon. Dormeai, te-ai enervat și mi-ai închis telefonul.

Pisicari

Iarna era al dracu' de greu. Mai ales în București.

Dar nu despre frig vreau să vorbesc, ci despre o întâlnire de taină în garsoniera dublă a lui Eugen Suciu. Eugen se pregătise bine: țigări Popular, rom auriu de cinci sau șapte ani, aerotermă de 2.000 de wați. Și nu ne-am strâns să înfăptuim revoluția, ci să bem, să spunem poezii și să pierdem vremea.

Sosise și un prieten de-al lui Eugen, Ioan Onisei, din Piatra Neamț. La fața locului, am făcut cunoștință cu celebra pisică birmaneză a lui Suciu. Pisica asta a fost, după ani, eroină de televiziune. Eugen o iubea mai mult decât orice. De aceea trebuia să-i arătăm același respect și considerație ca amfitrionului. Dar pisica nu cunoștea decât o singură ființă omenească vrednică de iubire. De aia era neîndurătoare.

Îmi plac pisicile și mi-am luat zgârieturile de rigoare fără să-mi pese. Onisei, însă, stătea învelit în palton și cu picioarele numai pe sus. Pisica îl ghicise: era din altă specie. Eugen o mai lua în brațe, o pupa, o răsflocea, o privea în ochi. Fiara era atunci pisicuță, mătă blândă, minune birmaneză cu ochi ca marea și suflet dulce!

Dar, cum îi dădea drumul, tuști la Onisei! Vorbea el despre cuceririle poetice și filosofice ale noii sensibilități moderne, da' cu ochii la pisică! Pe unde va ataca?

Dimineața s-a terminat romul, s-au sfârșit țigările și, cu ochi împăienjeniți, am plecat spre cășile noastre, rebegiți de frig, în ciuda aerotermei. Eugen își ținea în brațe odorul și-i căuta în coarne, iar odorul îl

privea în ochi pe zeul bun și dominator. Când am ajuns jos, Ioan a oftat din rărunchi și, cu timiditate, m-a luat de martor. Și-a suflecat pantalonii: era carne vie! Pisica îl greblase toată noaptea.

În serviciu, secret

Se spune că din Mossad nu ieși decât cu picioarele înainte... Dar din minciună?

Mi se urcase la cap. Poet cu faimă, tăiam și spânzuram în facultate, îmi aruncam ochii asupra mulțimilor și decretam:

— Tu ai talent! Tu nu!

La un cenaclu îl pune dracu' pe Artur Silvestri^[7] să-și aducă proaspăta nevastă, o colegă de-a noastră, să ne citească un roman. Femeia își scoate hârtiile din geantă, tușește, dă ochii peste cap, apoi, brusc, se dă împușcată-n aripă.

Cică e prea emoționată, nu vrea să se-ncurce, să ne strice plăcerea, așa că o să lase casetofonul să ne recite partitura. Și a dat drumul la casetă! Cu stupoare, ascultăm vreo jumătate de oră de platitudini pe bandă. Au urmat popularele discuții. Unii, că câr, alții, că mâr. Târnăcop lucra la o revistă oficioasă și se lua-n clonț cu Europa Liberă. Era de temut. Și mă pune dracu' să-i fac praf nevasta, fără fasoane și fără milă.

S-au înverzit amândoi. Numai Traian T. râdea cu gura până la urechi, în ciuda lor. După o săptămână, după o lună, văd că unii colegi se feresc din calea mea, cu privirile-n pământ, ca mironosițele. Iar Traian T. îi urma cu înverșunare. Așa o săptămână, așa două. Apoi mi-a ajuns la urechi, pe căi mai ocolite decât ale Masoneriei, că, de fapt, Traian e turnător. M-am scârbit. Și m-am temut! Dar, într-o zi, n-am mai putut evita confruntarea. Ne-am oprit ca doi cocoși, față-n față.

„M-ai turnat!” „Ba tu m-ai turnat!” „De unde știi?” „De la Artur Silvestri.” „Căcat, că eu de tine știu!” Am răsuflat ușurați și ne-am căzut în brațe. Al naibii târnăcop!

Iar Silvestri a continuat să dea limbi partidului, a scăpat de nevastă, și-a tras o activistă înfocată (Mariana Brăescu), iar după revoluție a devenit iute un capitalist de frunte. Când mai aud de numele lui, prin medii simandicoase, adie, brusc și fără echivoc, un vechi iz de bășină grasă.

Ricoșee sentimentale

Când e să se-aleagă praful, găsești piuneze și-n fundul pipei.

În anul doi de facultate, dragostea mea începuse să scârțâie. Nu din cauza mea. Eu eram mangafaua. Ochii iubitei mele nu-mi mai luminau nici serile, nici diminețile. Soarele meu avea pete, pete vizibile cu ochiul liber. Sigur, vorbele astea nu se spun. Se simt. E și mai dureros, pentru că nu poți fi sigur de nimic. Dar lucrurile scârțâiau înainte și nimănui nu-i păsa. Eram împreună întâmplător, dar în continuare.

Iubita mea avea o prietenă. În preajma vacanței de primăvară, prietena ei și-a dat seama că rămăsese borțoasă. Cum doctor n-avea, iar acasă nu putea să meargă, c-o simțeau părinții și o călcau în picioare (acum treizeci de ani, așa stăteau lucrurile), m-am oferit s-o ajut. Sondă Tiemann, glucoză, ser fiziologic, seringă și o cameră de cămin. Am fiert, am tăiat, am vânturat din degete, ținându-mi degetele arătător și mijlociu în sus, ca un expert ginecolog, ea și-a aprins o țigară, și-a dat chiloții jos și și-a desfăcut ușurel picioarele. Am încercat să nu mă uit, să privesc doar la iubita mea care se sălta pe vârfuri, mai curioasă ca mine. Am terminat, m-am spălat pe mâini, mi-am aprins și eu o țigară și am râs tustrei, așteptând rezultatul. Cred că am și băut ceva. Am ajuns acasă târziu, ploua în draci și am dormit dus, fără vise. Când m-am trezit, era un soare de-ți lua mințile.

Și primul gând care mi-a trecut prin minte a fost: „N-o mai iubesc pe fata asta!” Dar asta, of, am mai spus-o.

Și m-am simțit, brusc, liber ca pasărea-n zbor. Dintr-odată am văzut clar tot ridicolul sentimental în care mă complăcusem atâta amar de timp. Am râs ca prostul, de unul singur. Ne-am despărțit. Singura care n-a putut accepta separarea noastră a fost fata „operată”. De scăpat, scăpase, dar de vorbit, nu mi-a mai vorbit niciodată!

Fomiști

1982 a coincis cu începutul foametei în București.

După lungi ezitări și ocolișuri prin provincie, penuria s-a instalat și în Capitală. Cine mai are chef azi să-și aducă aminte poate depune mărturie cum au dispărut, peste noapte, zahărul, uleiul și pâinea, înlocuite, tot peste

noapte, de alimentația rațională. Tot atunci, genetica consemnează apariția primilor oameni-hârciogi. În după-amiaza aia de septembrie, am crezut că-l apuc pe Dumnezeu de-un picior când, în Piața Kogălniceanu, la alimentară, am prins o coadă mică, la brânzeturi. Aveau de toate, aveau și Homorod, un fel de roquefort românesc! Mi-a plouat în gură și am decis să uit că nu-mi plac cozile.

Or, asta nu depășea o sută de persoane! Minune dumnezeiască!

Singura chestie cu adevărat enervantă era obstacolul de pe podea. Unui amărât i se făcuse rău, căzuse ca o cârpă, murise și, în așteptarea Salvării, oamenii îl acoperiseră cu un ziar. Să nu se vadă.

Dacă memoria nu mă înșală, ziarul care-i acoperea fața era *Informația*. Cineva s-a aplecat și a citit titlul unui articol. Lumea sărea peste el în drum spre casă și înapoi. Cu bonuri în mânuțele ridicate, apoi cu pachetele deasupra capului, țup, țup, peste cadavru. Nu conteneau celebrele vociferări și acuze. Mi-am luat roata de Homorod și, tot ca un balerin macabru, am părăsit alimentara, fericit. Salvarea încă nu venise. Am strâns brânză la piept, cu dragoste sinceră, apoi am ascuns-o-n trei pungi și m-am urcat în troleibuz. Recunoscătoare, brânza m-a apărut de oameni și a făcut aerul respirabil în jurul meu. În ziua aia am fost singur și fericit în mijlocul mulțimii.

Portret de grup cu fraieri

Revenit în România, Ion Rațiu a dat câteva lovituri de imagine. Dar le-a primit înapoi.

Pe Calea Plevnei, înainte de Ștefan Furtună, pe dreapta, era o clădire a armatei. Acum e o ruină. Nu că ar fi fost mai brează atunci, dar acum se vede mai bine. Acolo își stabilise Rațiu, în '91, cartierul general al noului ziar *Cotidianul*. Tot acolo am văzut de aproape primele computere Apple. Prima mea experiență cu aceste mașinării zburătoare a fost cam așa: am agățat hardul cu mouse-ul și l-am tras la coș.

Iată și conducerea operativă a noului ziar: Ștefan Agopian, Cristi Teodorescu, Nae Prelipceanu și subsemnatul. Nici nu prea știam ce e aia ziar. Dar entuziasmul dădea pe dinafară. Am angajat câțiva tineri care au făcut ulterior carieră. Am dat pagini frumoase și limpezi. A apărut suplimentul *LA&I*. Ziarul nostru era cel mai frumos ziar din România. Dar există întotdeauna și un „dar”. Era peste noi o superșefă: Doina Bâscă. În

ochii noștri, Doina n-avea nici o competență. Dar avea suspiciuni. Toți eram suspecti. Sau doar vinovați. Or, suspiciunile ei s-au confirmat în toamna lui '91, când, după mineriada din Parlament, după bușirea lui Petre Roman, Ion Rațiu a ieșit la rampă ca un erou. Doina voia o pagină dublă cu patronul, noi, sătui de cultul personalității, voiam o însemnare modestă. Credeam, ca fraierii, că s-a terminat dracului cu limbile-n cur. S-o fi terminat, dar nu pentru toată lumea.

Așa că paginile au apărut, iar lângă ele au înflorit și niște plicuri. Conțineau demiterile noastre. Ne-am făcut în tăcere bagajele, urmăriți de ochii tuturor subalternilor. Romanticii, ne consideram victime moderne. Dar nu noi, ci Rațiu avea s-o pățească! Ziarul lui tocmai întredeschisese ușa falimentului.

Forța fie cu tine!

Credeți în conspirația mondială?

Nu-i așa că soarta ne e pecetluită de cerșetorul din colț ori de poștașul care sună întotdeauna de două ori? Baia de necunoscuți în care ne scufundăm zi de zi e o mocirlă de agenți secreți, bubuli și forțe obscure. Când totul poate fi atât de bine, de ce mama dracului e atât de rău?

E o conspirație, nu-i așa? Nu râdeți, că nu știți nimic!

E, într-adevăr, o conspirație invizibilă și invincibilă! Prin '89, veneam cu Mircea Nedelciu de la Cartea Românească. Era supărat că, pe lângă alte belele, i se opriše telefonul. A încercat să obțină o explicație rezonabilă. I se dăduse răspunsul clasic: se fac lucrări. Ce lucrări? Lucrări! Și cât durează? Lucrări! Mă, ale dracului, nici după două săptămâni nu mișca nimic și nici ton nu avea. Așadar, veneam împreună, prin Amzei și am ocolit pe la Papirus. În față, un cort de la canalizare. Doi amărâți se chinuiau să scoată ceva dintr-o gaură. Și, când trecem noi pe-acolo, reușesc să aducă acel ceva la lumină. Erau două mănunchiuri de fire (mii de fire) colorate ieșind dintr-o fostă țeavă tăiată.

Cel mai pricăjit se uită lung, ba la unul, ba la celălalt. Apoi, cu un gest stupid, încearcă să le îndese unu-ntr-altul. Cu forță! Nedelciu scoate Zenith-ul și face o poză. Astea erau lucrările: tăiaseră din greșeală cablurile telefonice. Am așteptat fotografia. Fața ăluia făcea toate paralele pe când

încerca să le potrivească. Filmul lui Nedelciu s-a dezvoltat bine. Dar n-am avut noroc. Fixatorul, luat pe sub mână, era fals. Pelicula s-a înnegrit!

Ei, păi asta e conspirația imbecililor!

Ziua cuvintelor scurte

Ce nasol e când vorbește gura fără tine!

1954. În plin proletcultism, se întâlnesc doi pictori bătrâni și-și cad în brațe:

— Colega, s-a dat drumul la peisaje!

Așa s-a întâmplat și cu bucureștenii anului 1990. Din 12 ianuarie, tot într-o demonstrație au ținut-o. Ai fi zis că în fiecare zi și fiecare noapte lăsate de Dumnezeu se deschisese larg robinetul cu marșuri. Inflamat cum eram, băteam Bălcescu, o băteam apoi pe Ana Ipătescu, apoi Magheru, cât era de lung aprindeam lumânări, scandam. A naibii revoluție, nu se consumase de tot. Mai voiam. Iar fricoșii expresivi aveau acum un excelent prilej de a-și gădila curajul. Vorbăreții puteau să răcnească după pofta inimii.

Îi țin minte ca acum. Numai ce se urnea coloana (pentru ce manifestam – naiba știe!), că se și înfîgea vreunul:

— În genunchi! Tatăl Nostru! Care nu-ngenunchează-i comunist! Să ne rugăm!

Bine că nu ziceau ceva și de mama! Din timiditate, mormăiam și eu în rând cu coada, plin de neconvingere. Te pomenești că mă trezesc în cealaltă tabără! Dar era frumos, ce mai.

Au trecut câțiva ani și au rămas pe baricade zurliii plini de entuziasm. Printre ei, lider, tot mai lider, Dumitru Dincă. Dincă se afirmase la revoluție, pe bune. Dar lumea de acum cerea altfel de lideri, mai cu glagorie. După ani de eșecuri, își șlefuisse limbajul, acorda subiectul cu predicatul, avea cereri punctuale, învățase să negocieze. Da, dar succesul nu doarme. Prin '93, în fața fostului CC, Dincă ținea un discurs întărit de urale. Îi zicea bine. Lumea îl priza din nou. Luat de avânt, Dincă și-a descheiat costumul cu metafore:

— O să pornim noaptea cuțitelor lungi! a zbierat el.

Mulțimea a chiuuit. Suna frumos și era sugestiv, cuvintele despica, expresiv, atmosfera, dar nimeni nu știa de ce.

— Dincă! am strigat. Taci, bă, dracului din gură! Asta-i din Hitler!
Am șters-o repede de acolo și nu m-am uitat niciodată înapoi. Mă vindecasem de marșuri!

Invitații

Cum trece timpul – și cum tot el devine de neînțeles.

Eram și eu un boț cu ochi din București, ultimul de la Cartea Românească. Dar chiar și din umila poziție din care am privit lumea, am avut, și eu, partea mea de glorie. Prin 1986, am primit o invitație din Belgia, la o bienală internațională de poezie. Am primit e un fel de-a spune. De fapt, am fost chemat la Uniunea Scriitorilor și mi s-a înmănat o scrisoare întredeschisă. Am desfăcut-o, urmărit de două perechi de ochi suspicioși. Asta era, o invitație. În franceză. Am chiuțit, am rânjit fasolea, am arătat scrisorica.

— Acum – zic eu – cum facem cu pașaportul?

— O să studiem.

Studiul a durat până după ultimul termen la care ar fi trebuit să răspund. Imediat am fost convocat și, cu emfază oficială, mi s-a comunicat:

— Nu vi s-a aprobat. Poate data viitoare. Acum nu e momentul.

A fost ziua celui mai urât București din viața mea. Vedeam alimentarele pline ochi cu muștar și creveți vietnamezi, magazinele de electronice fără electronice. Și pe mine fără Bienală.

Și uite că vine și data viitoare, mai primesc una. De fapt, nu o primesc, aud c-aș fi primit-o de la alții, mai norocoși. Bat sfios la ușă:

— Se studiază...

Aha! Cel puțin, eram recunoscut în lume.

Dar ai naibii străini, se încăpățânează: vine la rând Ambasada Marii Britanii, care murea de dorul meu. Îmi caut hainele bune și mă înființez, spre disperarea securistului de serviciu, care mă fulgeră scurt, din ochi: „Iar tu?” Am găsit argumente, am deschis gura:

— E o invitație oficia...

— Nici să nu te gândești! Nu e momentul! Bagă-ți mințile-n cap, în ce țară te crezi?

Am clătinat din cap. Avea dreptate...

Calorifer

Din poveștile familiei și din baza de date a Institutului de Meteorologie, iarna lui '54, în care m-am născut, a fost una teribilă.

Pe 3 ianuarie 1985, când m-am întors la muncă la depozitul Cărții Românești, am constatat că nu degeaba era Bucureștiul cap de coloană la gaze. Nea Costel, fochistul, sărbătorise și el cu nădejde, n-a mai venit noaptea, iar țevile au înghețat și-au plesnit. Librăria era îmbrăcată în gheață, editura era o peșteră, biroul directorial era în plină glaciațiune, numai la mine, sub pământ, era bine. La mine te întâlneai cu toate cele 6 grade curate și prietenești. Iar când aprindeam aragazul portabil, în mijlocul mormanelor de cărți, să încălzim vinul sau țuica, viața era cu adevărat frumoasă.

Niciodată n-au fost șefii mai solidari cu subalternii. Nimeni nu avea nimic de reproșat, se îmboboșau toți în jurul focului, își frecau mâinile și destupau vinul. Fetele de la contabilitate aduceau zahărul, scorțișoara și merele. Când se nimereau portocale, le fierbeam chiar și de două-trei ori.

Iar Tanța Vulcănescu, de la tehno, își aducea cu ea gura spurcată. Frânculescu, directorul administrativ, era victima predilectă:

— A adus ceva Sarfutis? Nimic? Ah, coaie crețe!

Distracția dura până pe la trei-patru. Apoi, lumea fugea înfrigurată să tremure și pe cont propriu. Exact în condițiile alea am pățit-o și eu. Era patru și ceva, se întuneca plumburiu. Primesc o vizită. Fosta iubită a unui amic, în căutare de noutăți. Ce s-o mai lungesc, de la o vorbă la alta trecem la pupături, ea își dă jos nădragii, eu la fel și hop, cu ochii în toate părțile, ne proptim de calorifer. A urmat un țipăt. Și atât. Am rămas, în continuare, prieteni...

Petițiune...

Am fost sub vremi. Ne-au făcut cum au vrut.

Dimineața, la prânz și seara. Dar...

În 1984, mi-am luat rămas-bun de la viitor. Timp de șaisprezece săptămâni ocupasem un loc de cinste în revista *Săptămâna*, la „Judecata de Apoi a poezilor”. Am fost, pe rând, dezaxat, schizofren, dușman al poporului, pornograf. Revista era brațul înarmat al partidului și gura

umblătoare a cenzurii. Degeaba râdeam cu prietenii, mândru și țănoș. Știam precis că, pentru mine, dacă nu se întâmpla o minune, jocul se sfârșise. Iată însă că, într-o zi, deschid (masochist) fițuica și constat că seria dedicată mie se încheiase și că îi luase locul o mizerie la adresa lui Radu G. Țeposu. O delațiune cu stropi, cu vomă, cu perversiuni, în stilul consacrat. Aș fi râs, dar lui Radu îi murise chiar atunci un copil și era năuc de durere.

Am citit comesenilor și tuturor ni s-a ridicat părul pe ceafă. Am băut încrâncenat, am înjurat, am ridicat pumnii la cer. Degeaba. Seara târziu am luat-o prin Romană, am urcat spre Dorobanți și am dat în Eminescu. Iată-ne, trei poeți ai ploii, proptiți în fața vilei lui Eugen Barbu. Ne-am sfătuit, brusc mai puțin îndrăzneți, ce să facem.

— Să sunăm!

— Și ce să zicem?

Am țârâit interfonul.

— Cine e?

— Trei poeți(!)

— Și ce vreți?

— Să vorbim cu domnul Eugen Barbu.

— În ce chestiune?

O pauză lungă. Și am conversat, cu patimă, vorbind nimănui, cu microfonul. Am cerut – nu clemență pentru Radu – cel puțin o amânare. De partea cealaltă, altă pauză. Definitivă.

Ne-am uitat unul la altul. Se va fi auzit? Om fi zis bine oare? Am plecat acasă umiliți, cu sentimentul unei lumi strâmbe și fără speranță. Dar să vezi, cel puțin atunci, cel puțin o vreme, atacurile au încetat.

Unde fugim prin casă?

Ah, dacă libertatea ar avea pauze!

Uneori, ți se urăște de atâta independență. Ai vrea să intri puțin la stăpân, să te odihnești. Și viceversa, când toți te cred încătușat pe vecie, îțiiei zborul. Numai că, în București, marea problemă nu e linia de start. Finișul contează. Ai găsit casă? E cât de cât umană? Cât costă? Ce vecini ai? Care sunt condițiile? În Capitală, dacă ai pornit la întâmplare, nu ai nici o șansă. De cele mai multe ori, schimbi o stăpânire veche cu una nouă și te lămurești repede. Și iar lenea. Și iar dorința ca asuprirea să adoarmă.

Acum zece ani am fugit și eu de-acasă, fără să-mi asigur un acoperiș deasupra capului. Am dormit la Cezar o vreme. Am dormit la serviciu, pe furiș.

Am dormit la mama, amăgind-o că e ceva provizoriu. Pe urmă, m-am aciuat prin Crângași. Unei femei i s-a făcut milă de mine, asta însemnând servicii complete, pasionale. Nu mă supăra nimeni. Mâncam, dormeam, fumam, o furam. Mașina ei mă ducea de dimineța la serviciu, serile erau ale mele și ale prietenilor. Îmi dai, îți dau.

Un singur lucru nu mă lăsa să dorm liniștit.

Nu mă puteam atașa de nimic din noua mea casă. Nimic familiar. Nici o carte lângă care să întârzii. Într-o bună zi am abandonat lupta. Mi-am luat o plasă (atâta aveam) și am plecat mai departe. Nu foarte departe, în cartierul vecin. În discuția ulterioară (trebuia să spun ceva, nu-i așa, să mă apăr, să mă scuz, să mă justific) avută cu posesoarea apartamentului, asta a fost un argument forte. După vreo trei luni, primesc o invitație, c-o fi, c-o păți. Iau o sticlă de vin și sunt întâmpinat cu șampanie. Intru. Casc ochii. Perdelele, schimbate. Zugrăveala, în tonuri vii. Gresie pe jos, catifelată. Așternuturi fantezie. Bucătărie modernă. Iluminare de efect. Gazda în rochie veselă, cu manichiură roșie ca sângele. Am rămas peste noapte. Dar dimineța am tras singura concluzie posibilă: nu casa era de vină, nu.

La fundul sacului

Banii de dar zboară mai repede ca banii de salariu.

În 1999, am făcut o schimbare. Mi se oferise o colaborare care urma să-mi aducă glorie și, oarecum, bani, așa că am părăsit micul trust unde lucram, visând la o viață mai bună. Mi-am făcut socotelile și am tras linie, puteam trăi rezonabil. Numai că socoteala din târg nu intra prea des în casă. A venit octombrie, nexam bani. Mi s-a spus că e o încurcătură la contabilitate. Se rezolvă. Filmez în continuare, mă dau cult, amabil, vijelios și fermecător, hopa, noiembrie. Deja împrumutasem la greu. Și iar nu primesc nimic.

Fac bancuri în studio, lumea râde cu înțelegere. E o banală întârziere... „Doar nu stăteai în banii ăștia!?” Stăteam, dar le-am dat dreptate și m-am împrumutat din nou. Adoptasem tehnica ciup-ciup. Câte un pic, de la toată lumea. Pe vremea aia, banii puțini se duceau foarte repede. Așa că mă

împrumutam zilnic. Tot pe vremea aia, prietenii și colegii mei erau, toți, foarte săraci. Nu găseam mereu. Făceam socoteli grele: un pachet de țigări, pâine, lapte, apoi, două beri sau parizer? Afurisita de sută de mii luată cu chin se topea imediat. O luam de la început. Uneori aveam noroc porcesc. Apărea un amic uitat, cu chef de dat. Altă dată, Dan Goanță m-a luat la masă. Alteori munceam noaptea pe clape și mai scoteam jumătate de milion. Și tot așa. Dar am făcut foamea... Și mă ofticam, dădusem vrabia din mână pe cioara de pe gard.

Într-o frumoasă zi de decembrie, mi-am primit rația de libertate financiară. Am râs, fericit. Apoi mi-am plătit datoriile. Și am râs mai tare. Eram lefter.

A trebuit să mă împrumut de-a doua zi.

Aere cu diamante

În 1982, am dat lovitura. Ah, dacă aș mai da-o și acum!

Împreună cu Traian T. Coșovei, Mircea Cărtărescu, Ion Stratan și Tudor Jebeleanu, am inventat o carte care ne-a făcut celebri: *Aer cu diamante*. Surprinzător, la Editura Litera a mers ușor. Eram luați la grămadă, la grămada de grafomani care își tipăreau elucubrațiile. În fine, cartea a făcut mai multă vâlvă decât noi patru la un loc. Spre surpriza noastră, Carmen Firan ne-a chemat la televiziune. Am crezut că ne-a pus Dumnezeu mâna în cap. Dacă nu înțelegeți de ce, înseamnă că n-ați văzut niciodată emisiunile TVR din acei ani. Intrăm, umezi la c... și vorbim politicos, căutându-ne cuvintele. N-am sărit calul, n-am bătut șaua, am fost plicticoși, corecți și cuminți. O oră-ntreagă s-a chinuit fata cu noi, dar ne-am ținut tari pe poziție: nici o înjurătură, nici o negare, nici un atac. Aveam un plan. Voiam să afle lumea de noi.

După ce s-a terminat înregistrarea, Carmen, nervoasă, ne întreabă:

— Ce-i cu voi? Erați moi ca untul la soare!

Am tăcut chitic. Știam noi mai bine.

După vreo lună, Carmen dă un telefon și zice întristată:

— Au zis ăștia că e prea tare și prea nonconformist! O să-l reduc la un sfert de oră, să facem rubrică din el.

A trecut altă lună. Carmen s-a pus să-l facă o știre mai lungă și deloc de actualitate. Patru-cinci minute. L-a făcut, l-a dus la vizionare. S-a uitat

cineva, lung, la ea și, la sfârșit, a întrebat sâstisit:

— Da' cine mama dracu' sunt și neisprăviții ăștia? Carmen, ai înnebunit?

Pelicula s-a dat la casat. Ne-am privit lung, am râs și am pus-o pe Carmen să scoată suta de lei. Am uitat să vă spun. Pariasem că n-o să treacă.

Sub pământ

Realitatea este exact cum o privești, dacă stai pe locul potrivit.

A fost ceva vâlvă în București când cu apariția metroului. Brusc, o mare masă pietonală a dispărut sub asfalt și se părea că transportul, greaua problemă a anilor '80, se va elibera de povară. Dar ce ciudat! Călătorii de la suprafață, cuprinși de delirul libertății, au atacat tampoanele, pragurile, balamalele tramvaielor și autobuzelor. Printr-un paradox tipic bucureștean, libertatea de mișcare a fost copleșită de aglomerație.

M-am ferit de metrou multă vreme. Nu-mi plăcea sub pământ. Apoi, într-o după-amiază de toamnă târzie, mi-am luat fiul ca pe un pachet și am intrat în văgăună, să-l duc la bunici.

Avea câteva luni și era chiar un colet cu ochi. Mi s-a oferit repede loc (Atenție! Bărbat cu sugar!) și m-am așezat cu infinită grijă, ținându-l în brațe ca pe un animal rar, otrăvitor, adus din țările calde, bolnăvicios și probabil foarte volatil. Bărbații care-și țin progeniturile în brațe au ceva caraghios. La Piața Victoriei se urcă o fetișcană singură, de vreo optsprezece ani, tot cu un bebeluș în brațe. Se așază exact în fața mea. M-a măsurat cu un soi de curiozitate. Eu mi-am mutat ținta un minut. Când am ridicat ochii, privirea fetei mă scana de zor. Era extrem de atentă la cum îmi țin puiul. M-am fâstâcit. Mai mult ca sigur, era o mamă singură. La Crângași am mai tatonat o dată terenul. Fata se uita încontinuu la mine. Îi curgeau lacrimile până-n bărbie. Plângea pe mutește, cu o disperare resemnată, și mă fixa.

M-am ridicat. Am ieșit repede. La suprafață, m-am întrebat dacă va mai reuși vreodată să iasă de sub pământ.

Curiozitate încălțată

Bucureșteanul e curios. E foarte curios. Și-ar da și viața, cu condiția să nu moară de tot.

Prin anul trei de facultate eram cineva. Nu mă călca multă lume pe bătăături, secretarele îmi întindeau bursa tremurând. La petreceri, la discotecă și la cafenea eram primul. Aveam trupa mea de poeți damnați și visurile se puteau transforma ușor în realitate.

Da, dar facultatea trece și crește mereu altă iarbă. La fiecă început de septembrie, scrutam îngrijorat noile generații. O fi, n-o fi... Așa se face că m-am confruntat cu un geniu, picat din nori, de pe băncile școlii, pe numele lui Radu. Îl preceda faima că ar fi scris o estetică și se zvonea că ne-o va citi, ca să facă liniște odată pentru totdeauna în această facultate ușuratică.

M-am pus cu burta pe carte înainte de lectura lui publică, mai rău decât la examen.

Puștiul se înființează la cenaclul lui Crohmălniceanu, își deschide caietul studentesc și zice:

— Estetica e știința frumosului...

Am izbucnit în râs, spre marea lui uimire. Ne-am împrietenit. I-am recomandat câteva fete și ne-a urmat sfatul. A intrat în rândul lumii. Curând, am observat că se dădea la iubita mea. Culmea, și ea îl privea promițător. Și uite că Radul nostru ne invită acasă la el, la o discuție temeinică, cu garnitură de băutură. Spre dimineață, îl vedem că se agită. Îl strângeau pantofii. Ca să nu ne strice cheful, s-a descălțat, a înșfăcat un deodorant Gazel, a șpreiat peste ciorapii de plastic, a dat din degete, apoi și-a vârât picioarele răcorite la loc în pantofi.

Iluziile iubitei mele s-au spulberat. La fel și aura lui de copil teribil. Damful de Gazel pusese lucrurile la punct.

Ultima secundă

Când văd filmele americane cu rezolvare fericită în ultima secundă, mă umflă râsul.

În 2001, am hotărât să ne luăm casă. Toată ziua bifam prin ziare, îmi frecam mâinile de satisfacție și visam. Nu era decât o singură problemă. Nu aveam banii. Pe vremea aia făceam foamea cel puțin o dată pe lună. Sau, mai bine spus, aveam ceva, dar mai trebuia, oho!

Am găsit un apartament uitat de Dumnezeu, vopsit în verde și violet, împăienjenit, de care, rușinați, proprietarii se hotărâseră să scape cu orice

chip. Și-au găsit mușteriii. Am bătut palma. Am dat avansul.

Apoi m-am pus pe căutat. Am înșfăcat telefonul și am demarat acțiunea „ciup-ciup”.

— Bună... ai cinci sute de dolari? Nu? Dar trei sute? Hai, mă, măcar o sută... Ți-i dau în... septembrie... E bine-n septembrie? Anul viitor?

Am reușit un tur de o mie de telefoane. Colegi de liceu, amici din armată, bogătași și celebriți de modă nouă, cunoștințe întâmplătoare. Mi-am făcut o listă cu creditorii până la sfârșitul anului următor. În iulie era scadența. Tot lipseau câteva sute. Am reluat ciclul celor o mie de rugăminți. N-a mai plusat nimeni. A venit și ziua fatală. La ora unu aveam întâlnire la notar și pierdeam tot ce dădusem avans. Am dat un ultim telefon înlăcrimat amicului Cezar. Mi-a tremurat vocea, m-am dat de ceasul morții. De fapt, chiar mă dădeam de ceasul morții.

La făr-un sfert, m-am urnit spre locul execuției. În locul vânzătorului, ziceam merci și luam banii. Și numai ce aud zdrăngănind Kadettul ruginit al amicului meu. Venea cu dolarii-n dinți.

Am mormăit:

— Ți-i dau în decembrie, da' nu decembrie ăsta.

Cezar a ridicat privirile spre cer, resemnat:

— Bine... și dă-mi repede adresa notarului. Vă duc eu.

Antena îmi aparține

O vreme, Bucureștiul a fost o pădure de antene flămânde.

Când m-am mutat, am găsit o antenă pe care anii au sudat-o de balcon. Mi-a adus aminte de copilărie. Bețe, cercuri, cabluri, bucle. Apoi, acoperișuri cât mai înalte. Ritualurile antenei:

— Mai sus, mai jooos... mai la dreapta, mai la stânga... E BIIINEEE!
De ce n-ai lăsat-o așa? Acuum!

Inutil să spun că iubeam zilele senine și uram fenomenele naturii care, combinate cu biologia, chimia și fizica, se împotriveau transmisiei. Până să ajung la celebra PL 500, am studiat bucle, formule empirice, cabluri bifilare, elemente. Mutarea la bloc, în '62, a fost o mană cerească. Una-două, eram pe acoperiș, frecând la antenă. Prietenii de școală, veniți la vizionare, urlau de la balcon sau răscrăcăriți peste streășină, iar eu, stăpânul televizorului, învârteam prăjina miraculoasă.

Urmarea se cunoaște: purici, dubluri, fantome, desincronizări...

Era o luptă pe viață și pe moarte, cine avea imaginea cea mai fidelă? Aici, orgoliul juca un rol esențial. Pe lângă orgoliu, televizoarele cu piese japoneze. Acolo era bătaia peștelui! Nu intra bine cineva în cameră, că îl luam în primire:

— Nu-i așa că are o imagine ca cristalul?

Legată de antenă rămâne și prima mea iubire, Luminița. Venise să vedem desene animate, dar venise cu frate-său. M-am înnegurat. Cum e ușor de bănuț, imaginea s-a stricat repede. Am urcat pe terasă și am reînceput dansul antenei. De jos se auzea vocea lui Irinel strigând:

— E bine! E bine! Ține-o așa!

Era tare fericit. La fel eram și eu. Cine mă ținea să nu cad, cu mânuțele răsucite în jurul meu? Luminița.

Călătorie în timp

Cred că v-am mai spus. Atunci mă repet.

Am făcut foamea.

Din când în când, dădeam lovitura. O noapte pe clape, o prefață a unui scriitor cu dare de mână... Din chestiile astea ies bani. Bani buni, bani cinstiți! Bani care fac uitate cerșetoria, umilința, foamea. În București, când n-ai un ban în buzunar, foamea e prima. Și e mare cât o zi de post. Iese de neunde, rânjește și te dă pe spate. Cu cât ai mai puțini bani, cu-atât te roade mai tare. Asta înseamnă că, dacă nu ți-e foame, nu ți-e sete, nu ți-e dor de codrul verde, sigur ai cont deschis și liber pentru consumul curent. Frumoasă viață!

Ei bine, în după-amiaza acelui noiembrie înnorat din 2000, banii s-au strecurat abrupt și delicios în posesia mea. În buzunarul meu flămând. Mi-am dat întâlnire cu Cecilia la un local chinezesc de pe Eminescu, colț cu Moșilor. Se îngâna ziua cu noaptea. Era puțin după ora cinci. Ne-am uitat pe listă și totul ni s-a părut prea bun și prea puțin. Așa că am comandat din greu, cu satisfacția bogatului: uite că nu mă uit la bani! Când geana de noapte a acoperit geana de zi, ne înfruptam din măiestria chinezilor. Pachetele, bambus, dulce-acrișor, alune, porc, rață, varză, purcel, soia, arome... și, ca la o comandă, când să mai și discutăm ceva, cu sentimentul meniului învins, au început să ni se închidă ochii. Mâncarea râdea în

farfurie, iar noi adormeam de-a binelea. Era o distanță colosală între pahar și gură (mou-tai), între bețigașe și gură, între gust și creier. La un moment dat, bătălia a devenit inegală. Am căzut răpuși, ca la comandă! Ni s-a părut că am străbătut universul.

Dus și întors! Ne-am trezit târziu, hăt, în noapte, cu chelnerul zâmbăreț la căpătâi. Am plătit și am fugit rușinați. De fapt, nu era decât șase și-un sfert după-amiaza.

S-a supărat Georgică!

Sunt unele apariții de numai un minut care fac toate paralele.

Pe străinii care cred că Bucureștiul e încă un oraș liniștit și sigur, i-aș invita în urmă cu douăzeci de ani la o plimbare. Noaptea, în anii ăia, Bucureștiul era un sătuc adormit și vesel, mai ales dacă nimereai prin cartierele vechi. Nu te întreba nimeni nimic și puteai străbate la pas Capitala. Dar, cum vorbesc de anii '80, alta e pățania. Coboram, împreună cu Nic Iliescu, dinspre Nuferilor spre Câmpineanu, pe lângă Luterană. Era foarte târziu pentru epoca aceea, cam zece și ceva. Întuneric, să-ți bagi degetele-n ochi. Numai în intersecție, un bec singuratic. Exact pe acolo intră în mare viteză o limuzină neagră care frânează lângă noi. Limuzină cu șofer. Din spate coboară un tânăr spătos, ușor afumat. Se apropie și cere un foc.

I-l oferim, dar, nici una, nici două, flăcăul repede un pumn, la întâmplare, ca un jab, pe sub nas. Îl eschivăm din instinct. Brusc coboară și șoferul, care-i strigă:

— Lasă-i, Georgică!

Ei aș, Georgică avea chef de spart nasuri. Mormăia înfundat, înjura și-și rotea brațele. Nu era greu de parat, dar șoferul ăla, privind atent cu un surâs complice, gata să intervină, ne tăia orice curaj de a-l plesni peste bot. Am început să strig:

— Nu așa, nea Georgică! Nu așa!

— Stați, să vă f... f...-vă muma-n c...

După un minut de boxat cu umbra, tânărul furios a abandonat și s-a urcat în mașină. Șoferul și-a aruncat țigara, ne-a salutat, apoi a băgat-o-n viteză și dus a fost! Ne-am uitat unul la altul. Într-un târziu, Nic m-a întrebat uluit:

— Da' tu ce voiai să zici cu „Nu așa, nea Georgică”?

M-am uitat lung la el. Ce umilintă! N-am vrut să răspunz. Nici eu nu știam!

Îngerașul salvator

Orice bucureștean are un înger păzitor.

După cum spuneam, prin '98 lucram la *Secrete de familie*, împreună cu Cezar și Gabi. Din perioada aia datează și povestea îngerășului.

Deși o scriam cu pasiune, cu umor și cu multă fantezie, mergea rău. Adică nu mergea deloc. Eram mereu datori, ba la tipografie, ba la difuzori. Am descoperit cu groază că era mai bine să nu vindem ca să nu rămânem în pagubă. Rodipetul câștiga și de la tur, și de la retur. Așa că nu-i de mirare că, din trei în trei săptămâni, câte unul ceda nervos. Mai întâi, Cezar, care s-a certat cu nevasta („ori eu, ori revista!”), apoi eu („mă f... în ea de revistă”), apoi Gabi („io nu mai pot, n-aveți niște votcă?”). Dar, vineri, după patru dimineața, când se încheiase corectura pe genunchi, se dăduseră calcurile și tocmai se trăgeau plăcile, ne înmuiam:

— O să meargă!

— Simt c-o să meargă.

— E un număr formidabil. Sunt fraieri dacă nu-l cumpără!

— Am o idee pentru săptămâna viitoare...

Într-o astfel de dimineață, pe la cinci, pe când ne întorceam veseli de la tipografie, convinși că a mai trecut o săptămână și avea să vină ea, ziua de odihnă, ne oprește un filtru de poliție și ia carnetul șoferului! Amărăți, ne retragem la o cârciumioară și ajungem la concluzia contrară: că ăsta e sfârșitul!

— Auziți – zic eu – ce-ar fi să se deschidă cerul și un îngerăș bucălat, așa, de-o șchioapă, să coboare cu un valizoi... plin cu dolari! Și să zică: „Florin, bunul Dumnezeu te-a ales să-ți dea ție banii ăștia, primești?”

Când să izbucnesc în râs, numai ce-mi văd prietenii cu ochii pe cer, visători. Parcă-l văzuseră tustrei: pufos, putred de bogat și foarte, foarte darnic. Trăgând după el gențoiul fermecat. De atunci, îngerășul a rămas printre noi. Am vorbit de (cu) el ani de-a rândul. Ne zâmbea cu bunătate. Dar valiza n-a binevoit s-o deschidă!

Poveste cu final rescris

Pentru mine, sfârșitul mileniului a avut loc pe 31 decembrie 1998.

Nu exista bucureștean mai ciufut ca mine pe vremea aia. Toate îmi merseseră de-a-ndoaselea. Eșec în dragoste, în afaceri, munți de eșecuri. *Secrete de familie* dăduse un faliment remarcabil și foarte tăcut. Banii se sfârșiseră, viața nu mai avea nici un sens. Pentru un optimist, momentul de decădere e cu adevărat înspăimântător!

Posturile de radio și televiziune organizau revelioanele tineretului sărăntoc și cu chef de viață în toate piețele. Nu aveam chef de nimic, dar mi-am luat o sticlă de șampanie și m-am decis să chefuiesc cu concitadinii. Am trecut prin mări de artificii, pocnitori și trompețele.

Am schimbat locul și am supt (tot mai trist) din șampanie. Nu, ăsta nu era un revelion pe inima mea. Bucuria lor mă făcea să zâmbesc amar! Am cotit pe Calea Victoriei și am poposit la crâșma lui Suciu, de la Scriitori. Cald, calm, muzică. Suciu s-a bucurat și a pus whiskyul la bătaie. Nici o tresărire. Am fost luat la dans de fătucele lui. Am dansat fără chef. Și vine și momentul în care trebuie să te prefaci că mai crezi într-o îndreptare a destinului... 3... 2... 1... La mulți ani! Încep telefoanele. Printre ele, unul de la o fată uitată, de la marginea României, cu chef de vorbă. Mi-au sclipit ochii:

— Ce faci? Nu vrei să ne vedem?

Și – minune dumnezeiască – ea se învoiește cu bucurie. Într-o clipă, roțile se învârt la turație maximă, încep să mă-mprumut și, până dimineață, fac rost de bani. Apoi iau un taxi și fuga la gară! La cinci fără cinci eram în tren. Ei, de-aici nu mai am ce povesti, că s-a terminat Bucureștiul!

Ani de liceu.

Eu n-am avut niciodată emoții la română, da' la matematică, da!

Am terminat liceul, mi-am dat bacalaureatul, m-am dezîndrăgostit, m-am reîndrăgostit, am luat la Filologie și am plecat în armată. Toate astea într-un singur an, 1973. Cel mai greu a fost la bacalaureat, la mate; mă temeam de matrici ca de dracu', dar, din fericire, m-am scos la geometrie.

De altfel, toată clasa se temea de câte ceva. După regula nescrisă a acelor ani, ne-am suflat copios și am trecut un mare hop. Ce urma la facultate era floare la ureche! Dacă n-ar fi fost spectrul hidos al armatei. Așa că am pornit să-i luăm dirigintelui un cadou. Nu există cumpărători mai proști ca niște băieți de-a douăsprezecea, așa că ne-am procopsit cu o vază de alamă. Pe urmă, ne-am înființat la serbarea de sfârșit de an, unde mi s-a făcut mie negru în fața ochilor. Pe muzică de Led Zeppelin dansa cu înșurubări Cristina, fata pe care-o iubeam în taină. E drept că la ea mai jinduiau vreo sută, dar asta-i situația, nu-i poți omorî pe toți!

S-a sfârșit și hop și noi, cu vaza de metal, la diriginte. Nu știu ce-o fi înțeles omul, dar ne-a refuzat ritos. Ne-am dezumflat pe dată. Am plecat, tot în haită, am despachetat vaza și am șutat în ea până am transformat-o într-o tinichea fără formă. Chiar atunci, pe când mă întorceam pe Strada Neculce, mă întâlnesc cu Miruna. Miruna îmi plăcea, cu toate că inima mea era – încă – vraște. Așa că am mers ceva vreme împreună, măsurând cu gravitate pașii pe trotuar. „Unde dai?” „La Filo.” „Și eu.” „Ce bine!” Miruna scria, și ea, poezii. Apoi ne-am pupat... Dar ah, uitasem, la toamnă urma să mă ia în armată. Am socotit în zile rămase. Rezultatul era greșit, foarte greșit! Se sfârșise lumea!

Ce ghinion, să dea dragostea peste tine și tu să te-mpiedici!

Poveste de iarnă (II)

Destinul nu doarme niciodată și nici nu visează frumos.

Degradă spui de bancuri nevinovate, prietenul meu Mișu a ajuns la vârsta maturității fără griji și fără regrete. Se îndrepta senin spre anonimatul vesel al tuturor bucureștenilor joviali. Scăpase de soba din baie, cu care păcălise ultimele ierni ale fostului regim, își câștigase un loc sigur la serviciu, s-a recăsătorit și, ca orice om obișnuit, a făcut și un copil, o fetiță. Smărăndița. Nu mâncase căcat niciodată, așa încât, spre maturitate, își putea evalua viața tot cu zâmbetul pe buze și putea privi pe oricine drept în ochi.

Bănuiesc că tot surâzător se întorcea în noaptea geroasă a lui '96 spre apartamentul din Piața Chibrit. A traversat și a dat să intre pe scară. Exact în clipa aia, Mișu a dispărut de pe fața pământului.

L-au găsit dimineața muncitorii de la metrou, inconștient, pe șinele proaspăt montate. Căzuse printr-o gaură neasigurată și mascată de zăpadă,

de la 3 metri, își fracturase vertebrele, iar viața lui a atârnat de un fir de păr un an întreg. L-am vizitat după lungă vreme, înspăimântat de noua înfățișare a prietenului meu care paralizase. Era o umbră zâmbăreață. Umbra lui Mișu prin spitale.

Dar era viu. A pariat atunci împotriva destinului. Și-a cumpărat calculator și și-a încercat norocul în tehnoredactare. N-a mers. A dat în judecată metroul, ca să nu moară de foame. După ani buni, a câștigat în ultima clipă. Mărturisesc rușinat că mai mult l-am încurcat decât l-am ajutat. Ăstimp și-a făcut zilnic toate exercițiile de recuperare. Râzând, Mișu nu s-a îndoit că va ieși la lumină. Zadarnic, credeam eu. Să-i spui că se agață ca înecatul de pai? Într-o bună zi, după zece ani, când toată lumea îl uitase pe băiatul cel vesel, tropăind prin viață și fluierând a pagubă, Mișu a făcut primul pas!

Bucureșteni de departe

Nu toți cei care fug pleacă de-acasă.

Când aude despre binefacerile comunismului, prietena mea, Cristina, îmi zice de fiecare dată aceeași poveste. Cristina face parte dintr-o familie de machedoni boieri. De aceea, mai toți și-au făcut studii universitare și mai toți au sfârșit prin a fugi prin străinătăți. Numai Cristina a rămas bucureșteană, legată de un soț leneș și genial. Așa că, pe la începutul anilor '80, când cu foamea cea mare, unchiul ei din Germania, mătușa ei din Noua Zeelandă și fratele din Spania s-au pus cu pachetele pe ei!

Spre deosebire de occidentali, fugarii știau prea bine de unde plecaseră și ce trebuie să fie pe capul bieților destinatari. Așa că fiecare a ales câte o metodă de protejare a conținutului (pentru tineretul care nu știe, pachetele erau jefuite fără milă de vameși lacomi și de securiști nesătui). Îndesau în pachet un alt pachetel, cu fundiță: „pentru doamna vameșiță”, „pentru distinsul domn vameș”. Iar Cristina își putea lua integral rația de cafea, ciocolată, zahăr, biscuiți, țigări.

Dar cel mai tare a fost unchiul din Germania, care-i scria și scrisori. Scrisorile începeau invariabil așa: „Domnule securist care citești scrisoarea nepoatei mele, sunt doctorul cutare, de la clinica cutare și știu că știi ce spun. Să-ți dea Dumnezeu un cancer de cap de pancreas de să te ardă la

lingurică, să te înnegrești de icter negru, să te ardă pe mațe până la sfîcter, să te înjunghie prin ficat, să-ți scuipi plămîinii cu flegmă, sânge și puroi...”

Și tot așa, pe toată pagina, până jos. După care, pe următoarea, începea adevărata misivă: „Dragă Cristina, mă bucur că ești bine...”

Marea bătălie sentimentală

Dragostea e un lucru foarte, foarte mare.

De câte ori privesc mărirea și decăderea hip-hoparilor, cu sordidele lor aventuri printre blocuri și cu mitologia răsuflată a cartierelor muncitorești, cu veșnicii dușmani care n-or să aibă niciodată altă rimă decât „bani”, mi-aduc aminte de gașca mea de pe Doamna Oltea. Asta se petrecea demult, hăt, în spatele stadionului Dinamo. Am uitat numele celorlalte străduțe paralele, dar pe Irinel, pe Bobo sau pe Luminița n-am să-i uit niciodată. Bobo locuia într-o casă măricică și avea – lucru care pe mine mă fascina – parter și etaj. Când intram în curte, strigam tare și respectuos:

— Mama lu' Bobo, Bobo e acasă?

Irinel era băiat și multă vreme nici n-am putut înțelege cum să fie Irinel nume de fată și de ce pufneau în răs ai mei când îi pronunțam numele. Că doar prietenul meu părea să fie ca mine, nu ca Luminița. Și apoi, numele lui avea ceva războinic, deși Irinel era un blînduț cu părul creț. Tot el avea o trotinetă care pe mine mă îndrăgise și care numai cu mine făcea recorduri de viteză.

Am zis și de Luminița? Ehei, la Luminița îmi zbura gândul zi sau noapte și, pentru că nu găseam în nici un fel o cale către inima ei, mă închipuiam un tigru rănit care-și caută stăpîn sau stăpînă. Așa mă puteam da la ea, doar eram un animal! Și tot ca animal i-am făcut declarația de dragoste, la care ea, ca orice fată, mi-a pus cea mai grea întrebare:

— Cât mă iubești?

Am stat o clipă pe gânduri, că doar la o astfel de întrebare trebuie să răspunzi bine, serios și total, și i-am zis:

— Te iubesc de un catralion infinit de infinite de ori!

Cred că am răspuns bine.

Frământări

Ingeniozitatea copilăriei bate vicisitudinea istoriei.

Pentru cei ce nu știu, pâinea proaspătă a fost întotdeauna o problemă în Capitală. Găseai cel mai adesea pâine veche. Tare, beton. Cred că era ordin de sus, să împiedice consumul.

Unde învecheau marfa – asta depășește imaginația mea. Dar nu și imaginația amicului meu din generală, Dan. Dan era un leneș, preocupat de tranzistori și teleportare. Eram într-o zi la el, printre șuruburi, montând un radio cu galenă, când maică-sa, pe picior de plecare, l-a trimis după pâine:

— Nu cumva să fie veche! Du-te acum, că nu mai prinzi proaspătă!

Lui Dan i-a intrat pe-o ureche și i-a ieșit pe alta. Radioul se încăpățâna să tacă, așa că pe la șapte dezlipeam a mia oară circuitele cu letconul – ce circuite, acum erau numai cocoloașe de fludor. Brusc, Dan s-a îngălbenit. A zbughit-o și s-a întors fluierând a pagubă. Cumpăraseră ultima și cea mai veche franzelă. Cumpăraseră condamnarea la urecheală. A măsurat din ochi dușmanul de clasă și s-a decis. A învelit-o-ntr-un prosop și a început s-o frământa. A asudat un sfert de oră. Apoi a dezvelit-o. De moale, era moale, dar ceva nu era în regulă, așa că a aprins cuptorul și-a băgat-o la încălzit. Mirosul de copt a invadat bucătăria. Dan a pus-o pe masă și s-a întors la lipit, cu conștiința datoriei împlinite. Chiar atunci a intrat maică-sa pe ușă.

— Uau! Dănuțul meu mic și drag, a zis ea pofticioasă, chiar ai cumpărat pâine și... uau, e proaspătă. N-aș fi crezut, puiule!

A înșfăcat cuțitul. A tăiat colțul franzelei și a rămas cu gura căscată. Tot interiorul s-a scurs, mărunț, mărunț, pe jos, prin gaura care rânjea la noi. Femeia s-a întors, cu sprânceana ridicată, spre Dănuț. Nu mi-a mirosit a bine și am șters-o imediat!

Orgia de alături

Prietenia te duce departe de tine.

În ultimul an de facultate, amicul T. s-a îndrăgostit lulea de o fată fâșneată, numai bună de iubită. Poate că îl plăcea și ea, dar, Dumnezeu știe de ce, rămânea corigentă la examinarea finală. Chiulea neabătut de la îndeplinirea obligațiilor amoroase. Rezista la băutură, la chiloțea, la poezie, era de neînduplecat.

Mi s-a cerut ajutorul. Urma să punem de-o petrecioară la ai ei acasă și, ca lucrurile să rămână nevinovate, trebuia să viu și eu cu cineva, să discutăm ca între studenți responsabili! Am rugat-o pe colega și prietena mea Dana să mă sprijine în această grea încercare:

— E pentru prietenul nostru!

Am ajuns, am bătut la ușă și ne-a înghețat zâmbetul pe buze. Familionul era din „ăla”, gata să ți-o taie dacă te prindeau la portița întredeschisă a fetei. Am înțeles. Am glumit cu măsură, am fost politicoși cu obstinație, n-am depășit un pahar de vin botezat.

Ne-am retras la învățat și, odată ajunși în camera fetei, am destupat coniac, votcă, vermut, bere și vin. Gurile lor s-au lipit ca două ventuze, eu cu Dana ne-am pus la taifas. Și-am tot vorbit așa până ce, brusc, s-a stins lumina! Stăteam noi într-un colț, ei – în celălalt. Și țoc, și plici, și mmm și of. Fiecare sunet reverbera până-n creier. La un moment i-am propus în șoaptă... Răspunsul a fost „Nu!”. „Ești nebun?” „Să stricăm așa o prietenie frumoasă?” „Da!” strigam eu pe mutește, „s-o stricăm dracului!” Zorii m-au găsit mofluz și epuizat. De cealaltă parte ventuzele priveau și ele, triste, către noi.

Of, un pic de inițiativă și azi v-aș fi descris o orgie!

Artă cu tendințe

Am ajuns ca lupul moralist. Cum miros ceva tendință prin artă, cum mi se apleacă!

1982 n-a fost un an ușor. Șomaj, casă nouă, copil pe țeavă. Nu era bine deloc! Căutam un sevicu, o sursă de venit, o ieșire. Toate ieșirile din Bucureștii aceluia an erau mai mult intrări. În dificultăți și mai mari.

Debutasem cu un an înainte. Cartea nu avusese succes. Eram deprimat. Îmi doream cu ardoare un magnetofon, o sculă profesională. Așa ceva mi-ar fi pansat orgoliul rănit. Răsfoiam cataloage suedeze și, de îndată ce vedeam Tandberg, Bang&Olufsen, chiar Sony (nu râdeți!), mă înecam în borcanul cu melancolie. Mi se părea nedrept. Citeam prețurile și, scrupulos, înmulțeam totul cu paispe lei și cincizeci de bani (cursul valutar oficial!). Dar înțelegeam că n-am să le văd niciodată. Știți câtă amărăciune încapă în cuvântul ăla mizerabil, *niciodată*? Am pus la punct un plan. Aveam să scriu un poem genial și să strecur în el câteva versuri despre cele mai mari firme de aparatură electronică. Ei aveau să vadă, aveau să înțeleagă că versurile

vin din Est și, într-o bună zi, aveam să mă trezesc cu un colet. Era de domeniul evidenței.

Zis și făcut. Am comis poemul, l-am citit, l-am vânturat prin felurite medii. Suna cam așa: „Tu, Sony, tu, Tandberg, tu, Philips, Akai”... Pentru oamenii inteligenți de dincolo, mesajul meu era limpede ca un glob disco. Dar, chiar atunci, într-o zi de toamnă, am găsit pe stradă un plic cu bani (o mie șapte sute de lei).

Mi l-am însușit, iar banii i-am cheltuit fără nici o remușcare. Mi-au căzut cum nu se poate mai bine. Numai că acum, când mă uit în urmă, înțeleg: din plicul ăla a fugit norocul meu hi-fi!

Cuibușor de nebunii

Am fost martor al deschiderii, în 1990.

În aprilie, Dincă se agita în fața Intercontinentalului, întovărașit de un grupușor. Văzusem zeci de manifestații de protest care n-au dus nicăieri. De ce a reușit Dincă? Nu știu. N-a împărtășit destinul colegilor de baricadă? Poate că de asta a protestat ani de zile.

Între timp, Piața s-a aglomerat, balconul s-a deschis, vânzătorii de semințe și-au urnit buticurile jur-împrejur, au apărut peștii, peștoaicele, au campat hipioții, au mărșăluit vitejii de după război... În fine, s-a aglomerat locul... Am cântat, am huiduit, am ovaționat, mi-am pus hârtiute cu „golan” în piept, am urcat pe scenă. Au început micile flirturi, combinațiile, firavele schimburi de secreții. A fost tare, tare frumos, chit că era ceață TV. Piața a murit pe 24 mai, de ziua mea, odată cu victoria zdrobitoare a lui Ion Iliescu și a FSN-ului. Am păstrat un minut de reculegere și am dat un ultim iureș disperat în muieretul manifestației. Între 25 mai și 4 iunie am uitat de îndatoririle civice și am fost un monstru imoral. Să se surpe lumea și să piară!

La sfârșit, eram jigărit ca un câine răpciugos. Lumea s-a întunecat brusc. M-am trezit pe un pat de spital, plin de perfuzii, cu lumânarea la căpătâi. Avântul meu revoluționar se împiedicase în ciotul de diabet.

M-am uitat în jur. Eram într-o rezervă luminoasă. L-am văzut pe Călin, iar în spatele lui am zărit o fetișcană, puțin mai retrasă. Ceva îmi suna cunoscut. Foarte vag. Ceva, cumva? M-am concentrat. Nu. Nici o amintire. Am ridicat din sprâncene în direcția ei:

— Ne cunoaștem? Ceva, cumva?

N-a zis nimic. A bufnit în plâns și a tulit-o. N-am mai revăzut-o. Și n-am aflat. Cine-o fi fost?

Antiastenia de primăvară

Miracole în București nu sunt decât primăvara și toamna.

1976... Facultatea era neîncălzită, dar nu asta mă durea pe mine, ci răcirea globală a iubirii. Mă aprinsesem în urmă cu un an și jumătate, pornind de la o petrecere de pomină, cu săruturi și mozoleală. Ce straniu să sufăr acum ca un câine, pentru că știam! Știam ce, cum, unde, cu cine. Nu înțelegeam de ce și, din cauza asta, frigul din amfiteatre, frigul obosit și cețos al oricărui sfârșit de februarie bucureștean mă consola oarecum.

Fata m-a chemat, în sfârșit, la o întâlnire la Operă, lângă cămin, și mi-a zis, calmă, că s-a sfârșit, că are pe altcineva, cu care și-a și pus-o. Asta e! Pe vremea aia nu exista păcăleala cu prietenia postcoitală. Lucrurile erau tranșante. Ori că că, ori că că! Totuși, eram și eu un scriitor în devenire. Am dat drumul la fraze poetice, tânguiri disperate. Tocmai trecea un ciudat pe lângă noi și a rămas cu ochii beliți la mine. Mi-am dat seama că propriile mele cuvinte nu spun nimic. Răul era ireparabil. Nu voi mai ieși din întuneric. M-am ridicat și am plecat aiurea. Ciudatul m-a urmat în tăcere, până în zona luminată a Operei. Mi-a șoptit răgușit:

— Dă-le dracului. Femeile nu înțeleg!

Am fugit. Am crezut că voia să mă agațe. Am petrecut zile întregi la Union, la Negoiu, la Capșa... Am râs, am băut, am cântat, am dansat, am pipăit. Îmi pierdusem somnul. Iar martie era tot mai umed, tot mai negru. Ajungeam acasă mangă.

Și, într-o bună dimineață, m-a trezit soarele. Dolofan – mi s-a pus pe față ca un burete fiert. Iar când am deschis ochii, am respirat adânc. Îmi trecuse, venise primăvara. Așa că mai lăsați-mă cu astenia de primăvară! Povești!

Garsoniera de după-amiază

Sunt aventuri care ar fi putut să-ți schimbe viața, dar n-au făcut-o.

Era prin '96, la Uniunea Scriitorilor. Eram vicepreședinte și eram subiectul bârfelor vinovate: ba că m-am vândut lui Ulici, ba că am primit un apartament, ba că mi s-a rezervat un loc pe viață la cazinou. Ei și? Eram convins că sunt buricul pământului. Într-o dimineață, vine Ioșca Balogh la mine cu o față misterioasă. Mă ia pe după piersic, mă plimbă printre citate și apoi mi-o zice-n față:

— Te caută o fată... Doina... Ce să-i zic?

— Doina și mai cum?

Când îmi zice, deodată mă schimb la față. Era o poveste aproape uitată, rătăcită printre micile aventuri ale maturității. Trecuseră zece ani. O cunoscusem într-unul din acele orașe de provincie unde băieții beau până cad sub masă, iar fetele se uită lung în zare, așteptând să se întâmple ceva. Mi-a plăcut, m-a plăcut. Cânta frumos, își picta unghiile cu model și se uita la mine ca la felul patru. În zilele alea urâte ale lui '87, Doina era o muzică limpede și bună.

Din păcate, ceea ce a stricat căruța a fost garsoniera lui Radu din Cotroceni. Graba, locul strâmt și neprietenos, zgomotele bucureștene ale cartierului și întâlnirile foarte scurte ne-au făcut, după câțva chin inutil, să ne uităm strâmb unul la altul. Și ne-am uitat pân-am uitat.

Ei bine, cum, necum, Ioșca îmi aducea vești de la ea.

— E în restaurant, te așteaptă.

M-am deplasat încet. Revederile întârziate sunt cele mai nasoale. Dar Doina era neschimbată. M-am așezat ușurel, mi-am aprins o țigară. Doina a râs, cum o făcea mai demult, apoi am vorbit încetișor.

— Mi-ai schimbat viața, mi-a zis. Când te-am auzit vorbind acolo, la noi, n-am înțeles nimic. Era o limbă străină. Asta m-a făcut să dau la Filologie. Acum înțeleg ce ai spus atunci. Ce proastă eram!

Dar eu nu mai știam ce spuseseam.

Pe viață și pe moarte

Bucureșteanul e prin definiție cocoș. Păcat că n-are fiecare bucureștean o parcare a lui!

M-am întors din armată cu un nebănuit chef de viață. Plecasem melancolic și ipohondru. La întoarcere eram cinic, hârșit, gata de fapte glorioase. Primul gest a fost acela de a mă reînstăpâni asupra iubitei mele. Poate v-am spus cu alt prilej, o lăsasem în grija bunului meu prieten

Ștefan – care s-a îndrăgostit fără speranță. Miruna nu mi-a zis nimic, Ștefan n-a scos o vorbă, dar nu era greu de înțeles. Deși mă prefăceam nepăsător, viermele neadormit al geloziei îmi găurise turta dulce a inimii. De aceea i-am acceptat cu o imensă plăcere provocarea la o partidă de tenis, în curtea Liceului 24. Zile de-a rândul, am dat la perete cu îndârjire: aici era vorba de mai mult decât de un meci. Am exersat serviciul, învățasem ceva din Cupa Davis. Așa aveam să-l toc. Eram mai încrezător ca niciodată. Mă călise armata. Singurul spectator urma să fie Miruna. Pentru ea jucam.

Am întins fileul. L-am măsurat. Am scos de la cutie mingile Slazenger (galbene). Am întărit marcajele. Am bătut cordajul de teniși. Degeaba. Era o curte de beton. Cu atât mai bine! Avea să fie rapid. Pe viață și pe moarte... Ne-am aruncat în luptă. La un moment dat, întinzându-se, Ștefan a alunecat și și-a lăsat un strat de piele drept plată.

L-am întrebat, grijuliu:

— Ne oprim?

În definitiv, aveam fata. Puteam să dau meciul! Dar Ștefan a dat din mână, enervat:

— Pe naiba!

Și tot așa până la ultima minge. Am câștigat, Miruna mi-a zâmbit. Mi-am savurat victoria, mi-am sărutat fata.

Mult mai târziu, pe când se întorcea și el din armată, Ștefan mi-a mărturisit:

— Am vrut să-i arăt că nu ești bun de nimic. Nu mi-a ieșit!

Disidenții

Ehei, ce-ar fi fost dacă ar fi fost!

Lumea se schimba în jurul nostru. Uniunea Sovietică, care pe toate le deretică, bastion al păcii era! Lumina chiar venea de la Răsărit, mai ales în nopțile fără lună și fără lumânărică, din Militari până-n Chibrit și prin toate colțurile ponosite ale orașului nostru mult iubit.

„Dar noi nu facem nimic?” era întrebarea mută din ochii prietenilor mei. „Noi suntem chiar pielea p...?”

Nu mai știu cum am pornit să facem un samizdat eu, Doru Mareș, Bogdan Ghiu și Augustin Frățilă. Ne-am luat repede rolurile în serios. Legea nescrisă a conspirației cerea să ștergem toate urmele. Am inventat un

sistem de tipărire cu alfabetar și hârtie fotografică. Urma să imprimăm frazele cu litere de plastic ștanțate, pe o hârtie, o fotografiăm, apoi aș fi dezvoltat filmul cu substanțe neortodoxe (o veche rețetă cu hidrochinonă), să nu se prindă Securitatea. Făcusem rost de mănuși chirurgicale, cleștișori și tăvițe noi, până și de cerneală tipografică. Exact atunci umbla zvonul că-l înhățaseră pe Petre Mihai Băcanu.

Pe când, teoretic, eram gata, numai ce-l auzim pe Doru Mareș:

— Bă, da fiole cu cianură aveți?

L-am privit cu ochii cât cepele:

— Ce cianură, nebunule?

— Io nu suport durerea. Dacă ăștia mă prind și mă chinuie, spun tot! Vreau cianură, ca cosmonauții!

Am oftat din greu. Am căutat cianură. Măcar acid cianhidric. Dar n-am găsit, într-o tentativă disperată de a da Bucureștiului un samizdat, am trecut în secret la imprimarea textului de revoltă urbană. Destinul n-a ținut cu noi! Ale naibii alfabetare de plastic, aveau colțuri, franjuri, nu se îmbucau și nu se lipea cerneala de ele. Pe hârtie se transferau numai niște enigmatice teste Rorschach!

Căsătoria neterminată

Pierdut e totu-n zarea tinereții.

În 1980 colindam meleaguri gălățene, invidiindu-mi colegii mai mici care încă populau Capșa, Arhitectura, Negoitul, Unionul, Havana și Trocadero. Viața era în cu totul altă parte. Mi-a ajuns la urechi că Mariana Marin, atunci în ultimul an de facultate, urma să se căsătorească. Alesul era Radu Călin Cristea. Între ei și pirostria nu mai era decât un pas.

Numai că Radu bătea câmpii patriei ca stagiar. Era tot timpul pe drumuri (rată, tren, cursă), nu vedea Capitala decât noaptea sau duminica. Toate grijile organizatorice căzuseră pe capul fetei. Cine a cunoscut-o vreodată pe Madi știe și acum că asta era mai presus de puterile ei. Radu i-a dat bani pentru costumul de generică, pantofi și papion – și i-a mai dat măsurile de la gât, de la brâu și de la pantof. Conștiincioasă, Madi a început să colinde: Adam, București, Cocor, Victoria. Dar marfa bună se vindea de dimineață. Rezultatele căutării au fost nule. Așa i-a fost scris în stele, să se întâlnească cu Pufi și cu Horia, nu departe de Capșa. Au intrat imediat la o

cafea. Apoi a venit toată trupa. Să vezi comentarii. Să vezi sărăcie! Să vezi bere poloneză Okocim la opt lei! Madi a oftat o dată adânc și a zis:

— Să vină berea.

Apoi a scos o sută din portofel și s-a uitat lung la ea:

— Ăsta-i pantoful stâng al lui Radu. Să-l bem! Măine îl pun la loc!

După care a scos și pantoful drept, pantalonii, cămașa, papionul și haina de ginerică. A fost un chef pe cînste, cu chiuituri, cu urări de fericire conjugală, cu lacrimi de dragoste frățească. Nunta s-a amânat sine die și nu s-a mai reluat niciodată.

Raport despre starea ficțiunii

Realitatea e o însumare de necunoscute fără sens.

Partidele de table de la librăria Cărții Românești ar putea rămâne în orice antologie. Când se încingea păsatu-n noi, numai Dan Stanciu rămânea să vîndă, să îndrume oamenii către arta adevărată și să dea restul. Ceilalți șase, adică librarii, gestionarul (eu), cărătorul, șoferul și mecanicul, cocoțați pe estradă, învârteau zarurile cu îndemănare și religiozitate. Priviri feroase coborau asupra vulgului care, o, nerușinare!, îndrăznește să solicite ceva. Ne inunda o imensă plictiseală în zilele de vară, un dispreț glacial, în cele de iarnă, atunci când, de voie, de nevoie, la ordinul expres al șefilor, coboram din arenă:

— Să nu le atingi! Lasă oasele să respire!

De la înălțimea zeilor, lumea muritorilor era văzută la adevărata ei (lipsă de) valoare. Nu mică ne-a fost mirarea atunci când, la un sfârșit prelungit de săptămână, în plină dispută, un client ponosit i-a făcut semn librarului șef. Brusc cocoșat și onctuos, a lăsat dracului babaroasele, a coborât, l-a chemat pe mușteriu după teighea, după perdea și... liniște. Au ieșit după o jumătate de oră, au trecut pe sub nasul nostru, pirpiriul cu un pachetel sub braț, iar șeful cu un zâmbet larg pe față. Întors, cu zarurile-n pumn, ne-a făcut semnul steluțelor de pe umeri.

— Ce vă uitați așa? Am... dat... raportul. Hai, că e spre binele vostru! Dacă nu eram eu... Ziceți mersi că vă sunt prieten! (A coborât glasul.) Eu știu ce să le spun. Fiți fără grijă! V-am apărât!

Lua-l-ar dracu' de pirpiriu! Venise să-și ia raportul despre starea ficțiunii – dar și pachetul de cultură!

Pâinica

Nici nu știi cine te scoate din rahat fără să-ți vrea răul!

Am revenit la Circa 1 de Miliție de pe Ana Ipătescu pe 21 decembrie 1989. Eram bumbăcit rău, îmi curgeau mucii amestecați cu sânge, dar, după cât îmi dădeam seama, nu aveam nimic rupt. Pentru că aveam barbă și purtam și o geacă pestriță, luasem de două ori bătaie. Călin Angelescu avusese și el o haină de camuflaj, poseda barbă ca mine, așa că, la înghesuială, am primit și porția lui. Al naibii, scăpase din încercuire! Stăteam cu mâinile ridicate. Cu coada ochiului, l-am văzut pe Ion Dumitriu. „Ioane...” am șoptit. Dar Ion a tăcut, abătut. Au început interogatoriile și, nu-ș’ cum dracu’ s-a făcut, pe mine m-au luat primul. Am fost depus la etajul unu, în fața unuia.

„Ăsta e!” a raportat însoțitorul. Nu i-am deslușit gradul. Era un ofițer tânăr.

— Vai, domnule, cum arăți, a zis el când am rămas singuri.

Mi-a dat o foaie de hârtie. Să zic ce și de ce am făcut. Nu era violent, nu a sărit cu pumnii, părea mai degrabă căzut pe gânduri. Cu puțină neșansă, ar fi fost alături de mine.

— Domnule, eu de spus vă spun, da’ de scris nu scriu. Mai bine călcați-mă în picioare, că, dacă vă spun de ce am ieșit în stradă, o să mă-mpușcați.

Am căzut la pace. El, pentru că avea nevoie de o hârtie, eu, pentru că nu voiam să mor. M-a sfătuit să scriu că nu găseam medicamente și că mi-am pierdut mințile. Am scris.

Apoi, a dispărut un minut. S-a întors, împreună cu o tipă de la Evidența Populației. Mi-au vârat în buzunar o bucată de pâine.

— Nu se știe niciodată, a zis femeia.

Când am coborât înapoi, în curte, țipa un milițian în walkie-talkie:

— Mai trimiteți oameni! Țștia nu se împrăștie!

În clipa aia am început să sper că voi scăpa cu viață.

Spălarea putinei

Ori de câte ori trec pe Vasile Lascăr, colt cu Batiștei, mi-aduc aminte de prima firmă ca de prima dragoste.

La începutul lui '92, am primit un șut în fund de la ziar, dar n-am stat mult pe gânduri. O pilă fermecătoare, intimă cu patronul, a aranjat intrarea mea într-o firmă de calculatoare. Pentru o clipă, am amețit: băieții vindeau Apple Macintosh și, chiar de mi-ar fi propus un post de salahor, tot aș fi primit. Însă m-am trezit piarist. Nici acum nu știu ce e aia, dar m-am achitat cu brio de toate sarcinile primite, deși n-am primit nici una.

Lucrurile au mers bine până spre toamnă, când am observat ușoare modificări. Priviri furișe, cârmeli de nasuri, multă melancolie metafizică... De atunci știu că, în clipa în care personalul se dedulcește la melancolie, o firmă are zilele numărate, într-un mediu sănătos, tristețea nu există. Pe urmă, pe când era iarnă în toată puterea cuvântului, s-a zvonit că eram datori vânduți, că s-au semnat contracte ruinoase și că însăși compania-mamă va veni să verifice registrele contabile. În primăvara anului următor, când s-a prăvălit peste noi fiscul neîndurător, eram pregătit.

Au intrat niște tipi și au zis:

— Mouse-ul jos! Nimeni nu mișcă!

Și au început sechestrul. Îi priveam cu înfiorare. Aveam în buzunar zece dischete cu două softuri și un sistem de operare. Mă simțeam un erou, un haiduc, un vizionar. Am ieșit lent, aruncând în urmă o privire întristată. Dar dischetele salvate dădeau un sens vieții mele!

După o lună m-am întâlnit cu unul dintre ceilalți fugari. Lucra pe un portabil pe care-l văzusem și mi-l dorisem deseori. M-a privit în ochi cu nevinovăție:

— Pradă de război, domnule!

Orașul ideal

Cel mai ușor lucru e să visezi. Complicația începe de la ce visezi.

Nea Savu, șoferul Cărții Românești, era cel mai mare scriitor român. După Marin Preda. La fel, Niculae Frânculescu, directorul economic, era, și el, cel mai mare. Tot după Marin Preda. Cei doi mari scriitori se disprețuiau reciproc. Cantitativ, directorul îl bătea pe șofer. Până în clipa în care nea Savu Dumitrescu a editat un volumaș de amintiri. S-a plimbat prin curte

săptămâni de-a rândul cu cărțulia-n mână. A dat autografe. A spus povești noi. Povestea Buickului din vremea lui Dej. A lui Marin Preda care căzuse odată pe gânduri, la Mogoșoaia, de față cu fericitul martor. Sau a porcului belit de Ignat și uitat trei zile în garajul maestrului. Născut și crescut în Dămăroaia, avea ce spune. Nedelciu îi extrăgea amintirile cu penseta. Însă eroul nostru s-a umplut de conștiința propriei valori și s-a transformat în cetățean. Problemele urbei au devenit și problemele lui. Mie, că eram cel mai tânăr, mi-a expus planurile:

— Florinele, fii atent... Dacă eu aș fi primarul, aș face ordine...

— Aha, am zis eu, tragi gaz în București! Căldurică și curent!

— Noo, eu am lemne, nu e nevoie de gaz...

M-am dezumflat.

— Aș scoate, de mâine, toate liniile de tramvai. Gata cu tramvaiele! De mâine, autobuze peste tot. Iar mașinile să nu mai meargă decât o zi pe săptămână! Alea cu soț, o săptămână, alea fără soț, ailantă!

Ciudat e că autoritățile păreau să-l asculte orbește, iar gândurile lui deveneau realitate. Într-o zi, când au decuplat Militarii de restul Capitalei și au uitat tramvaiele la capăt, nea Savu a dat de băut.

Nu era singur pe lume!

Premiul guraliv

Plăcerile gurii aduc avantaje imediate.

Tătuțu, adică bunicul, venit în București să vadă cum îi merge fetei celei mici, și-a descoperit nepotul. Bunicul era el, nepotul eram eu. Tacticos, când ai mei nu erau acasă, bunicul se pornea pe șurubărit. Stăteam amândoi pe treptele din Doamna Oltea, spre curte, iar Tătuțu scotea niște cuie. Mă foiam pe lângă el, trăgeam șipcile, duceam resturile, răsturnam talașul, cotcodăceam... La un moment dat, bunicul a izbutit să-și ștampileze degetul mare. Și l-a vârât în gură, a mormăit o înjurătură, apoi m-a băgat și pe mine în seamă. A înghițit în sec.

— Greu, tătuțule, f... pasca mă-sii!

A scăpat tesla pe jos și s-a uitat la mine cu ochii cât cepele.

— Mai zi-i o dată.

Am repetat, cu entuziasm. Și l-am privit cu nevinovăție.

— Mai știi?

Am dat din cap. Ceva în aerul lui aprobator, spre deosebire de maică-mea, care nu suporta acele cuvinte misterioase, printre care și ăsta, care începea cu f..., m-a făcut să dau drumul la trompetă. După cinci minute, a scos doi lei și mi i-a dat! Era să fac pe mine de fericire. Într-o clipă am fost la cinematograful Floreasca, apoi, mai departe, la alimentară, să-mi iau dropsuri cu floricele.

Bunicul mi-a făcut pustiul de bine și m-a făcut celebru în familie. Astfel încât unchiul Aurel, care stătea pe Câmpineanu, a profitat, primul, de nevinovăția mea. Cum veneam în vizită, lăsa doamnele în sufragerie și se retrăgea cu mine la bucătărie.

— Zi-le repede, nepoate!

După ce stătusem cu urechile pâlnie toată săptămâna pe maidan, deșertam săculețul. Aurel râdea de să-i sară pistruii. Apoi, pentru că era cel mai bogat, îmi dădea cinci lei. Suma mă amețea.

De aceea am trucat întâlnirile. Pentru că mă repetam, iar încântarea lui se veștejea, am început să inventez.

Așa am ajuns scriitor.

Cheia pierdută

Amintirile iau întotdeauna haine de împrumut, hainele împăratului care se plimbă gol prin cetate.

Am intrat – de curând – în curtea copilăriei mele. Copacul din fundul curții nu mai era. Încă din vremea când eram un puști, doamna Polihron, proprietăreasa, îi pusese gând rău. Era un prun pe care îl jupuiam eu de când făcea gurguie verzi, cu entuziasmul distructiv și instinctiv al copiilor și spre disperarea rațională a doamnei. Așa că, pentru a nu mai fi umilită, a chemat un meșter să-l ciopârțească. Dacă-i să se aleagă praful, măcar să fie ea autoarea. L-am privit cu lacrimi în ochi, tata a încercat să se tocmească pentru o sută de lei (sumă inimaginabilă la acea vreme), dar madam Polihron stătea în balconul de la etajul unu, iar tăietorul și-a făcut treaba. Pățania mea, însă, avusese loc cu o jumătate de an înainte.

Ninsese în draci, iar în curtica noastră zăpada acoperise urmele. În fața splendorii, am avut o reacție estetică. Eram, ca atâți alți copii, cu cheia de gât. Am vrut să tulbur omătul de minuni al lumii, am luat cheia și am aruncat-o în zăpadă. A lăsat o frumoasă urmă de cheie, ca umbra unei idei.

Am descoperit-o peste cinci minute, entuziasmat de căutare, așa că am reluat joaca. Am aruncat-o din nou. Urma se imprima clar, după care venea scotoceala. Și iar, și iar. Ultima aruncare s-a întipărit exact lângă trunchiul pomului. Am căutat. Nimic. Am reluat căutarea. Nimic. M-am pus, cu disperarea subită a copiilor care constată că joaca s-a terminat, pe săpat.

Cheia dispăruse. Am început să bocesc. Madam Polihron a venit și ea, cu fârașul. Nimic. Apoi au venit ai mei, s-au pus temeinic pe scotocit. Uimitor, au găsit-o, după trei ore, departe, hăt, la 3 metri de la locul intrării. Nici azi nu pot să înțeleg cum a călătorit până acolo. Plângeam pierdut, iar mucii îmi atârnav, ca niște lumânările, de nas.

Setea

Tirania științei va mai nenoroci mulți oameni nevinovați. Eu am fost doar unul dintre ei.

Mama mea a răsuflat ușurată când m-a dat la grădiniță. Urma să mă domesticesc, să mă deprind cu copiii, să cânt și să mănânc ca oamenii. Pentru că eram cel mai scarandiv copil din sud-estul Europei. Dimineața înfulecam aburul laptelui, la prânz, umbra puiului, iar seara mă delectam cu amintirea brânzei.

Or, se știe, colectivitatea e cel mai bun medicament pentru sclifoseală. Zis și făcut. Am plâns trei zile non-stop, apoi m-am dat pe brazdă. Cântam fals, mă jucam cu păpușile fetelor, lipeam plastilina pe băncuțe și mă chinuiam să dorm după- amiaza de-mi ieșea sufletul.

Dar partea cea mai umilitoare a zilei era masa de prânz. Când se apropia ora unu, mă treceau fiorii, de mânuță cu sudorile. La lavoar, spălându-mă pe mâini, sorbeam apă cu nemiluita. Încercam să-mi ud gâtul, să alunece blestematul, scorțosul, monstruosul, nesfârșitul pachetel de-acasă. Revistele de specialitate din acea perioadă stabiliseră că apa dăunează grav sucurilor gastrice. Așa că apa era interzisă la masă, să nu se subțieze afurisitele de sucuri. Dar, ca un făcut, mie mi se lipea pâinea-n gât. De aia inventasem spălatul pe mâini!

Dar parcă-i poți păcăli pe oamenii mari?

Înainte de prima îmbucătură, se înființa sanitarul cu untura de pește și felia de murătură. Stratagema mea se ducea dracului. Încă înainte de a deschide cutiuța de tablă, eram îngreșat de moarte. Așa că rămâneam țintuit (drept pedeapsă) ore întregi, morfolind te miri ce. Când venea mama,

ridicam ochii obidiți spre ea. Eram singur-singurel, eram ultimul din clasă la mâncare, eram rușinea ei! Nemernică hrană, cum știai tu să chinuiești un copil!

Revizie celestă

Lumea contemporană nu-i normală. Însă bănuiesc că asta e o noutate veche de când lumea.

Pe Dionisie Lupu, la etajul șase, pe acoperiș, Mircea Nedelciu avea o chichineată, fostă cameră a servitorilor, unde își înghesuiseră manuscrisele. Din când în când, urcam și eu și beam vin de Fundulea, vinul lui. Când Mircea aducea vin, țuică sau must, era bine de tot. Atunci i-am cunoscut vecinele de acoperiș, femei bătrâne și năuce. Locuiau la înălțime, dar perspectiva lor asupra vieții era – cum ar spune un celebru personaj – șerpiliană. Într-o seară, cea care stătea în capătul coridorului și care arbora permanent în fața ușii un lighean soios avea să-mi zdruncine convingerea că săracii cu duhul sunt invulnerabili la mister. A bătut la ușă. M-a ignorat suveran și l-a fixat pe Mircea cu o privire acuzatoare.

— Domnu' Nedelciu, dumneavoastră le știți pe toate...

— Da, doamnă!

— Domnu' Nedelciu, s-a întors lumea cu fundu-n sus. Da sau nu?

— Cred că sigur s-a-ntors, da' ce s-a mai întâmplat?

— Aștia umblă la soare!

Mircea a tresărit și mi-a făcut cu ochiul. Poveste veche.

— Acu' nu mai răsare!

Am căscat gura. Femeia a continuat, imperturbabilă:

— Alaltăieri seară, după ce a apus, am mai tricotat puțin și m-am culcat. Ei, când m-am trezit, apunea din nou. Am stat trează să văd ce și cum, m-a luat somnu' și, când m-am trezit azi, ce să vezi, iar apunea! Io cred că e ceva cu soarele!

Nedelciu și-a luat cea mai serioasă față din lume:

— Păi, doamnă, vara se fac revizii! Vara nu mai răsare, soare e numai la apus. În fiecare an e la fel, revizie de soare! N-o să-mi spuneți că nu știți!

Bătrânica l-a privit năucă. Apoi s-a înveselit:

— Ai, ce proastă sunt! Uitasem! Merci, domnu' Nedelciu!

Grupări și dialoguri sociale

Culoarele au amintiri. Uneori, chiar și haznalele.

Prin 1994, credeam că nimic nu mă mai poate uimi. Trăisem revoluția, scăpasem cu viață, vorbisem de la balcon, viața mea personală era praf și pulbere. Tanda pe manda, puteam îmbătrâni în liniște. Văzusem totul.

Totul, dar nu orice. În ceea ce privește nebuniile iubirii, meandrele pasiunii mistuitoare, eram, încă, mic copil! Treceam, din când în când, pe la „Grupul de Dialog Social”, pentru că mă credeam buricul pământului și mai credeam că nimic nu mișcă în România fără mine. Acolo era un studio video, unde dădeam sfaturi prostești fără să mă asculte nimeni. Și, tot pe culoarele elegante, mi-am întâlnit un amor uitat, de care mă despărțisem cu gânduri definitive.

Amorul tocmai ieșise din spital după un avort, cu gânduri mari, fusesem o vită încălțată, mi-a zis-o verde-n față. Dar mie nu-mi mai trebuiau aventuri descreierate, acte consumate în stradă, pe scări, prin cotloane improvizate. Am salutat cu deferență și prudență. Și am dat să trec.

Atât mi-a trebuit.

Amorul pierdut a declanșat un potop de vorbe. Greu e până găsești cuvântul potrivit. Iar ea l-a găsit. Cuvântul era „lașitate”. Furtunos, am ocupat amândoi una dintre cabinele din capătul coridorului. Ne-am proptit de toate extremitățile locșorului. A fost o partidă teribilă. Lumea împingea ușa, ciocănea, vocifera – Sesam nu binevoia să se deschidă.

Am ieșit pe furiș, într-un târziu, când era liniște, liniște. Totul, în jurul nostru, se împăcase cu sine. Fetei îi strălucea în ochi triumful. Mă întorsese încă o dată din drum!

Dar eu m-am mulțumit să zâmbesc dezabuzat. În sala mare era o conferință pe drepturile omului. Mi-a părut, brusc, fascinantă.

Calea dreaptă e mai ocolită

Nu e după cum se pregătește, ci după cum se nimerește.

Eram foarte timid. Baia (dacă știți despre ce vorbesc) era martora zidită a frământărilor mele. Mai eram și băiatul lu' mama, n-aveam cui să-i cer sfatul. Apoi trăgeam ușa după mine. Azi, așa, mâine-așa...

Deși făcusem pași pe covorașul din jurul liceului, cu colege de tot soiul, disecând filosofia vieții, deși sorbeam din priviri mini-postere cu gagici numa-n sutien venite din Occident, deși deschideam cu nesăț *Răscoala* lui Rebreanu exact la fragmentul cu Petre Petre și Nadina, îmi intrase o idee nasoală în cap. Pe vremea aia erau la mare preț predestinarea și destinul. Cică te naști gata mort. Iar eu încă nu cucerisem pe nimeni!

Dacă eram de „cealaltă parte” și nu știam? Hotărâseră zeii să mă îmbârlig altfel? Mă uitam la Ștefan, bunul meu prieten, și nu aveam nici o fantezie cu el. Dar eram suficient de deștept să știu că realitatea e în altă parte.

Da, nu mă comportam ca toți băieții, nu aveam o prietenă cu „suie-te pe mine” în priviri. Întâlnisem o fată la mare, Țușca, iar părinții au hotărât să se cunoască și copiii mai bine, mai îndeaproape, mai familiar... Mama mi-a aranjat o întâlnire, m-a strecurat într-un costum larg și m-a trimis.

Dar eu nu voiam o fată durdulie, cu nas cârn. Am hotărât să chiulesc. Căci visam la ceva voluptuos, cu craci și dezinhibiții, ceva care doar un semn să facă. Așa că am șters-o-n Cișmigiu, unde am băut o bragă. Apoi am admirat păsărelele. Apoi am aprins o țigară. Să treacă, dracului, timpul!

— Greu, tinere! Ceva necazuri în dragoste? s-a auzit din celălalt capăt al băncii.

Un domn îmi surâdea, înțelegător, cu gura până la urechi.

Ceva din tonul lui, unsuros și odios, m-a făcut s-o iau la fugă. Clar. Eram din echipa noastră!

Călătoria diletantului

În început îmi e sfârșitul, spune poetul. Dar nu l-am putea amâna un pic?

Când se stinge lumina din senin (ăia erau cei mai insuportabili ani), exista un loc unde te puteai adăposti. Pe întuneric, dar înconjurat de prieteni și acompaniat de vin sau votcă: Calea Victoriei 115, la Uniunea Scriitorilor. Pe la zece jumătate, însă, doamna Miți începea strângerea cadavrelor. Căscam adânc în noapte, ne chiombeam cu jale în gâtul sticlelor. Era și mâine o zi, dar despărțirea de prezent era dureroasă.

Urma ocolirea milițienilor. Totul depindea de cantitatea de votcă sau vin extrasă de la restaurant. S-a-ntâmplat într-o vară, când Petre Stoica m-a rugat să-l întovărășesc câțiva pași. Am luat-o agale, spre Amzei. Câteva sute

de metri. Petre, însă, era cu chef. S-a oprit în poartă, lângă muza de marmură, și mi-a ținut o predică despre destinul scriitorului. Apoi am făcut câțiva pași până la trotuar. S-a oprit din nou și și-a repovestit aventura de crescător de iepuri la Bulbucata. Am ajuns la CSP^[8]. Străbătuserăm 20 de metri. Trecuseră două ore după ceasul meu, consultat pe furiș.

Petrică s-a enervat. Ierarhia literară era viciat-vicioasă. Am zăbovit la semaforul mort vreo jumătate de oră. Luna ce mai lumina lugubru fantomaticele clădiri. Am auzit ca prin vis despre țărâniști, apoi despre rezistența din munți. Petre a devenit vorbăreț! În sfârșit, librăria Minerva! Pe la trei dimineața, am închis ochii, răpus de metafizică, exact lângă restaurantul Minion, sprijinit de zid. Tocmai debuta expansiunea barbară și sovietică împotriva Occidentului. Când i-am deschis, un milițian îmi proptea o lanternă în ochi:

— Actele la control!

Petre dispăruse. Ce viteză, domnule!

Ardelenii la ei acasă

Există o operațiune secretă de racolare, exact sub nasul nostru.

Patria mea este Bucureștiul. Iar Parisul este doar o variantă a lui, mai mare. Dar, spre deosebire de Orașul Luminilor, orașul meu e miraculos. Cel mai mare sat al României, înconjurat de cele mai urâte blocuri din lume, râvnit de cele mai barbare triburi și cotropit de cei mai răi câini reușește să schimbe caracterul oamenilor și să-și perpetueze seminția. Încă din studenție mi-a fost dat să asist la invazia ardelenilor în București. Veneau în valuri și prima vorbă pe care o schimbau cu noi începea inevitabil cu:

— Am venit să vă radem, regăteni amărâți!

După care urmau reproșurile. Biet oraș: murdar, haotic, necivilizat, nesperios. Mai ales nesperios. Urma ca ei, ardelenii, să ne învețe să trăim, să ne civilizeze, să aducă civilizația pe ulița noastră. Înghițeam în sec, defectele orașului nu mă împiedicau să îl iubesc cu disperare.

Treceau anii. Ardelenii mei se căsătoreau cu fete din Câmpia Bărăganului, își luau apartament la bloc, intrau în funcții. Deși disprețul le lumina fanatic orice discuție în contradictoriu, deveneau pe nevăzute apărătorii *stilului* de viață bucureștean. Călătoriile către magica lume de acasă se răreau, accentul se înmuia, iar dulcea lene orientală îi cotopea pas

cu pas. După douăzeci de ani, erau de-ai locului. În inima lor se reclădeau bisericile distruse, se surpau blocurile impersonale, se redecorau casele boierești. Acum, când se întâmplă să vorbească vreunui venetic, încep cam așa: „Noi, bucureștenii...” Și se aseamănă tuturor occidentalilor care au poposit aici strâmbând din nas și nu se mai pot despărți de acest oraș de câmpie, haotic, murdar și inimitabil.

Top 10+

POLIROM

„Dacă doriți să revedeți trecutul, într-o nouă prezentare!” – astfel ar putea fi rezumat volumul de povestiri al lui Florin Iaru. Textele pendulează între orașul cufundat în bezna din anii comunismului și Capitala (cu majusculă) cuprinsă de fiorul capitalismului (cu minusculă). Fiecare pastilă de rîs lasă în urmă mai mereu un gust amar, anulat însă de următoarea pastilă de rîs. Viața literară sau intim urbană, viața de șomer sau de gazetar în libertate (și cu carte de muncă) oferă cele mai neprevăzute și mai inedite momente, surprinse în *Fraier de București* cu o extraordinară măiestrie narativă și umor debordant. O carte care, odată deschisă, poate da dependență.

„Pentru Iaru, orașul începe pe vremea Pobelor, automobilele rusești pentru ștabii vremii, și vine de curge pînă azi. Din poveștile astea a scos o carte cu care, nu spun vorbă mare, a dat lovitura. Nu-ți vine să te desparți de ea și, cînd vezi că se apropie de sfîrșit, o mai lași, fiindcă nu vrei să se termine.”

Cristian Teodorescu

EDITURA POLIROM

ISBN 978-973-46-5368-3

www.polirom

Carte publicată și în edi

FRAIER DE BUCURESTI (T
OP 10 +)

9789734653683

.EI / <UM>

virtual-project.eu

Foto copertă: © by bixentro

^[1] De fapt, cei douăzeci de ani din poveste au devenit, acum, douăzeci și șapte.

^[2] De la Victor Ciorbea.

^[3] Andrei Frumușanu și Aurica Crăiniceanu au murit în septembrie 1991, în cursul mineriadei încheiate cu debarcarea Guvernului Petre Roman.

^[4] Înainte de '89, sâmbătă era liberă doar o dată pe lună.

^[5] Revistă făcută împreună cu Cezar Ion, Gabi Rusu și, pe la începuturi, Gabi Leahu.

^[6] Între timp, Dan Goanță a murit și nimeni, vai, nu-i poate egala geniul de povestitor.

^[7] Pseudonimul lui Gabriel Târâncop. Între timp, a murit și Târâncop. Slavă Domnului, căcat a mâncat toată viața și bine i-a mers. Uite că se bucură și după moarte de

toate onorurile: cărți omagiale, monografii, discipoli. Un exemplu numai bun de urmat!

^[8] Consiliul de Stat al Planificării.

Table of Contents

[Fleica nimeni](#)
[Mehr Licht!](#)
[Arabul din colț](#)
[Masaryk, fostă Fucik](#)
[Ora închiderii](#)
[Extraterestri de schimb](#)
[6 Martie](#)
[Noaptea cea mai luminoasă](#)
[Burghezul gentilom](#)
[Luminița și tunelul](#)
[Fericire franțuzească](#)
[Motanul l-a-ncălțat](#)
[Compostorul](#)
[Faună la înălțime](#)
[Cafele filoloage](#)
[Momentul soldatului necunoscut](#)
[Un ospăț de pomină](#)
[Portofele, portofele...](#)
[Atac la farmacie](#)
[Opera fantomei](#)
[Șoferi cu subînțeleles](#)
[Întoarcerea fiului risipitor](#)
[Strămutarea](#)
[Blugii cei noi ai împăratului](#)
[Infatigabila ușurare a ființei](#)
[Arta cere sacrificii](#)
[Buzunare vesele și triste](#)
[Negocieri ratate](#)
[Merge banda!](#)
[Loc de-ntors](#)
[Prima dragoste](#)
[De la București la vale...](#)
[În căutarea locului pierdut](#)

[În bârlogul Nuferilor](#)
[Luceafărul de plumb](#)
[Caut casă](#)
[Salutări de la Onicher](#)
[Murphy și canapeaua](#)
[Cutremur sentimental](#)
[Pene și becuri](#)
[Bere pe ulei](#)
[Piața Pache](#)
[Rău de Capitală](#)
[Stelele gheții](#)
[Planuri și scheme îndrăznețe](#)
[Povestea barabulei](#)
[Bilete bucureștene](#)
[Despre cum am murit](#)
[Nici o brânză](#)
[Plăceri burticale](#)
[La ultimul etaj](#)
[Un erou al timpurilor noi](#)
[Învingătorului i se ia totul](#)
[Inventar cu pierderi](#)
[Poate nu e momentul](#)
[Perseverență](#)
[Iarna pe uliță](#)
[Putredul Occident de peste gârlă](#)
[Patru popi cu dame-n coadă](#)
[Bune, dar nebune](#)
[Estetica și agentul termic](#)
[Potul cel mare](#)
[Scândura](#)
[În pat cu dușmanca](#)
[Examene grele.](#)
[Viață de redactor](#)
[Întâlnirea cu săpunul](#)
[Iaru miliardiaru](#)
[Cartea neterminată](#)
[Criză de stil](#)

[Un milion de dolari](#)
[Viață de noapte](#)
[Buletin de București](#)
[Destin secret](#)
[Înteruperi](#)
[Poveste de iarnă \(I\)](#)
[Pisicari](#)
[În serviciu, secret](#)
[Ricoșee sentimentale](#)
[Fomiști](#)
[Portret de grup cu fraieri](#)
[Forța fie cu tine!](#)
[Ziua cuvintelor scurte](#)
[Invitații](#)
[Calorifer](#)
[Petițiune...](#)
[Unde fugim prin casă?](#)
[La fundul sacului](#)
[Aere cu diamante](#)
[Sub pământ](#)
[Curiozitate încălțată](#)
[Ultima secundă](#)
[Antena îmi aparține](#)
[Călătorie în timp](#)
[S-a supărat Georgică!](#)
[Îngerașul salvator](#)
[Poveste cu final rescris](#)
[Ani de liceu.](#)
[Poveste de iarnă \(II\)](#)
[Bucureșteni de departe](#)
[Marea bătălie sentimentală](#)
[Frământări](#)
[Orgia de alături](#)
[Artă cu tendințe](#)
[Cuibușor de nebunii](#)
[Antiastenia de primăvară](#)
[Garsoniera de după-amiază](#)

Pe viață și pe moarte

Disidenții

Căsătoria neterminată

Raport despre starea ficțiunii

Pâinica

Spălarea putinei

Orașul ideal

Premiul guraliv

Cheia pierdută

Setea

Revizie celestă

Grupări și dialoguri sociale

Calea dreaptă e mai ocolită

Călătoria diletantului

Ardelenii la ei acasă

